

EVANGÉLIKUS Életo

**Röntgengépen
keresztül látni
az egyházat**

**Hajnal a tengeren,
Jézus a fedélzeten**

**Az igazi
gyereknapi**

Tűvé tevő

Bogdányi Mária
lelkigondozói szolgálata
és kézműves alkotásai
egy irányba mutatnak

Nem jó a lelkésznek egyedül szolgálni...
Képezzünk mellé munkatársakat!

Szakirányú gyülekezetimunkatárs-képzés

Egyházunk ismét képzési lehetőséget kínál a gyülekezeti élet következő területein:

Gyermekmunka – növekedő gyülekezet:

- a gyermekek közötti szolgálat sajátosságai
- gyermek-bibliaóra: tartalom – tervezés – megvalósítás
- programszervezési ismeretek (például gyereknap, tábor, kirándulás)
- játékok, ötletek, módszertan
- gyermekek részvétele a gyülekezet életében
- figyelem- és fegyelemfenntartás

Ifjúsági munka – befogadó gyülekezet:

- életkori sajátosságok (önismeret, útkeresés, bizalom, párkapcsolat...)
- ifjalkalmak, programok szervezése
- eszközök, módszerek
- csoportalakítás és közösségépítés
- érzékeny kérdések: függő, veszélyeztetett, bántalmazott fiatalok

Gyülekezetmenedzsmet – felelős gyülekezet:

a) Stratégia, tervezés szakirány:

- stratégiakészítés
- projekttervezés és -végrehajtás
- pályázatfigyelés, pályázatkészítés

b) Gyülekezeti ügyintézés szakirány:

- hivatali adminisztráció
- egyházi pénzügyi kapcsolatok
- állami és egyházi ügyintézési felületek

Közös témák:

- természet- és teremtésvédelem, fenntarthatóság a gyülekezeti életben
- adatvédelmi tudnivalók
- értékeink megőrzése a gyülekezetben

Diakónia – gondoskodó gyülekezet:

- „Kezek evangéliuma” (Sztehlo Gábor)
- diakóniai csoport szervezése – idősök, betegek és magányosak látogatása
- a formális diakóniai önkéntesség lényege és gyakorlata bibliai alapokkal
- a gyülekezet és a területén működő diakóniai intézmény együttműködése
- diakóniai spiritualitás – az istentisztelettől a rászorulókig
- evangélikus szolgáló közösség – lelkiesség, szolgálat, gyülekezetépítés

Médiaszolgálat – kommunikáló gyülekezet:

- média-, újságírói alapismeretek
- hogyan készítsünk jó
 - plakátot
 - fotót
 - gyülekezeti újságot
 - honlapot
- hang- és képanyag megfelelő elkészítése és hatékony közlése
- közösségi média (Facebook, Instagram) az evangélium szolgálatában
- megszólítás gyülekezetben belül és kívül

ÚJ SZAKIRÁNY

Az alapok közös megerősítése minden résztvevő számára:

A párhuzamosan – egy időben, de más teremben – zajló szakképzések mellett hitmélyítő, identitáserősítő alapképzés is része a programnak. A jelentkezők létszámától függően, interaktív módon, élményszerűen dolgozzuk fel együtt a Szentírás és hitvallásaink legfontosabb tanításait.

Az előadók egyházunk országos irodájának (gyülekezeti és missziói, oktatási, gazdasági, pályázati osztály, EPSZTI), az evangélikus médiának, valamint az Evangélikus Hittudományi Egyetem Diakóniai Képzési Központjának a szakemberei, illetve a gyülekezetekben az adott területen már sokat tapasztalt lelkészek és munkatársak. A képzés gazdája **Gáncs Péter**.

A képzések időpontjai és helyszíne: **2022. szeptember 17., október 22., november 19., 2023. január 28., február 18., március 18., április 15. (záróünnep), szombatoként 9.30-tól 16.30-ig** az országos iroda épületében (Budapest VIII. ker., Üllői út 24.).

A képzés és az ebéd költségeit az országos egyház állja. Az útiköltség a résztvevőt vagy a küldő gyülekezetet terheli.

Jelentkezés és bővebb információ a gyulmts.lutheran.hu linken. Jelentkezni csak lelkészi ajánlással lehet **2022. május 31-ig**.

A PÉLDA IS, A HUMOR IS RAGAD

Lelkészkutatásnak, templomfelújításoknak, evangélikus borfesztiválnak, keresztény könyvkiadók konferenciájának és még sok eseménynek is örülhettünk az elmúlt időszakban. Igazi színes, tavaszi hírcsokor várja olvasóinkat ebben a lapszámban. A kisebb beszámolók mellett most is igyekeztünk a dolgok mélyére ásni, közös gondolkodásra hívni.

A *Küldetés* rovatban ezúttal Bartha István balassagyarmati lelkész a ragadós példákra ír, amelyek alapján nemcsak személyiségünk, de hitünk, hitéletünk is alakul. Azonban az a fontos, hogy milyen mintát szeretnénk követni.

Május utolsó vasárnapja gyereknap. Kovács Barbara pécsi evangélikus lelkész a jegyzetében az igazi, a vágyott gyereknap kapcsán a gyerekek kiszolgáltatottságával való súlyos visszaélésekre is felhívja a figyelmet, nyomatékosítva: „A felnőttek felelőssége, hogy a gyerekek a maguk ártatlanságában Isten oltalmában növekedjenek.”

„A humor ellentéte nem a komolyság, hanem a pátosz, amellyel túlságosan komolyan vesszük magunkat. A humor felismeri magán és másokon is a tökéletlent, de nem reagál cinikusan, fölényesen vagy ridegen, hanem szeretettel tükröt tart a tényeknek” – vallja Makoviczky Gyula. A nagykanizsai lelkész a cikkében arra a kérdésre válaszol, hogy van-e az egyháznak egyáltalán humora.

Adj, Uram, humorérzékelt! Ez már a Luther Kiadó legújabb könyvének a címe. Az egyházi anekdotagyűjtemény nemcsak lelkészeknek, hanem a gyülekezeti tagoknak, felekezettől függetlenül a hívőknek is örömteli pillanatokot okozhat. A kis ízelítőnk célja, hogy megmutassa: ahogy esendőségünk, úgy őszinteségünk is lehet a humor forrása.

Hajnal a tengeren, Jézus a fedélzeten címmel írt jegyzetével hív minket is egy (lelki) utazásra Balczó Mátyás. Szeretettel biztatok mindenkit: „szálljunk hajóra” vele.

■ KÉZDI BEÁTA

Biztonságot nyújtó iskola

Életteli zsbongástól hangos április vége óta egyházunk országos központja: ukrán gyerekek tanulnak székházunkban. A háború elől Budapestre menekült iskolásokkal a szintén menekültekből álló pedagóguscsoport és az önkéntesek mellett az országos iroda munkatársai is foglalkoznak.

18. oldal

Átlépve a Lelki tér küszöbén

Bogdányi Mária egyetemi lelkész a családjáé és a hivatása mellett egy olyan hobbinak a fortélyait sajátította el, amely kézzelfogható módon segíti a teremtésvédelmet. Lelkigondozói tevékenysége és kézműves alkotásai egy irányba mutatnak: szereti Istent és az életét.

23. oldal

Gyónás és a cethal

Luther annyira fontosnak tartotta a gyónást, hogy harmadik szentségként megakarta tartani. Vajon a kiút megtalálásához elegendő-e megosztani valakivel a bűn terhét és fellélegezni, vagy több kell ennél? *Népszerű teológia* rovatunk témája ezúttal a bűnbánat, a gyónás és a feloldozás.

26. oldal

TARTALOM

Forrás • Láthatóan evangélikus, Oratio oecumenica	4
A vasárnap igéje • Bencze András	5
Forrás • Új nap – új kegyelem • Győri János Sámuel	6
Krónika • Hírek, tudósítások	7
Égtájéoló • Szemerei János püspök írása	14
Portré • Czenthe Miklós az evangélikus örökség jelenéről	16
Élő víz • Gáncs Tamás rovata	17
Fókusz • Biztonságot nyújtó iskola egyházunk székházában	18
Interjú • Pavlo Shvarts püspök az ukrainai evangélikusokról	20
Küldetés • Ragadós példa • Bartha István írása	22
Riport • Bogdányi Mária egyetemi lelkészt fiatalon tartja a szolgálat	23
Népszerű teológia • Gyónás és a cethal • Hafenschner Károly írása	26
Interjú • Lelkész a rendőrségen	28
Jegyzet • Hajnal a tengeren, Jézus a fedélzeten • Balczó Mátyás írása	30
Jegyzet • Az igazi gyereknap • Kovács Barbara írása	31
Jegyzet • Mennyei derű • Makoviczky Gyula írása	32
Ajánló • Gyülekezet kézen állva – Egyházi humor	33
Cantate • Tudományos konferencia a magyarországi evangélikusok zenéjéről	34
Krónika • Hírek, tudósítások	36
Forrás • Oratio oecumenica	42
Az ünnep igéje • Gerőfiné dr. Brebovszky Éva	43
Forrás • Oratio oecumenica	44
A vasárnap igéje • Dorn Réka	45
Forrás • Új nap – új kegyelem • Győri János Sámuelné	46

LÁTHATÓAN EVANGÉLIKUS

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Pleva Eszter jelenleg gyeden lévő óvodapedagógus – Vanyarc. Kezdetben édesanyámmal, anyai nagyszüleimmel jártam a gyülekezetbe. Később nővéremmel részt vettünk a gyermekalkalmak, -táborok szervezésében is.

Az istenhit számomra kapaszkodót, bizonyosságot jelent. Tudom, hogy nem vagyok egyedül, nemcsak „lebegek a világban”, hanem bizonyos vagyok abban, hogy mindig van támaszom, akihez odamehetek, és hálát adhatok neki, segítséget kérhetek tőle. Családommal úgy próbálunk élni, hogy a mindennapjainkat áthassa az istenhit.

Az életem minden fontos eseményében ott volt a gyülekezet, de fordítva is igaz: tudtam, hogy ott van mögöttem az evangélikus közösség. A konfirmáció meghatározó eseménye az életemnek. Amit ott megtanultam, az máig ható. „...akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el” (Ézs 40,31) – ez volt a konfirmációi ígém, amelyből azóta is igyekszem erőt meríteni. Férjemmel mi is „megharcoltunk” egymásért, házasságunk mérföldkő lett a számunka. Ebben is erősít az esküvőnkre választott ige: „Ha vízen kelsz át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok nem sodornak el. Ha tűzben jársz, nem perzselődsz meg, a láng nem éget meg téged.” (Ézs 43,2)

Gyermekeink is itt lettek megkeresztelve. Őket Isten gyermekeivé szeretnénk nevelni. Nagyon nehéz a mai világban példát is mutatni, nem stresszelni, hanem azt mondani: „Istenem, a kezébe teszem életem.” Magunkon kell azon folyamatosan dolgozni, hogy példát tudjunk mutatni.

Az evangélikusok mai arcképcsarnoka az interneten a Lathatoan.reblog.hu és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Érkezhetnek a pakkok

Májustól GLS CsomagPont működik a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.). Így akár egy finom kávé kortyolgatása közben vagy egy értékes könyv megvásárlása mellett is kényelmesen átvehetők a megrendelt csomagok. ■

ORATIO OECUMENICA

Dicsőséges Urunk, Jézus Krisztus! Te tanítottad tanítványaidat imádkozni, könyörülj meg most rajtunk, hiszen mi is csak keressük a szavakat, amikor színed előtt állunk. Te mondtad, hogy maga az Atya szeret minket, és ha a te nevedben imádkozunk, akkor meghallgatja könyörgésünket. Most szeretnénk egyedül a te ígéretedbe kapaszkodni és nevedben megszólítani mennyei Atyánkat.

Hatalmas Istenünk! Áldunk és magasztalunk téged legnagyobb ajándékodért, hogy nem hagytl bennünket elveszni, hanem elküldted egyszülött Fiadat a világba, hogy keresztje által üdvössége legyen a benne hívőknek. Őerte kérünk, hallgasd meg könyörgésünket!

Édesatyánk, megalázzuk magunkat előtted, és kérünk, bocsásd meg bűneinket, irgalmazz népednek. Vezess mindnyájunkat valódi bűnlátásra ígéd által, hogy felismerjük, mi az, ami elválaszt minket tőled, ami akaratoddal ellentétes az életünkben, hogy megvalljuk, elhagyjuk, és új életben járjunk Szentlelked erejével.

Könyörgünk a betegekért: ha még nem jött el az ideje annak, hogy színed előtt megjelenjenek, gyógyítsd meg őket; ha távozniuk kell, erősítsd hitüket, hogy kételkedés nélkül bízzanak bűnbocsátó szeretetedben, és atyai kezébe tegyék életüket.

Könyörgünk mindazokért, akiket hitük miatt üldöznek, és minden szenvedőért, elnyomottért és kiszolgáltatottért a földön. Imádkozunk mindazokért, akik a szomszédunkban zajló háborúban elvesztették szeretteiket, földönfutóvá váltak, el kellett hagyniuk otthonukat, és bizonytalanságban, félelemben élik mindennapjaikat. Légy azokkal, akik segítséget nyújtanak nekik, és kérünk, ne engedd, hogy elfáradjunk a békéért való kitartó imádkozásban!

Hallgass meg minket, Édesatyánk, Jézus Krisztus nevében kérünk! Ámen.

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 5. VASÁRNAP (ROGATE) – ZSOLT 130,1–8

Zarándokének

Ez a zsoltár felirata. A templom felé igyekvő zarándokok énekelték. Vannak, akik azt mondják – s ezt sugallja a Károli-fordítás is –, hogy a templom grádicsain, lépcsőin énekelték ezeket a zsoltárokat. A 130.-at már egészen közel a templomhoz. Már egészen magasan. Ott, már szinte a csúcson hangzott: „A mélységből kiáltok hozzád, Uram!”

A magasság mélysége. Nem ellentmondás ez annak, aki már megjárta valódi magaslatot. Mindnyájan láttunk már síró menyasszonyt, a győzelem súlya alatt térdre roskadó sportolót, és emlékszünk Péterre a csodálatos halfogás után, amikor odaborult Jézus lába elé: „Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!” (Lk 5,8) A csúcson felé törve, a magaslaton gyakran megtörténik, hogy egészen kicsinynek érezzük magunkat, érdemtelennek arra a boldogságra, amely ért minket. Természetes is, hogy a magaslaton megtorpanunk. Természetes, hogy a templomba igyekvő zarándokok megállnak, hiszen ott fenn a Mindenhatóval találkozunk, a Hatalmassal, aki az eget és a földet alkotta, aki kezében tartja az időt. Ezért csöndesedünk el mi is, amint belépünk a templomba; ezért kezdjük istentiszteletünket gyónással, mert a hatalmas és szent Istennel találkozunk, az élet és a halál Urával. A zsoltárossal együtt mi is mondjuk: „Ha a bűnőket számontartod, Uram, Uram, ki marad meg akkor?” Fönn a magasban, a grádicsokat végigjárva a templomban Istennel találkozunk. Ezért áll meg a zarándok, ezért vallja: „A mélységből kiáltok hozzád, Uram!”

Mélységek mélysége. Vannak, bizonyosan köztünk is vannak olyanok, akik nem a magaslat felé tartva döbbenek rá kicsinységükre. Vannak olyanok, akik nem azért érzik magukat a mélységben, mert ott állnak a hegy tövében; nem azért érzik magukat porszemnek, mert a hatalmas Istennel találkoztak. Vannak olyanok, köztünk is bizonyosan, akik önmagukhoz vagy a másik emberhez mérten vannak mélyen. Akik nem érzik magukat mélységben, hanem ott vannak. Legyen az a betegség vagy a gyász mélysége, egzisztenciális válság vagy a bűn mélye. Talán el sem tudjuk képzelni, milyen nyomorúságos, amikor valaki feleslegessé válik, mert elveszti munkahelyét, vagy nyugdíjazták, vagy elhagyja a társa. Talán el sem tudjuk képzelni, milyen nyomorúság, amikor valakit örvényként húz le a szenvedély, vagy amikor valaki tehetetlenül vergődik a reá nehezedő feladatok

”

súlya alatt. Talán el sem tudjuk képzelni, micsoda mélység, amikor valaki nem tud felejteni: egy éles szót, egy elutasító mozdulatot, egy elmaradt látogatást.

A mélység magassága. Akik ilyen mélységben élnek, akiknek talán már kiáltani sincs erejük, hadd hirdessem nekik: itt lent a mélyben, itt sincsenek egyedül. Ebben a mélységben Krisztusra lelhetnek. Krisztussal vannak együtt az örvények alján. Ott van Krisztus, akit Isten háza iránti „féltő szeretet emészt” (Zsolt 69,10), ott van Krisztus, aki magára vette bűneinket. Aki véres verejtékkel kínlódott a Gecsemánékertben, és aki tehetetlenül függött a kereszten. A mélységben ott van Krisztus, aki „alászállt a poklokra”.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: AALOK ATREYA / UNSPLASH.COM

Mekkora Isten irgalma irántunk, hogy értünk, akik képtelenek vagyunk magasra emelkedni, akik lent a porban még beszélni sem tudunk, értünk leszállt a magasból a mélységes mélybe, a halál mélyébe! Mekkora Isten irgalma irántunk! Ezért mondja Pál apostol: „...adjatok hálát Istennek, az Atyának mindenkor mindenért a mi Urunk Jézus Krisztus nevében.” (Ef 5,20) Nem a rosszért kell hálát adnunk, hanem azért, mert Krisztus még a mélységben is velünk van, sőt: éppen ott találunk rá igazán. Krisztus a válasz a zsoltár biztonyságtételére: „Bízzál, Izráel, az Úrban, mert az Úrnál van a kegyelem...” Őbenne látjuk, Isten mennyire gazdag szeretetben, és meg tud minket váltani, meg tud szabadítani mindentől, ami a mélyben tart, ami megkötöz. Ő hív meg bennünket templomába, egyházába, az úrvacsora asztalához, hogy most már ne lenn a mélyben, hanem a magasban találkozunk vele.

■ BENCZE ANDRÁS

Imádkozzunk! Úr Jézus, aki mélységeket jártál értünk, hadd keressünk ott, ahol vagy – ahogyan te is ott keresel bennünket, ahol vagyunk. Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (május 22.) Tűzbe teszem, megtisztítom őket, ahogyan az ezüstöt tisztítják, megpróbálom őket, ahogyan az aranyat próbálják. Ő segítségül hívja nevemet, én pedig meghallgatom őt. Zak 13,9a–b (1Pt 1,6–7; Lk 11,1–4[5–13]; 1Tim 2,1–6a; Zsolt 95) Ami félig tiszta, az piszkos. Ami félig igaz, az hazug. Az igazság szavunkat valaki egy latinus „in” fosztóképző grammatikájával magyarázta, miszerint az a gagszág fosztóképzős állapota (in-gaz): igaz, vagyis gaztalan. Kellenek a tűzzel tisztítások, melyek minden haszontalan és mérgező gazt elégetnek, míg a tanítványban megmarad a tüzes lelkesedés bizonyágtétele.

Hétfő (május 23.) Vigadjatok a mi erős Istenünk előtt...! Zsolt 81,2 (2Kor 6,4.10; Mk 1,32–39; Gal 2,1–10) Szép dolog a vigadalom, mindenki örül a lakodalomnak a faluban. Arany János *Ünnepontók* című balladájában a szombati mulatozás megrontotta az Úr napjának áhítatát, mert maga az ördög fújta a dudát. Isten gyermekei nem mulatnak, hiszen az idő magától múlik, nem kell azt mulatni. Egyébként is lejár a kegyelem ideje, mert az ige szerint a napok gonoszak. Isten gyermekei vigasztalódva vigadnak. Éppen ezért az ő „szórazásuk” nem egyszerűen *irradiáció [szétsugárzás – a szerk.]*, hanem éppen koncentráció a páli ellentétpárok reménységének vetésére, terjesztésére, szórására az emberek között.

Kedd (május 24.) Gyermekeim, ezt azért írom nektek, hogy ne vétkezzetek; ha pedig vétkezik valaki, van pártfogónk az Atyánál: az igaz Jézus Krisztus. 1Jn 2,1 (Ézs 64,8; Lk 18,1–8; Gal 2,11–21) A Biblia beszél okos istentiszteletről. Népszerű az okostelefon, az okosváros és a „smart” autó hangoztatása manapság. Nem is gondoljuk végig, hogy a szó eredeti gyöke az „ok” szócska. Vagyis aki ismeri és figyelembe veszi a dolgok, események okát, az okos. Az okos alkalmas arra, hogy oktasson másokat. A prófécia, az evangélium és az apostoli üzenet is „okos”, mert mindig okkal íródott. János írásának oka vétkeink sokasága. Mondjuk hát ki: a Szentírás több mint okos írás, mert nemcsak oka van az üzenetének, hanem van célja is: az intés és a megváltással való vigasztalás.

Szerda (május 25.) Mert egy az Isten, egy a közbenjáró is Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus, aki váltságul adta önmagát mindenkiért, tanúbizonyságul a maga idejében. 1Tim 2,5–6 (1Kor 29,11a; Jn 14,7–14; Gal 3,1–14) A végtelen (jele a fekvő nyolcas) nem tartozik a számok sorába! A számsorban pedig – matematikailag is – a legforradalmibb az egy, hiszen a többi csak ennek unalmas többszöröse. Lelkileg azonban egy újabb dimenziót nyit: a kizárólagosat, a

hitelest, az egységeset, a hűségest. A megváltásban pedig a személyeset. Az egy bárányért is elmenő, életét adó pásztort, aki végtelen létére beállt a számsorba, az egyért. Így lett az egyetlen Közbenjáróvá az egyszemélyes ember és az egy teremtő Isten között.

Csütörtök (május 26.) Az Úr házában vannak elültetve, ott virulnak Istenünk udvarain. Öregkorban is sarjat hajtának, dús lombúak és zöldek maradnak. Zsolt 92,14–15 (Jn 16,22; Lk 24,[44–49])50–53; ApCsel 1,3–11; Zsolt 68,1–19) A nemrég elhunyt Trajtler Gábor lelkész-organaművész így foglalta össze életörömét: „Udvari muzsikusként lehettem Isten országában.” Tegyük hozzá, hogy munkássága sarjat hajtott nemcsak az organapadokon, de számtalan szószéken is, melyeken a főtí evangélikus kántorképzőn indíttatást kapott, Krisztus mellett elköteleződött és ezért teológiára jelentkezett lelkészek szolgálatára.

Péntek (május 27.) Ha valaki szolgál, úgy szolgáljon, mint aki azt Istenőtől kapott erővel végzi. 1Pt 4,11 (1Sám 17,37b; Jn 18,33–38; Gal 3,15–18) Az úgy szavunk csodálatos és kifejezhetetlen tartalmakra vonatkozik a Bibliában és Pál írásaiban. „Úgy szeretete Isten a világot” – halljuk az evangéliumok evangéliumában (Jn 3,16). Nem elég szolgálni, munkálkodni. Istenőtől kapott belső erő indít igazi misszióra, bizonyágtételre és lelki munkára. Gyermekkorunkban nem fölszólításra, hanem belső szeretetkényszerből mondtuk selypesen: édesanya, úgy szeretlek! Az átkarolt vállú tanítvány pedig azért szolgál „úgy”, mert „Krisztus szeretete szorongatja” (2Kor 5,14).

Szombat (május 28.) Ne bízzatok az előkelőkben, egy emberben sem, mert nem tud megtartani. Zsolt 146,3 (Jel 1,5; Ef 1,15–23; Gal 3,19–29) Egy művészlélek a faragványait magyarázva hangoztatta: „Van föltámadás a halál előtt! Föl kell támadni a végső óránk előtt!” Nincs lelki föltámadás lelki halál nélkül. Nincs megváltás Krisztus kereszthalála nélkül. Ő nem előkelő, hanem annál sokkal több, ő alázatos és föltámadott Úr. Sok próbálkozás után talált rá 525-ben Dionysius Exiguus [latin keresztény író, jogász, kronológus – a szerk.] a történelemfelezős idősámításra, éppen a föltámadás ünnepének pontos kiszámolása közben. Ez a naptárkezdés nem előkelőségek, híres művészek vagy királyok nevéhez kötődik, hanem a megváltó Istenhez, a föltámadott Jézus Krisztushoz. A mi személyes életünkben is be kell következnie a Krisztus előtti és Krisztus utáni szakasz fölismerése, a megtérésünk, a lelki föltámadásunk még testi halálunk előtt. Csak ez tudja örökre megtartani életünket.

■ GYŐRI JÁNOS SÁMUEL

Istentől kapott mérföldkövek

Beiktatták a nagyvelegi gyülekezet új lelkészét

Szemerei G. Benjamin személyében a huszadik parókus érkezett meg a nagyvelegi evangélikus gyülekezetbe. A megválasztott lelkészt május 7-én Szarka István, a Fejér-Komáromi Egyházmegye esperese iktatta be új tisztségébe, igehirdetéssel pedig nagybátyja, Szemerei János püspök szolgált az ünnepi alkalmon. A liturgiában és az úrvacsoraosztásban az egyházközség előző lelkésze, Bence Győző is közreműködött.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület lelkési vezetője a meghívón szereplő Jón 2,10 alapján tartott prédikációjában az istentapasztalat fontosságáról beszélt, amely a lelkési szolgálat alfája és ómegája. „Ez arról szól, hogy Isten munkája láthatóvá válik szolgáló életén [...]. Hogy Isten az övéit – akárhol járnak, akárhol élnek is – kíséri, követi és szereti” – fogalmazott Szemerei János.

A beiktatás és a kollégáktól kapott megerősítő áldás pillanatai után Szemerei G. Benjamin lépett a szószékre. Felidézte a gyülekezet történetének és a maga személyes életének egyes mérföldköveit, majd Jn 14,1-6 alapján a távlati célokról, a „hogyan tovább”-ról szólt. Figyelmeztette a jelenlévőket, hogy nem szabad beleesni sem az önmegvalósítás, sem a túlbuzgóság csapdájába. „Jézus az életünk útja, és őt megtalálni az életünk célja is egyben. Isten nem a magunk terveit, hanem az ő tervét valósítja meg az életünkben. A mérföldköveket is tőle kapjuk” – emelte ki.

Az úrvacsorás istentisztelethez kapcsolódó közgyűlésen az egyházmegye nevében Bencze András püspökhelyettes

Szemerei G. Benjamin Székesfehérváron született. Szemerei János püspök 2019 nyarán ordinálta. Beosztott lelkési szolgálatát a Veszprémi Egyházmegye területén lévő somlószlósi és kertai gyülekezetekben kezdte meg, majd 2021 őszétől a Fejér-Komáromi Egyházmegyéhez tartozó Nagyvelegén folytatta, ahol – a parókusi alkalmassági vizsgálat sikeres teljesítése után – az egyházközség megválasztotta lelkészének. 2018-ban házasságot kötött Baintner Fanni Katalinnal. Feleségével egy gyermeket nevelnek.

köszöntötte a frissen beiktatott lelkészt. Jókívánságait fejezte ki a stafétabotot most átadó, immár a tordas-gyúrói gyülekezetben szolgáló Bence Győző. Az egyházkerület részéről Mészáros Tamás kerületi felügyelő szólt, Szemerei János pedig jelképes ajándékként Kapi Béla jubileumi emlékplakettjét adta át unokaöccsének, aki egyébként a korábbi dunántúli püspök egyenes ági le-

származottja. A somlószlósi hívek nevében Szűcs György Ferenc búcsúzott az előzőleg közöttük szolgáló Szemerei G. Benjamtól. Végül Kovácsné Szabó Erika felügyelő üdvözölte az új lelkészt és családját a nagyvelegi közösségben.

Az ünnepség a gyülekezeti házban és udvarán tartott szeretetvendégséggel zárult.

■ ADÁMI MÁRIA

A SZERZŐ FELVÉTELEI

A tudomány és a hit szolgálatában

Díszdoktorokat avattak a hittudományi egyetemen

Akadémiai napot tartottak április 29-én az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. A Dies Academicus keretében Bodó Sára református lelkész, gyakorlati teológus, illetve Fehér Károly és Hans Kratzert evangélikus lelkészek vehettek át díszdoktori oklevelet. A tudományos ülésen Carsten Rentzing korábbi drezdai püspök és Wolfgang Zwickel régész, a mainzi egyetem tanszékvezető professzora is előadást tartott.

Az evangélikus identitás teológiai és aktuális szempontjairól tartott előadást – Csepregi Zoltánnak, az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) rektorának és Fabiny Tamás elnök-püspöknek a köszöntője után – Carsten Rentzing. A korábbi drezdai püspök – ma a Németországi Egyesült Evangélikus-Lutheránus Egyház kelet-közép-európai evangélikus egyházakkal való kapcsolatainak előmozdításával megbízott lelkész – rámutatott, hogy az evan-

gélikus identitás meghatározása több szempontból sem egyszerű. Egyrészt a reformáció indulása óta eltelt ötszáz év önmagában kérdéseket vet fel, másrészt az egyes evangélikus egyházakon belüli különböző istentiszteleti formák, eltérő hagyományok, szociológiai és kulturális tényezők tovább árnyalják ennek lehetőségét.

EVANGÉLIKUS KRISZTUS-KÖZPONTÚSÁG

„Mennyiben létezik világszinten evangélikus identitás?” – tette fel a kérdést Carsten Rentzing, majd kifejtette, hogy ennek megválaszolása elsősorban teológiai kérdés. Az előadó kitért a testvérszeretet fogalmára, rámutatva, hogy keresztényként nem mehetünk el mások sorsa mellett. Értelmezésében ez nemcsak a szolidaritást, hanem a missziói parancs szerinti odafordulást is jelenti. Az identitás vonatkozásában szólt a Krisztus-központúságról is: „Minden öbelőle fakad és hozzá törekszik. Ezért a keresztények identitása nem más, mint Krisztus maga.”

Temérdek példa van arra, hogy politikai és ideológiai szinten is igyekeznek Istent különböző önös célokra „felhasználni”, de Isten semmilyen körülmények között sem sajátítható ki – mutatott rá Carsten Rentzing. Amint megállapította, bár az evangélikusság sokszínű, elsősorban nem a különbözőségeket kell előtérbe helyezni, hanem a közös teológiából táplálkozó közösségre szükséges fókuszálni.

A *Genezáreti-tó és a szomszédos Galilea Jézus korában* címmel tartott előadást Wolfgang Zwickel professzor. A mainzi Johannes Gutenberg Egyetem Teológiai Kara Ószövetség és Bibliai Régészet Tanszékének vezetője a Genezáreti-tó vidékére kalauzolta hallgatóit. Elmondta, hogy a tó környékén meglévő római kori települések több mint felét feltárták, így páratlan régészeti leletek, Jézus korabeli épületek kerültek a felszínre. Ez nemcsak archeológiai szempontból érdekes, de a laikus érdeklődők számára is jó betekintést enged a Jézus korában

zajlott mindennapi életbe. A neves régész bemutatta többek között a Tibériásban, Kapernaumban, Magdalában végzett ásatásokat, régészeti leletek segítségével hasonlította össze a Jézus korabeli és a jelenleg látható izraeli tájat.

MÉLTATOTT DÍSZDOKTOROK

Az előadások után az ünnepélyes díszdoktoravatás következett. A díszdoktor címet alapvetően nemcsak a kitüntetett életútját, hanem magának az egyetemnek a szellemi horizontját is jelzi. Ezért is példaértékű, hogy Bodó Sára iskolatemető, mind tudományos, mind a református egyházban végzett sokrétű szolgálatát Korányi András, az EHE egyetemi tanára méltatta laudációjában.

Bodó Sára református lelkész, Károli Gáspár-díjjal is elismert gyakorlati teológus a Debreceni Református Hittudományi Egyetem rektorhelyettese, a Gyakorlati Tanszék tanszékvezető egyetemi docense. 1991-ben kapott meghívást a Debreceni Református Teológiai Akadémia Gyakorlati Teológiai Tanszékére, ahol oktatási és kutatási szakterületként kateketikával és pasztorálszociológiával kezdett foglalkozni. 1992-ben megszervezte a Katechetikai Központot. Számos egyetemen tartott vendégelőadásokat, az EHE-vel több évtizedes szakmai kapcsolatot ápol. Szolgálata túlmutat felekezetének határain, szakmai munkássága megkerülhetetlen a lelkigondozás és a kateketika terén.

Fehér Károly több évtizedes evangélikus lelkészi szolgálatáról, a liturgia melletti elkötelezettségéről Hafenscher Károly, az EHE tanszékvezető egyetemi tanára szolt a laudációjában. A Sárbogárdon, Tordason, Ózdon, Kíssomlyón, Csepelen, Kőbányán, Csöngén, Celldömölkön, Alsóságon, majd Szombathelyen lelkészként, „az aktív, nyughatatlan nyugdíjas éveinek idején” Székesfehérváron élő Fehér Károly nemcsak lelkészi minőségében, hanem tudományos igényességgel megírt ismeretterjesztő cikkeivel is meghatározó szolgálója egyházunknak. Utóbbira példa az először a *Dunántúli Harangszó* című lapban *Jelek, jelképek, szimbólumok* címmel közölt sorozata, amelyet magánkiadásban könyvben is közreadott. Igehirdetés-előkészítő dolgozatai nagy számban olvashatók a *Lelkipásztor* szakfolyóiratban, cikkei jelentek meg továbbá a *Credo*, a *Keresztyén Igazság* folyóiratokban, az *Evangélikus Naptárban* és az *Evangélikus Életben* is. Fehér Károly

„közkinccsé tette, amit szellemi, lelki értéként megszerzett” – hangsúlyozta Hafenscher Károly.

„Hans Kratzert heidelbergi nyugalmazott evangélikus lelkész azok közé tartozik, akik még a berlini fal fennállása idején sokat tettek a vasfüggöny mögött élő egyházakért. Teológiai megalapozottsággal kutatta az egyházak társadalmi szerepét. Mindig fontosnak érezte, hogy a kisebbségi, gyakran elnyomott helyzetben élő evangélikusok lehetőséget kapjanak a nyugati teológiai irodalom megismerésére” – mondta laudációjában Fabiny Tamás. Az elnök-püspök Hans Kratzert tudomány-népszerűsítő, egyházépítő és missziói munkájának ismertetésén túl kiemelte: 1985-ben járt először Magyarországon. Hazatérve sokat tett a magyarországi evangélikusság megsegítéséért. Utóbbi tevékenysége máig terjed, hiszen

célcsoportját. Szolt a problémákról is, ismertetve, hogy „a katekézisnek meg kell újulnia”. Kiemelte a tanítás mellett a valláséletben szerepét, hangsúlyozva, hogy a gyermekekkel az elbátortalanítás helyett az életbátorság lehetőségét szükséges minél inkább megéreztetni. A történetmondás és a beszélgetés jelentőségéről megállapította, hogy ezek azok a módszerek, amelyek által megvalósulhat az ismeretátadás, a közösségbe invitálás és a közösségépítés.

„Amikor teológiát akartam tanulni, ezt mondták nekem: »a teológus elveszti a hitét«. Ez a mondat sarkallt arra, hogy annál is mélyebben foglalkozzam a teológiával” – fogalmazott *A lelkész mint teológus – néhány személyes megjegyzés* címmel tartott székfoglaló előadásában Hans Kratzert. A heidelbergi nyugalmazott lelkész rámutatott, hogy a teológia

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

az elmúlt több mint egy évtizedben több mint tíz magyarországi teológushallgató heidelbergi ösztöndíját tette lehetővé. Kratzert komoly anyagi támogatást szerzett a hűvösvölgyi evangélikus lelkészotthon felépítéséhez.

TEOLÓGIA PÁRBESZÉDBEN

Bodó Sára *Az életre bátorító katechézis valláséletkeltani szempontjai* című székfoglaló előadásában a katekézis aktuális kérdését állította középpontba. Rámutatott, hogy míg a valláspedagógia alapvetően az iskolai hitoktatás felől közelít a gyermekekhez, addig a katekézis a gyülekezeti közösség felől szólítja meg

a kezdetektől párbeszédben áll a mindenkori szellemi, politikai és világnézeti irányzatokkal. Teszi ezt azért, hogy „megválaszolhassuk a hit kérdését”. Kiemelte, hogy „a reformátori teológia a tájékozódás tudománya”, melynek fókuszában – Luthert idézve – az áll, hogy „mi mutat Krisztusra”. Ennek alátámasztására egyháztörténeti példákat említve az 1921-ben Badenben létrejött uniált egyházat, az 1934-es *Barmeni teológiai nyilatkozatot*, valamint a nők ordinációját emelte ki.

A tudományos ülésen elhangzott előadások és laudációk a *Lelkipásztor* evangélikus lelkészi szakfolyóiratban lesznek olvashatók.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Mindenből válhat báb

Az evangélikus bábfesztiválon jártunk

Egyházunk országos irodája gyülekezeti és missziói osztályának szervezésében hat bábcsoport mutatta be a produkcióját május 7-én a Budapest-Kőbányai Evangélikus Egyházközség Kápolna Színpadán. A kiváló előadásokon túl a bábozás missziói és közösségformáló lehetőségei is megmutakoztak a tizennyolcadik alkalommal megrendezett országos evangélikus bábfesztiválon.

Lázás készülődés tanúi lehetnek a kőbányai templom környékén sétálók május első szombatjának reggelén, amikor az ország különböző pontjairól érkező kisbuszok megálltak a templom melletti parkolóban. A gépjárművekből izgatott fiatalok szálltak ki, majd szülők, felkészítő tanárok és lelkészek segítségével elkezdődött a paravánok, a bábok, a nagy méretű díszletek bepakolása a templom alagsorában működő Kápolna Színpadra.

Akik tisztában voltak azzal, hogy mi-féle előkészületek zajlanak, tudták: hosszú, nem egy esetben hónapokig tartó tanulási folyamat utolsó állomására érkezett az országos evangélikus bábfesztiválra jelentkező hat csoport. A bábok és a díszletek egyedi elkészítése, a szövegkönyv kialakítása, a rendezés és megannyi próba után eljött az idő, hogy immáron mások előtt elevenedjenek meg a bábok, keljenek életre a történetek.

Az előadásokat látva elmondhatjuk: nem csalódtunk. Mindegyik résztvevő helytállására, odaadó, precíz felkészültségére büszkék lehetünk. Örömmel fejezzük ki amiatt is, hogy egyházunk immáron két évtizedes múltja visszatekintő kezdeményezése is gyümölcsöző, miszerint bábcsoportjainknak érdemes találkozót és kölcsönös bemutatkozási lehetőséget biztosítani. Erre példa a fesztivál élő közvetítését és a szervezést lebonyolító önkéntes csapat azon tagjainak közreműködése, akik korábban még a paraván másik oldaláról, ifjú szereplőkként ismerkedtek a rendezvényt. Ez mutatja, hogy nemcsak felnőtt egy nemzedék, amely részese volt korábbi gyülekezeti bábcsoportok működésének, hanem talán éppen ennek hatására is lettek és maradtak egyházunk aktív szolgálattevői.

Az egész napos rendezvényt Bányai Tamás és Somogyvári Júlia ifjúsági refe-

rensek precíz közreműködésével Szidoly Roland lelkész, ifjúságimunkaág-vezető moderálta, zenei alapját a Közel zenekar tagjai biztosították.

A napkezdő imádság és áhítat során Simon Réka büki lelkész a mustármag

Erzsébet csoportvezető felkészítésével a *Sámuel – Szólít az Úr* című előadással mutatkoztak be.

A bábfesztivál visszatérő csapatának számító Soroksári Evangélikus Plántáló Gyülekezet bábcsoportját Blatniczkyné Hammersberg-Ganczstuckh Júlia 2018-ban alapította. Idén *Áldás esője* címmel Illés történetét elevenítették fel kreatívan és igényesen a jelenlévők számára.

A Soproni Evangélikus Egyházközségben alakult, Cséry Ágnes vezette bábcsoport *Szív szava* című darabjában

FOTÓ: ILIÁS KRISTÓF

példázatán keresztül mutatott rá a hitbeli növekedés lehetőségeire. Az első fellépő a pápai Gyurácz Ferenc Evangélikus Általános Iskola harmadik és negyedik osztályos tanulóiból álló bábcsoport volt. A fesztiválon először szereplő fiatalok Böröczkyné Dózsa Livia vezetésével készültek fel a találkozóra, és *A szív választása* címmel Ézsaiás próféta történetét jelenítették meg.

A Galgagutai Evangélikus Egyházközség első osztályos bábozói Pintye

ugyancsak Ézsaiás próféta történetével, annak aktuális, korokon átívelő üzenetével ismerkedhetett meg a szép számú közönség.

A Bükön 2006-ban alapított a bábcsoport Giczi Nikolett hitoktató vezetésével mindegyik evangélikus bábverseny, majd bábfesztivál lelkes fellépője. Külön érdekesség, hogy ők a bábok és a díszletek tervezésénél minden alkalommal új technikával rukkolnak elő. Most sem volt

ez másként. Giczi Nikolett és Simon Réka vezetésével a fiatalok a *Próféta a konyhában* címmel előadott darabban mostani szituációt, egy család konyhájában zajló jelenetet tártak a nézők elé. A hittanórai történet vált a beszélgetés középpontjává, és egyszer csak megelevenedtek a konyhai tárgyak. A szereplők érzékelte, hogy mindenből válhat báb, de ahhoz, hogy az egyes tárgyak a nézők számára is „életre keljenek”, szükséges az előadóktól tapasztalt összehangolt és precíz felkészülés is.

2021-ben, a nyári gyülekezeti tábor keretében alakult meg az Alsósági Evangélikus Egyházközség bábcsoportja. Különböző bábtechnikai lehetőségek párhuzamos használatával, igényesen kidolgozott színpadképpel és aprólékosan megformált bábok felhasználásával Jónás történetét mutatták be, Heczelt Beáta Zsuzsa felkészítésével.

A fesztiválon részt vevő iskolai és gyülekezeti csoportok fellépéseit négytagú szakmai zsűri értékelt. A zsűri elnöke, Krista Anita bábszínész, bábkészítő, szociálpedagógus a produkciók méltatásakor kiemelte, hogy az odafigyelő felkészítési munka mindegyik darabon érződött. Hangsúlyozta: öröm volt, hogy a legtöbb előadás szövegkönyvének készítői nemcsak az egyes bibliai történetek hiteles megjelenítését tűzték ki célul, hanem az előadók és a nézők korosztályát és szóhasználatát is figyelembe vették. Krista Anita a zsűri nevében jó tanácsokkal látta el a felkészítőket, kiemelte a kreativitást, az alaposítást, valamint a bábkészítésben több esetben megmutatkozó környezettudatosságot. Végül gratulált a közreműködő gyermekeknek.

A bábfesztivál fellépői, a felkészítő foglalkozásokat tartó pedagógusok, gyülekezeti munkatársak, szülők és lelkészek közösségei ismét bebizonyították, hogy a bábozás által nemcsak egyes bibliai történetek tudnak megelevenedni, hanem a felkészülő diákok a próbák, előkészületek során szoros közösséggé kovácsolódnak, s ennek hosszú távon gyülekezetépítő hatása lehet. Így a gyülekezeti bábcsoportok egyszerre szolgálják az ifjúsági munka megerősítését, a közösségépítést és a missziót is.

■ – GALAMBOS –

Az országos evangélikus bábfesztivál videófelvétele megtekinthető egyházunk YouTube-csatornáján.

Nyolcvan díjazott pályamunka

Kihirdették az evangélikus országos rajzpályázat eredményeit

„Elfogadtál és elhívtál” címmel hirdetett országos rajzpályázatot 2022 elején az Evangélikus Pedagógiai Intézet. Az eredményhirdetést április 28-án a Ludwig Múzeumban tartották.

A pályázatot az evangélikus nevelési és oktatási intézményekbe járó óvodások, általános és középiskolások számára írták ki, korosztályonként eltérő tematikával, összesen tizennyolc kategóriában. A felhívásra négyszáznyolcvanegy illusztráció, képalkotás, betűgrafika, plakát- és logóterv érkezett.

A legkisebbek szabadon választott bibliai történetről vagy akár arról is készíthettek képet, ahogy családjukkal istentiszteletra mennek. Az irgalmas samaritánus történetét az óvodások és az alsó tagozatosok is feldolgozhatták. Az iskolások szabadon választott technikával készíthettek még illusztrációt Luther Márton életének egy választott epizódjáról vagy arról, hogy mit jelent számukra az ima, az imádkozás.

A felső tagozatosok és a középiskolások aktuális témákat is kaptak: lehetősé-

gük volt a száztíz évvel ezelőtt született Túrmezei Erzsébet evangélikus diakoniszsa, költőnő egyik választott verséhez illusztrációt készíteni. Valamint a 2022 őszére meghirdetett népszámláláshoz és az evangélikus presbiterek országos találkozójához (EPOT) is készíthettek plakátot, logótervet, betűgrafikát.

A beérkezett alkotásokat Csorba Katalin szobrász és Tömpe Emőke festőművész értékelt. Ők elsősorban az ötletet, a témához kapcsolódó gondolatokat, a kifejezőerőt vették figyelembe, de természetesen fontos szempont volt a technika, az eszköz használata, a figurális ábrázolás mikéntje és a kompozíció is. A zsűri végül közel nyolcvan pályamunkát díjazott.

A tervek szerint az EPOT résztvevői egy kiállításon ízelítőt kaphatnak majd az alkotásokból.

Forrás: Evangélikus Nevelés

Kívül-belül megszépült a bajai templom

FOTÓ: VIRÁG ZSÓFIA

Több mint negyvenkétfélmillió forintból – állami, országos egyházi és önkormányzati forrásokból – újult meg a közelmúltban a bajai evangélikus templom. Megvalósult például a külső és belső festés, a nyílászárók cseréje, illetve felújítása, a villámvédelem kiépítése és a tető újracserepezése.

Az elvégzett munkáért május 7-én, szombaton ünnepi istentiszteleten adtak hálát. Igét hirdetett Kondor Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke, aki Zsolt 103,1-2 alapján kiemelte, hogy a hálaadás nem csak azt jelenti, hogy két kezünket összekulcsolva köszönetet rebegünk. Több annál: magatartás, az egész bensőt átjáró lelki melegség. A gyülekezetet arra biztatta: hálás szívvel vegye birtokba a megújult templomot, tudva, hogy itt van Isten láthatatlanul, de valóságosan.

Az ünnepi istentiszteletet követő közgyűlésen Font Sándor egyházkerületi felügyelő, Homoki Pál, a Bács-Kiskun Evangélikus Egyházmegye esperese, valamint a testvérfelekezetek lelkészei mellett Zsigó Róbert államtitkár és Széll Péter alpolgármester is köszöntötte a gyülekezetet.

■ K. L.

Biztatás a nehéz időkben

FOTÓ: ADÁMI MÁRIA

A soproni evangélikus gyülekezeti központban tartotta tavaszi közgyűlését a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület április 29-én. Szemerei János püspök a jelentésében a 2021-es évre visszatekintve elsősorban a koronavírus-járvány egyházi életre gyakorolt hatását említette. A jövőről úgy fogalmazott, az sem tűnik rózsásnak, de van miben bizakodnunk: „Azért imádkozom, és abban bízom, hogy a nehéz idők a mi gyülekezeteink, közösségeink és egyházunk életében is az Úr közelségének megtapasztalását és a lelki erősödésünket hozzák el.”

Mészáros Tamás egyházkerületi felügyelő a jelentését e-mailben juttatta el a közgyűlési tagoknak. Beszámolójában szintén utalt azokra a változásokra, amelyeket a világvárvány hozott a kapcsolattartási és a viselkedési szokásaink területén. „Mindен gyülekezetnek kellene egy értékelő, összegző elemzést készíteni a pandémia tapasztalatairól, melyből elkészülhetne egy hosszabb távú cselekvési terv, jövőkép” – javasolta írásában a felügyelő.

Ezt követően Baranyay Csaba kerületi missziói lelkész, Schermann Gábor, a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat kerületi felelőse, valamint dr. Horváth József kerületi ügyész jelentése hangzott el.

Végül a közgyűlés tagjai egyhangúlag határozatot hoztak arról, hogy az egyházkerület egy-egymillió forinttal támogassa a Nagykanizsa és Környéke Társult Evangélikus Egyházközség területén található patifjúsági szálláshely ágyainak korszerűsítését, a tabi parókia nyílászáróinak cseréjét, valamint az alsósági templom harangjának felújítását.

■ AM

Negyedszázada áll a kisleludiai temploma

Jubileum vasárnapján, május 8-án az emlékezés öröme töltötte be a kisleludiai leánygyülekezet templomát. A huszonöt évvel ezelőtt, 1997. május 4-én felszentelt istenházáért adott hálát a gyülekezet.

Kislelud az artikuláris Vadosfától néhány kilométerre található. A község evangélikusainak másfél évszázados vágya vált valóra, amikor a kilencvenes években végre saját templomot építhettek. Köszöntőjében Fatalin Helga parókus lelkész méltatta a templomépítő Sümeghy József lelkész értékadó munkáját, és megemlékezett a korábbi szolgatársakról és a gyülekezet nemrég elhunyt gondnokáról is.

Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke a templomot mint az imádság házáat állította igehirdetésének fókuszába. Az Úrral és az emberi közösséggel való találkozás helyszíné, amely egyszerre hivatott az ember üdvösségét és Isten dicsőségét szolgálni. Zárómondatában a püspök ezt a horizontot, az isteni látóhatárt érzékeltette: „Az isteni teljesség öröktől fogva létezik, és örökké tart. Ez a

FOTÓ: KISSNÉ VARGA KATALIN

teljesség a mi reménységünk, ezért imádkozunk. Az imádságunk háza, a templom: a teljesség előszobája.”

A záró oltári szolgálatot a gyülekezet két korábbi lelkésze, Rác Dénes és Mihácsi Lajos végezte. Az istentiszteletet követő ünnepi közgyűlést Sümeghy Péter felügyelő, a templomépítő lelkész fia vezette, aki a levélben érkező köszöntéseket is tolmácsolta.

A templomi alkalom szeretetvendégséggel folytatódott az egykori iskola-imaház épületében.

■ SZÜCS PÉTER PÁL

Megújult a megújulás eszköze

Hálaadó ünnepi istentiszteletet tartottak a nyíregyházi Nagytemplom felújításáért. A járvány miatt korábban többször elhalasztott alkalmon dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke szolgált igehirdetéssel.

Prédikációjában a *neosz* és a *kainosz* görög szavak jelentésében rejlő különbségről szólt: az előbbi valami régi megújítását jelenti, az utóbbi viszont korábban nem létezőt, radikálisan újat takar. A templom felújítása a *neosz*, de a lelkek, az élő kövek megújítása a *kainosz* szóval fejezhető ki: új teremtés Krisztusban. A püspök azzal zárta az igehirdetését, hogy a templom csak eszköz a megújulásra az emberi lélek, az „élő kövek” megújulásának érdekében.

Az ünnepi istentiszteleten az egyházkerület lelkési vezetője az egyházköziség tavaly nyugdíjba ment parókus lelkészét, Adámi Lászlót és feleségét, Marikát is köszöntötte.

Az alkalmon állami részről Nagy János, a Miniszterelnöki Programirodát vezető államtitkár üdvözölte az egybegyűlteket, illetve olvasta fel Orbán Viktor miniszterelnök levelét. A finnországi testvérgyülekezetnek, Kajaani város

FOTÓ: CSUTYAI CSABA

evangélikus közösségének üdvözetét Kovács László Attila igazgató lelkész ismertette. Fábri György egyházkerületi felügyelő köszöntését elődje, Benczúr László tolmácsolta.

A munkálatok során egyébként Magyarország kormányának hatszázötvenmillió forintos támogatásából 2019-ben megújult a gyülekezeti ház, 2021 tavaszára pedig elkészülhetett a Nagytemp-

lomban az elektromos hálózat cseréjén túl az oltár, a szószék és az orgonaház restaurálása, a falak díszítőfestése és a díszítőrácsok, valamint a kandeláberek restaurálása, a padok fűtésének korszerűsítése, az emeleti ablakok cseréje. Továbbá falvarrásos technikával eltüntették az 1834-es földrengéskor keletkezett mennyezeti repedéseket is.

■ MÁRK BORBÁLA

Féltett kincsek – „kölcsönbe”

FOTÓ: ANGYAL-CSEKE CSABA

Orgonát és keresztelőkutat szenteltek május 1-jén két tokaj-hegyaljai evangélikus gyülekezetben. A tokajiak kölcsönadták egykori templomuk műemlék hangszerét a sátoraljaújhelyi szórványnak, amíg a gyülekezet olyan istentiszteleti helyre tesz szert, ahol újra felállítható lesz, a keresztelőkút pedig Monokra került. Az ünnepi istentiszteleteken Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke végezte a szentelést, igehirdetéssel Carsten Rentzing korábbi drezdai püspök, a Németországi Egyesült Evangélikus-Lutheránus Egyház kelet-közép-európai evangélikus egyházakkal való kapcsolatainak előmozdításával megbízott lelkész szolgált.

■ G. P.

FOTÓ: ADÁMI MÁRIA

FOTÓ A SZLOVÁKIAI ÁGOSTAI HITVALLÁSÚ EVANGÉLIKUS EGYHÁZ NYUGATI EGYHÁZKERÜLETÉNEK ARCHÍVUMÁBÓL

Szemerei János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Túl korán?

Többen találkozhattak az egyházi és a világi sajtóban is megjelent hírrel, hogy Rajkán, a magyar-osztrák-szlovák hármasság csücskében fekvő faluban húsvét vasárnapján az evangélikus templomban ünnepi keretek között elindult a szlovák nyelvű istentiszteleti alkalmak sorozata.

Az ünnepségen Ján Hroboň, a szlovákiai egyház nyugati egyházkerületének püspöke hirdette az ígét, magam pedig házigazdaként vettem részt. Köszöntöttem a vendégeinket, áldást kértem induló szolgálatukra, majd a templom melletti emlékmű előtt püspöktársammal közösen imádkoztunk a falu egykori, mai és jövődéli lakóiért és az egymás közötti békeességért.

Szép alkalom volt, ahonnan jó érzéssel tértem haza. Pár nappal később viszont kaptam egy kritikus hangú levelet, amelyet egy határon túli magyar hittestvér küldött, és benne azt a véleményét fogalmazta meg, hogy szerintem ez a döntés „túl korai”, más kifejezéssel: elhamarkodott volt.

Keserűen írt a határon túli magyarokat ért atrocitásokról, kezdve a Beneš-féle dekrétumoktól egészen addig, hogy egy Rajkától csak pár kilométerre fekvő határon túli faluban, Oroszváron korábban kérték, hogy az ottani szlovák és német istentiszteletek mellett tegyék lehetővé a magyar nyelvű alkalmak megtartását is, de ettől ott és akkor elzárkóztak...

Szívembe markolt ez a levél, mert érződött belőle az a keserűség és fájdalom, amelyet a kisebbségi sorsot élők sajnos gyakran megtapasztalnak: hogy a többségi közösség nincs rájuk tekintettel, sőt sokszor tudatosan vissza is élnek a helyzetükkel, bántóan és tisztességtelenül bánnak a kiszolgáltatottakkal.

Tisztában vagyok azzal, hogy a határon túli magyarok ma is sok hátrányt szenvednek, viszont arról sem szabad elfeledkezni, hogy sajnos léteztek a múltban, és léteznek ma is olyan sérelmek (ilyenekről is van tudomásom), amelyeket magyarok okoztak más nációk tagjainak, többek között a szlovákoknak is.

Ki lehet-e lépni a sérelmi csapdából? Meggyőződésem, hogy igen. Ennek azonban van egy nagy akadálya, nevezetesen az, hogy ehhez előbb el kell engedni a sérelmeket. Érdekes módon működik ez bennünk. Görccsösen ragaszkodunk a helytelen és elfogadhatatlan dolgokhoz, a sérelmeinkhez és a magunk igazához, ami megakadályoz bennünket abban, hogy elmozduljunk a helyes és normális megoldások felé.

Jézus az emberi együttélés arany szabályaként azt tanácsolja, hogy „*amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük...*” (Mt 7,12a)

Ha a múltban elszenvedett bántásokra mi is bántó és elutasító módon reagálunk, az persze emberileg érthető, viszont ne legyen kétségünk, hogy ez a kapcsolatainkon nem fog javítani, hanem pontosan azt konzerváljuk, amitől szenvedünk.

Túl korán léptünk volna? Szó sincs róla. A rajkai szlovák evangélikus istentiszteletek lehetőségét először tíz évvel ezelőtt vettem fel Miloš Klátik akkori szlovák országos püspöknek, miután egyházunk 2012-ben testvéregyházi megállapodást kötött északi szomszédaink evangélikus egyházával, amelyben többek között a határokon átívelő kölcsönös anyanyelvi lelkigondozás lehetősége is szerepel.

Asszisztensem hívta fel a figyelmemet arra, hogy bár véletlenül alakult így, de napra pontosan tíz év telt el a partnerszerződés aláírása (Komárom, 2012. március 21.) és a rajkai szolgálat indításáról való konkrét egyeztető megbeszélés (Rajka, 2022. március 21.) között.

Sokan el sem tudják képzelni a határ menti települések mai életét. A határok megnyitása után több ezer szlovák család költözött át Rajkára és környékére, és naponta ingázik Pozsonyba és vissza. Ma már helyi járatos busz közlekedik az országhatáron át Rajka és Pozsony között, és rendszeresen szállítja az utasokat a lakóhelyük és a munkahelyük között.

Nem korai, hanem nagyon is időszerű volt a szlovák evangélikus szolgálat elindítása Rajkán. Természetesen abban bízom, és azért imádkozom, hogy mind többen éljenek ezzel a lehetőséggel, épüljenek általa, de azt is remélem, hogy minden bizalmi lépés gyógyítja a magyarok és a szlovákok közötti kapcsolatot. A fájdalmas sérelmeinket ez ugyan nem tudja meg nem történné tenni, de felülemelhet rajtuk, segíthet másként látni egymást és felfedezni egymásban a testvért!

A német író, Erich Maria Remarque *Nyugaton a helyzet változatlan* című regényében szerepel egy ideillő, frappáns mondat: „Ha ezt a fegyvert [...] ledobjuk [...], testvérem lehetnél...”

Isten áldása kísérje ezt a most induló szolgálatot Rajkán és természetesen a magyar szolgálatokat is Szlovákiában!

Röntgengépen keresztül látni az egyházat

Czenthe Miklós az evangélikus örökség jelenéről

Portrészorozatunkban az egyházunk budapesti Üllői úti országos székházában szolgálatot végzőket szólaltatjuk meg indíttatásukról, munkájukról, céljaikról. Ez alkalommal Czenthe Miklóssal, az Evangélikus Országos Levéltár vezetőjével nemcsak a levéltárról, hanem saját kutatási területéről is beszélgettünk.

– Hogyan került egyházunk országos levéltárába?

– Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán végeztem el a történelem és levéltár szakot 1983 és 1989 között. Ezt követően az Akadémia Történettudományi Intézetében dolgoztam három évet, majd öt évig voltam a németországi Tübingeni Egyetemen ösztöndíjon, ahol elsősorban a középkori Szepességgel foglalkoztam. Hazatérve Szebik Imre akkori püspök és Fabiny Tibor egyháztörténész-professzor keresett meg, hogy Vető Béla levéltárvezető nyugdíjba menetele okán örülnének, ha a levéltárban dolgoznék. Örömmel vállaltam ezt a szolgálatot, így 1996 óta dolgozom egyházunk levéltárában.

– Honnan jön a szlovákiai magyarság iránti érdeklődése?

– Felvidéki, gömöri eredetű családból származom. Édesapám még Csehszlovákiában született. 1945-ben családunkat is kitelepítették. Én már Magyarországon születtem, de a nyaraink nagy részét Gömörben töltöttük. Amikor édesapám elkezdte feldolgozni a gömöri magyarok életét, engem is elvitt a gyűjtőútjaira, így már gyermekként hallgathattam az idős elbeszéléseit. Nagy hatást gyakorolt rám a szlovákiai magyarság sorsával való egészen közeli megismerkedés. Annak ellenére, hogy a kisebbségi, nemzetiségi kérdésről való nyilvános beszéd 1989 előtt egyáltalán nem volt magától értetődő, az egyetemen, főleg a Fábry Zoltán Kör keretében már nagyon sokat foglalkoztam ennek a kutatásával.

– Ez a fajta elköteleződés nemcsak tudományos munkásságában, hanem közéleti szinten is megjelent...

– A rendszerváltás időszakában, 1989-ben Göndöcs László, Kun Ferencz, Balázs György, Simén András és jómagam megalapítottuk az akkor még elsősorban a felvidéki magyarsággal foglalkozó, mára igen kiterjedt munkát végző Rákóczi Szövetséget. Az első három évben szervezőtitkára is voltam a civil szervezetnek. Lehetőségeinkhez mérten a levéltárban is nagy hangsúlyt fektetünk a határon túli kapcsolattartásra. Ez nemcsak a kutatásban és a gyűjtésben, de a kiterjedt kapcsolatrendszer kiépítésében is tetten érhető.

– Idén kétszázötven éve, 1812-ben alakult meg levéltárunk, amely egyházunk székházának átadásától, 1908 óta működik ugyanazon a helyen. Hogyan tekint erre a levéltárra?

– Olyan, mintha egy kincsesbányában lennénk! Ez a gazdagság és rendszerezettség elsősorban Mályusz Elemérnek és Sólyom Jenőnek köszönhető. Nagyon szép és felelősségteljes a levéltári munka. Itt nemcsak a különböző kéréseket szolgáljuk ki, hanem rendszerezünk, digitalizálunk, kapcsolatokat építünk ki, gyűjtünk, és a minőségi munkával igyekszünk reprezentálni egyházunkat. Az itteni iratok, a múlt ismerete miatt úgy érzem, mintha röntgengépen keresztül láthatnám az egyházunkat.

– Huszonöt éve végzi itt a munkáját. Ez idő alatt már csak a technikai lehetőségek fényében is sokat változott a levéltári világ...

– Valóban, ez az az időszak, amikor elkezdődött a levéltári digitalizáció. Ez a levéltári jegyzékektől az egyes dokumentumok először eseti, majd egyre szisztematikusabb tömeges feldolgozásáig ter-

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

jedt. Mára jelentős számú iratanyagunk érhető el digitálisan a világ bármely pontjáról.

– A múlthoz való viszony, annak megítélése ma különösen is sokrétű. Ön a szolgálatával a múlt minél szélesebb körű megismertetését szorgalmazza.

– A 20. században a diktatúrák miatt, most pedig a konzumszemlélet hatására él a „múltat eltörölni” vagy „a múlt nem annyira érdekes” gondolat. Ezzel szemben nagyon fontos lenne tudnunk a jelen előzményeit. Szükség van a múlt körültekintő, kíméletes, de őszinte és mélyen látó feltárására és megismertetésére. Ha ez jobban megtörténne, akkor az sok tekintetben adhatna segítséget, tájékozási pontokat a ma emberének, társadalmának és egyházának. Identitást erősítő megismerni, hogy az evangélikusságnak határozott öntudata és hagyománya volt. Ha egy gyülekezet, egyházi iskola, egyházmegeye vagy egyházkerület jobban ismeri a saját múltját, akkor az tartást ad, és segít.

■ G. Á.

Van egy újabb álmom

Róm 12,9–13

Kiváltságos voltam. Abban a kiváltságban lehetett ugyanis részem amerikai ösztöndíjas évem alatt, hogy a chicagói lutheránus egyetemen – többek között – dr. Albert „Pete” Pero óráit is hallgathattam, aki *Martin Luther King Jr. teológiája és filozófiája* címmel tartott kurzust. Pete Professzor, aki aktivistaként, önkéntesként, munkatársként maga is részt vett Martin Luther King Jr. mozgalmában, hitelesen, érdekesen és a lehető legnagyobb tisztelettel és beleéléssel mesélte el – és tanította meg –, mit is jelent az, amikor az ember életét adja a barátaiért. Amikor valaki a legnagyobb földi szentek közé kerül, mert kereszténysége nem dísz, nem bővli, nem divat, nem erkölcsi szólam, és még csak nem is dogmatikus kegyeskedés, hanem maga az élet. Maga a másokért élni és halni kész élet. Maga a krisztusi szeretet nagyon gyakorlati, a lényegét érintő, élet-halál kérdésként megjelenő evangéliuma, a szabadtárs evangéliuma.

Erő a szeretethez címmel 2015-ben jelent meg magyar nyelven Martin Luther King Jr. prédikációinak gyűjteménye, mely ma éppen úgy aktuális, még ha másképpen is, mint az ötvenes-hatvanas években, a baptista lelkipásztor idejében. King – aki egy helyen ezt vallja: „Az erőszakmentesség középpontjában a szeretet áll” – nemcsak szavakkal, de tettekkel is hirdette ezt a fajta erőszakmentes szeretetet. Amely éppen az a fajta szeretet, amire minket is hangolhat a páli igeszakasz. Szeretet, amely képes felülírni a közönyt, az erőszakot és a megszokottságot, e három mai 2022-es kísértést, melyek nemcsak a minket körülvevő világ kísértései, de a mieink is. Mai keresztényeké, tartozunk bármelyik felekezethez.

Van egy álmom? Kérdőjellel, egyes szám második személyben. Martin Luther King Jr. után szabadon. Mi a te álmod, kedves álmódzó, kedves álmódó, kedves álmokat kergető vagy éppen az álmaidat már feladni kénytelen testvérem az Úr Jézus Krisztusban? Feladod? Ne add fel! Mert sosem késő álmodni! Sosem késő megfogalmazni, hogy te hogyan tudod elképzelni a jézusi Isten országán, a páli testvéri közösségen, az első keresztények szolidaritásán alapuló álmodat! Pál a *Rómaiakhoz írt levélben* nagyon sok témát feszeget. Talán az egyik legkényesebb az, amely igeszakaszunkban található: a karizmákban lehet különbség a

ANTHONY FALBO: OTTHONI GYÜLEKEZET (2020)

Oly sok mindentől féltik a kereszténységet ma is. De a legtöbbet a legfontosabbat mégis kihagyják. A kereszténységet leginkább magától kell féltetni. Attól, hogyha közhelyes lesz. Attól, hogyha hatalmi harcok színtere lesz. Attól, hogyha mindig külsőségekre fogja, hogyha létszámában csökken. Attól, hogyha nem képes a ma élő emberek mai kérdéseire ma élő, releváns választ adni, az evangélium felszabadító erejéből táplálkozva. Attól, hogyha nem képes összefogni és az ökumenét komolyan venni, nemcsak plakátokon, szólamokban, kirakatban, hanem valóságban. Nemcsak szavak szintjén, hanem a közös ügyek komolyan vételével: a békétől kezdve az elesettek, szenvedők, rászorulóknak befogadásán keresztül egészen a nagy álmig: a közös szent asztalközösségig. Micsoda áttörés lenne! A jézusi tanítást, a páli tanítást, az öskereszténységet is komolyan vevő áttörés. A szeretet, az egység, a közös asztal megélése ugyanis komolyan venné, amit Jézus a főpapi imában mond: „...hogy mindnyájan egy legyenek...” (Jn 17,21) Egy. Nem kettő, nem sok, nem egy héten napi egy órára egy, hanem egy. Örökre egy. Micsoda álmom ez! Közös álmom ez?

gyülekezet tagjai között, de a szeretetben: nem. Mégpedig a képmutatás nélküli, hiteles, önazonos szeretetben: nem. Ez a krisztusi szeretet, amelyik a szeretethimnuszban olyan szépen ki van fejtve, hogy szinte beleborzong az ember. Erőszakmentes szeretet ez. Jézusi út. Páli alaptézis, amely igeszakaszunkban is megjelenik. Ez kell(ene), hogy legyen az egyházi út. Mert ugyebár arról ismer meg minket a világ, hogy egymást szeretjük. „A reménységben örvendeztetek, a nyomorúságban legyetek kitarthatók, az imádkozásban állhatatosak” – írja Pál. Soha ennyire nem volt szükség reménységre, kitarthatásra, imádságra és arra, amit így ír Pál: „A szentekkel vállaltok közösséget szükségéikben, gyakoroljátok a vendégszeretetet.” Mert mi is – Kosztolányi Dezső után szabadon – „egy nagy ismeretlen úrnak a vendégei voltunk” itt, e földi valóságban, aki nem is annyira ismeretlen, ha komolyan vesszük, hogy Jézusban közel jött hozzánk. Ismerőssé, barátá, Mesterré, Úrrá lett. Olyan közel jött, hogy azóta a szeretet benne van, és általa jelenik meg közöttünk is. Bárcsak... Van egy újabb álmom. És neked?

■ GÁNC S TAMÁS

Biztonságot nyújtó iskola

Egyházunk országos irodájának épületében ukrán gyerekek tanulnak

Életteli zsbongástól hangos április vége óta egyházunk országos központja, amióta ukrán gyerekek tanulnak székházunkban. A hatvan fiatal érkezése a megszokotthoz képest másfajta élettel töltötte meg az Üllői úti épületet. A háború elől a magyar fővárosba menekült iskolásokkal a szintén menekültekből álló pedagógusok és más önkéntesek mellett az országos iroda munkatársai is foglalkoznak.

„A házuk pincéjében elbújva ültünk, a lányom sírt, én pedig jobb életet akartam neki. Most jó helyen vagyunk, jó emberek között. A lányom vidám, és mindennap jönni akar. Amikor felébred, azt mondja: iskolába akarok menni, még szombaton és vasárnap is” – meséli Léna, az egyik, gyermekét az ukrán iskolába járató édesanya, aki Harkivból érkezett Budapestre a lányával és az édesanyjával. Léna férje és az édesapja Ukrajnában maradtak. Február 24-én kezdték bombázni a városukat, nem hitték el, hogy elkezdődött a háború. „Bíztunk benne, hogy hamarosan befejeződik, így otthon maradtunk, de csak bombáztak és bombáztak, a gyógyszerek pedig nem segítettek megbirkózni a stresszel. Ezért eljöttünk Magyarországra, ahol nagyon boldogok vagyunk, mert olyan ez, mint egy új élet.”

LELKI-SZELLEMI KÖZPONT IS

„Minden, menekültekkel kapcsolatos munkában van egy olyan fázis, amikor már túl vagyunk a közvetlen életmentésen vagy a legsürgetőbb segítség átadásán, és gondoskodni kell a tanításról, a munkáról. Az ötvenhatosoknál is így volt: hogyha a szülők Ausztriában vagy máshol munkát kaptak, és a gyerekeiket iskoláztatni tudták, akkor a jövőjüket látták biztosítva. Amikor Irakban jártunk egyházunk segítségét átadni, akkor is azt láttuk, hogy az ott maradás miatt milyen fontos, hogy a lerombolt területeken is legyen munka és iskola. Most, amikor az ukrán menekültekkel találkozunk, és az Úristen erőt ad, hogy segítsünk nekik, akkor nagyon fontosnak érzem, hogy nemcsak karitatív módon vagyunk jelen a határnál, Kárpátalján, a pályaudvaron

vagy a gyülekezetekben, befogadjuk őket, és közösségi programokat szervezünk nekik, hanem itt, az egyház Üllői úti országos központjában az oktatás feltételeit is biztosítani tudjuk” – nyilatkozta Fabiny Tamás.

Az elnök-püspök hozzátette, nagyon megindította, hogy az itt dolgozó önkéntesek és a menekültként érkezett tanárok mennyire szívvel-lélekkel dol-

ron keresztül az egykor itt lévő teológiáig – erre kötelez is minket. Nagyon örülök annak, hogy az itteni munkatársak is természetesnek veszik, hogy az irodai munkák mellett most gyerekzsívaj is hallható. Egészen biztos vagyok benne, hogy akik a háború után majd hazamehetnek, jó emlékezetükben őrzik majd meg ezt a néhány hetet vagy hónapot, amit itt, nálunk töltöttek az Üllői úti iskolában” – fogalmazott Fabiny Tamás

TÁGAS TERMEK, SOK SZERETET

„Az ukrán iskolát azért hozták létre, hogy a menekült gyerekeknek legyen hol tanulniuk, ahol jól érezhetik magukat, ahol

gznak, segítenek. Mint elmondta, örül neki, hogy az egyház biztosítani tudja ehhez a megfelelő közösségi teret. „Ennek az épületnek mindig is szántunk egy ilyen funkciót, hogy ez korántsem csak adminisztratív központ, hanem lelki központ is legyen. Itt van a templom, ahol rendszeresen tartunk istentiszteleteket, és ez egy szellemi központ is. Örökségünk – ami Luther végrendeletétől kezdve az Esterházy Péter és Gitta Könyvtá-

biztonságban lehetnek” – mondta egy másik édesanya, Irina, aki egyébként jól beszél magyarul. Kiemelte, hogy három szép, tágas terem és sok szeretetet kaptak. A szülők nagyon hálásak a gyerekeknek szánt támogatásért, mert nekik az a legfontosabb, hogy legyen valami jó a kicsiknek ebben a helyzetben.

Mészáros Attila, az országos iroda diakóniai osztályának menekültügyi referense arra emlékeztetett, hogy az evangélikus

egyházban a határszolgálattól kezdve egészen az integrációs szolgáltatásokig nagy hagyománya van az üldözöttek segítésének, ami azt célozza, hogy az ideérkező menekültek mihamarabb és minél jobban talpra tudjanak állni. Kiemelte, hogy ebből a szolgálatból nemcsak az országos iroda, az erre szakosodott szolgáltatások, hanem gyülekezetek, szociális és oktatási intézmények, mindenki kiveszi a részét. Az országos iroda helyet, szakembert, pénzt biztosított annak érdekében, hogy ez az iskola minél magasabb színvonalon működhessen.

„Köszönöm a lehetőséget, amit ettől a közösségtől kaptunk, hogy a gyermekek folytatni tudják a tanulmányaikat. Köszönöm az önkénteseket, akikkel értjük egymás nyelvét, akik megállítanak minket, és megkérdezik, tudnak-e segíteni. Még ebben a helyzetben is azt mondom, hogy nem, nem, megpróbálunk magunkon segíteni, de még így is segítenek, gyógyszerekkel, adománnyal, tanácsokkal vagy épp a magyarra fordítással” – engedett rövid betekintést mindennapijaikba egy másik anyuka.

A tizenhat éves Román a Zsitomiri területről érkezett, egy hete tanul az országos központban működő ukrán iskolában, és szereti, mert nagyon kényelmes és jó hely. Osztálytársa, a tizenhét éves Valerij azt emelte ki, hogy ebben az iskolában a más városokból érkezett gyerekekkel is tudnak beszélgetni, a tanáraik is nagyon jól tanítanak, ezért jó neki itt.

ÖRVENDETES GYEREKZSIVAJ

Krámer György, egyházunk országos irodájának igazgatója szerint a segítségnyújtásban az a jó, hogy a különböző irányból érkező segítség összeadódik. Ez történt az ukrán iskolával összefüggésben is, ugyanis az itt tanuló gyerekek már korábban is a kerületben kaptak oktatást, de látható volt, hogy a különböző helyről érkező segítség akkor lehet a leghatékonyabb, ha az országos iroda befogadja ezt a csapatot, és helyszínt biztosít nekik a tanuláshoz, mivel a korábbi helyükön több minden hiányzott ahhoz, hogy komfortosan tudjanak együtt tanulni, játszani.

Az igazgató hozzátette: „Jelenleg negyven-ötven gyerek tanul itt több csoportban, az első osztályostól a nyolcadik osztályosig. A kisebbeknél folyamatos az alapkészségek gyakoroltatása, a nagyobbaknál sok önálló munka van, hiszen

mögöttük is már két éves covidos, online oktatási időszak áll, így tanári felügyelet mellett, de flottul önállóan tudnak tanulni. A pedagógusok ukránok, de van közöttük olyan, aki magyarul is jól beszél, így a kapcsolattartás is sikeresen működik. Mivel a pedagógusok máshol nem tudnak állást vállalni, így tőlünk kapnak fizetést a munkájukért.”

Krámer György úgy fogalmazott, hogy az iskolából kiszűrődő gyerekzsivaj feldobja az országos irodán dolgozók életét, az itt tanulók számára pedig az a legfontosabb, hogy biztonságos körülmények között vannak, fejlődhetnek, tanulhatnak. A szülőknek – leginkább csak az édesanyák vannak itt –, akik dolgoznak, nagy szükségük van most arra, hogy a

gyermekeiket biztos helyen tudják, és ezt az iskola tudja nyújtani számukra.

„Örülünk, hogy sikerült ezt megszerveznünk, és reméljük, hogy az összeadódó segítséggel hosszú távon is tudjuk biztosítani ezt a lehetőséget. Egyelőre a tanév végéig, aztán a továbbiak majd a háború alakulásának függvényében dőlnek el. A nyárra azt tervezzük, hogy a különböző evangélikus táborkba visszük el a gyerekeket” – mondta el a tervekről az országos iroda igazgatója.

■ B. M. – K. B.

.....
Az írás az Evangélikus nevelés Facebook-oldal beszámoló videója alapján készült, amely egyházunk Facebook-oldalán is megtekinthető.

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

A gyülekezeti tagok nagy része elmenekült

Pavlo Shvarts püspök az ukrajnai evangélikusokról

Hazánkba látogat az Ukrajnai Német Evangélikus Egyház vezetője, és május 28-án az Északi Evangélikus Egyházkerület missziói napján prédikál. Pavlo Shvarts püspököt a háborús körülmények között megsokszorozódott szolgálati teendői közben, még a látogatása előtt az ukrán evangélikusok helyzetéről, a felekezeti sokszínűségről, a krízisnek az egyházat érintő hatásairól és elhívásáról is kérdeztük.

FOTÓ: PATRICK TOMBOLA / DIE ZEIT

– Ha néhány mondatban kellene bemutatnia az Ukrajnai Német Evangélikus Egyházat, akkor mit emelne ki?

– Az Ukrajnai Német Evangélikus Egyház egy kis diaszpóraegyház, amely kis gyülekezetekből áll. Az evangélium hirdetésén túl a társadalomban végzett szolgálatra, valamint a helyi szintű oktatási és kulturális együttműködésekre helyezük a hangsúlyt.

– Hány lelkészért, gyülekezetért tartozik felelősséggel püspökként? Mekkora az Ukrajnai Német Evangélikus Egyház?

– Huszonnégy evangélikus és négy református gyülekezet tartozik hozzánk, ezeket a közösségeket öt evangélikus és további nyolc református lelkész, egy diakónus és egy gyakornok látja el.

– Az Ukrajnai Német Evangélikus Egyházhoz tartozó hívek nemzetiségüket tekintve jellemzően hova tartoznak? Vannak önök között ukrán, illetve orosz gyökerűek is?

– Egyházunk gyülekezeti tagjainak etnikai háttere nagyon különböző. A közösségeinkben együtt élnek németek, ukránok, oroszok, a balti népek képviselői és mások is.

– Az ilyen értelemben vegyes közösségeket hogyan érintette a háború?

– A háború nem befolyásolta a gyülekezeti tagok közötti viszonyokat, de sokan tapasztalták azt, hogy Oroszországban élő rokonaikkal vagy barátaikkal megszakadt a kapcsolat. Az orosz propaganda hatása ugyanis erősebb, mint az Ukrajnához fűződő rokoni szálak vagy

az Ukrajnában élő rokonok személyes tapasztalatai.

– Milyen kapcsolatot ápolnak az ortodoxokkal?

– A kapcsolatunk jónak mondható, ugyanakkor a többi protestáns egyházzal, a római katolikusokkal és a görögkatolikusokkal szorosabban működünk együtt. Érdemes megemlíteni azt is, hogy Ukrajna szekularizált ország, ahol az emberek többsége nem gyakorló egyháztag egyik felekezet közösségében sem. Ukrajnára jellemző a felekezeti és vallási sokszínűség.

– Április elején arról adtak hírt, hogy elfogtak egy egyházi előljárót, Artur Kozsevnjyikovot. Más atrocitások is érték a közösségükhöz tartozó lelkészeket, világi vezetőket a háború miatt?

– Harkivból a gyülekezeti tagok nagy része elmenekült a bombázásoktól és az orosz megszállástól való félelem miatt, és ugyanez a helyzet Odesszában és Bergyanszkban is. Ugyanakkor gyülekezeti tagjainkat érő atrocitásról nem kaptunk hírt, kivéve a bergyanszki gyülekezet vezetőjének, Artur Kozsevnjyikovnak a két hétig tartó illegális fogva tartását.

– A kollégák közül volt, akinek menekülnie kellett, mert olyan településen szolgált, ahol nagy veszélyben volt?

– Kollégáink közül nem kellett elmenekülnie senkinek közvetlen életveszély miatt.

– Mivel bátorítja a lelkipásztortársakat? Mennyire tudja tartani velük a kapcsolatot?

– Mindenkiel folyamatosan kapcsolatban vagyunk, együtt imádkozunk és beszélgetünk. Azok többségével is kapcsolatban vagyunk, akik elmenekültek más városokba vagy országokba.

– Mi a helyzet most Harkivban? Ön most ott van, vagy folyamatosan utazik?

– Az idő nagy részében úton vagyok. Ennek az egyik oka, hogy kevés a lelkészünk, ugyanakkor a püspöki hivatalban

is vannak kötelezettségeim. De a buda-pesti látogatásom után azt tervezem, hogy visszautazom Harkivba.

– Miből áll most a szolgálata? Mikor tartott utoljára úgymond klasszikus istentiszteletet?

– Az utolsó istentiszteleti szolgálatom húsvétvasárnap volt Harkivban. Azóta tartottam istentiszteletet Olekszandriájában, Kijevben és Bila Cerkvában is. Külföldi látogatásaim során is többször prédikáltam a helyi gyülekezetek istentiszteletein.

– Mit tud vagy tapasztal a magyarok segítségnyújtásáról, humanitárius munkájáról?

– Az a helyzet, hogy nem tudok túl sokat, de remélem, hogy erről is tájékozódhatom majd, amikor Magyarországon leszek.

– Mit tapasztal, milyen a kapcsolat az ukránok és az Ukrajnában élő magyarok között?

– Úgy vélem, hogy a különböző népcsoportok közötti kapcsolat jó Ukrajnában. Ezt egyházunk is példázza: soha nem éreztünk diszkriminációt. Általánosságban azt mondanám, hogy az ukránok és a magyarok elég jól kijönnek egymással, még ha a viszony néha átpolitizált is.

”

Számomra a püspökség nem egy tisztség, hanem lehetőség arra, hogy Istent és az embertársaimat szolgáljam.

– Miért fogadta el a meghívást a magyarországi missziói napra? Hogyan készül rá?

– Fabiny Tamás püspök úr hívott meg. Azt remélem ettől a látogatástól, hogy jobban megismerhetem a Magyarországi Evangélikus Egyházat és annak szolgálatát.

– Végül engedjen meg egy igen személyes kérdést. Rendkívül fiatalon lett püspök, hiszen még csak idén lesz negyvenéves, ráadásul egy polgári hivatást,

az informatikusi pályát hagyta el. Mit tudhatunk az elhívásáról?

– Talán azért mégsem én vagyok a legfiatalabb ebben a szolgálatban. Érdeklődésem a szolgálat iránt az egyházunk által szervezett Gloria táborban végzett önkéntességem során született meg, amikor már befejeztem a számítástechnika szakot. Így hát örömmel elfogadtam egy meghívást a Dzierżelóvi Bibliaiskolába, amely szolgálati utam kezdete volt. Amikor úgy döntöttem, hogy elfogadom a püspöki megbízást, akkor nem annyira a saját vágyaim vezéreltek, inkább az, hogy mire van szüksége az egyháznak az akkori krízisben. Örülök a kapott lehetőségnek és főként annak, hogy együtt dolgozhatom a többi lelkésszel és gyülekezeti elöljáróval az egyház fejlődésén. Igyekszünk csapatban dolgozni és az istentiszteleteken túl a diakóniai és oktatási munkát is megerősíteni. Számomra a püspökség nem egy tisztség, hanem lehetőség arra, hogy Istent és az embertársaimat szolgáljam. Éppen ezért úgy gondolom, hogy a püspöki elhívás legfontosabb része a hitbeli hűség és a ránk bízott gyülekezeti tagok szeretete.

■ K. B. – V. J.

Fordította: Balicza Klára

FOTÓ: HIMMELFAHRTSGEMEINDE, CHARKIW - NELCU.ORG.UA

A harkivi német evangélikus gyülekezet (Himmelfahrtsgemeinde)

Ragadós példa

„Nem adhatok mást, csak mi lényegem.” Madách Imre *Az ember tragédiájának* első színében Lucifer szájába adja ezt a nagyon őszinte mondatot. Akinek van gyereke, annak nem pszichológiai könyvekből kell megtanulnia a néha fájdalmas, néha felszabadító igazságot: azt fogják utánozni, amit teszel. Mondhatsz közben bármit is.

keresztényen szóhasználatot (megtérés, alázat, közösség, szolgálat, ige, Úr, egyebek)? Jézus munkája viszont nem ebben áll, hanem a feltétel nélküli, elfogadó és odaadó, áldozatra is kész szeretet megélésében. A vallás felől – beleértve a kereszténységet is – pogánynak, hitetlennek mondott világban sok megszegyentítő példáját látjuk ennek. Jézust és az ő

hivatkozó irányzatok küzdelme. Ennek a képtelenségét ismerték fel azok, akik szívügyüknek tartották a keresztény egységre való törekvést – az ökumenikus mozgalmat. Mára azt látjuk, hogy ez is képes üres formalitássá válni, és a bármilyen szélesre tárt kapukon is mindig lesz, aki kívül reked. Vagy azért, mert valakik mégis határt húznak, feltételeket szabnak, vagy azért, mert a kívül maradóknak eszükben sincs bejutni, hanem egészen máshol vélik megtalálni az egyedüli igazságot. Kint vagy bent vagyok? És ahol vagyok, ott kikkel vagyok? Kik vannak ellenem, és én mi ellen? Az egyedüli és örök igazság feloldódna egy multikulturális káoszban, ha nem húzzuk meg határozottan a kontúrokat? Egy bites igenek és nemek váltakozó özöne volna az igaz hit megvallása?

Segítségül, hogy eligazodjak, képzeletben megrajzolom a saját „buborékomat”. Besatírozom rajta az ilyen paramétereim mezőit, mint: igaz hit, tiszta erkölcs, jó ízlés, nemes érzések, Istennek tetsző e világi célok és ügyek, szerelem, barátság, sport, zene, játék, miegymás. Nagyjából pontosan lehet tudni, hogy mi tartozik bele, ebből mi az, ami nélkülözhetetlen, mi az, ami még épp megtűrhető és milyen feltételekkel, és mi az, ami végképp soha és semmiképpen nem kerülhet belültre. Nagyjából már be is kuckóztam magam, és körülnézve elégedetten nyugtázhatom, hogy nem vagyok egyedül: körülöttem nagyon sok, az enyémhez hasonló tartalmú és határú buborék van még. Ők az én testvéreim. Most már csak össze kell fognunk, és megtalálni a helyes módját annak, hogy hitelesen megosszuk az igazságot másokkal, hogy minél többen hasonló tartalmú buborékokat építsenek maguk köré, így ők is a testvéreink legyenek, akikkel méltóképpen fogadjuk majd az Úr Jézust.

De beszélhetek bármit, és beszélhetünk együtt is bármit. Csak viselkedést fognak ellesni azok, akikre hatással vagyunk.

Aztán villámcsapásként hasít belém a kérdés: Én vajon kinek a viselkedését sajátítottam el? Hol van a Messiásnak bizonyult názáreti rabbi az én buborékomhoz képest? Rám mi ragadt?

■ BARTHA ISTVÁN

KÉPINKILLUSZTRÁCIÓ – FOTÓ: PRISCILLA DU PREEZ / UNSPLASH.COM

„Köszönj szépen a tisztelendő bácsinak! De nem szia, hanem erős vár a mi Istenünk!” – ez csak egy feszengett kiváltó, felesleges noszogató. Ha viszont a gyerek azt látja, hogy apukája vagy anyukája mások illedelmes köszönését kurta biccentéssel fogadja, és közben azt sziszegi magában: „aberrált bunkó” – az minta lesz.

E világ törvényszerűségei sokszor ellentétesek Isten országának igazságával. A legkézenfekvőbb példa: az életben szükség van emberi teljesítményre, míg Isten országában egyedül Krisztus kegyelme érvényes. A mintakövetés törvénye viszont hasonlóan működik mindkét világban. Ki ne tudná, hogy frázisok szintjén milyen egyszerű megtanulni a

ügyét nem kell tehát félteni. Mert nemcsak a rossz, hanem a jó példa is ragad.

Pedig milyen tiszta és világos volt a döntés az első pünkösdön! Vagy az ötvenhárom napja bűnözőként elítélt és kivégzett názáreti rabbi a megígért Messiás, vagy a főpapok ítélték helyesen. Aztán nagyon hamar, már az első nemzedékek idején viták tárgyává vált Jézus tanításának értelmezése, a hozzá való viszonyulás és az ebből következő erkölcsiség.

Az ezt követő évszázadok során pedig folyamatossá vált az egymásnak homlok-egyenest ellentmondó, egymást még a megtérítendő vagy az őket üldöző pogányoknál is nagyobb ellenségnek tekintő, minden oldalon Istenre, Jézusra, Bibliára

Átlépve a Lelki tér küszöbén

Bogdányi Mária egyetemi lelkészt fiatalon tartja a szolgálat

Élénk diákélet folyik május közepén a győri Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Karán. Még két szorgalmi hét, és itt a vizsgaidőszak. Fialatok köszönnek rá Bogdányi Máriára, ahogy lépkedünk felfelé a patinás épület lépcsősorán. Az egyetemi lelkész a családja és a hivatása mellett néhány év alatt autodidakta módon egy olyan hobbinak a fortélyait sajátította el, amely nem csupán kikapcsolódás, hanem kézzelfogható módon segíti a teremtésvédelmet. Tűvé teszem: ez a márkanéve a termékeinek, amelyeket saját kezűleg varr, horgol, és örömet visz egyre több visszatérő vevőjének az életébe. Lelkigondozói tevékenysége és kézműves alkotásai egy irányba mutatnak: szereti Istent és az életét, és ezt az emberek felé végzett szolgálattal mutatja meg.

A folyosón plakát hirdeti az egyetemi lelkési szolgálatot. Felfelé indulunk. „Lelki tér” – olvassuk a második emeleti folyosó végi ajtón, amely felekezettől függetlenül nyitva áll a jó szóra, tanácsra, lelkigondozásra, segítségre vagy beszélgetésre vágyó fiatalok előtt.

Az ökumenikus lelkiségi szoba színes, otthonos: kényelmes fotelek, puha párnák, asztalok, az ablakon beárad a fény. Van kávéfőző, a falipolcokon gyertyák, az ajtónál szenteltvíztartó. A külsőségek fontosak, de még inkább az, hogy Bogdányi Mária, akit városszerte min-

denki Marcsinak hív, derűs, megnyerő, nyitott lelkületű emberként van jelen. Isten erőterébe hív toleranciával, figyelemmel, szeretettel, sosem toladóan.

Tótkomlós, Nyíregyháza, Budapest, Miskolc, Németország – hosszú út vezetett Marcsi szülővárosától mostani szolgálati helyéig. Visszanézve kiderül: az Úr-isten jókor adta életébe a mozaikdarabkákat, a cél felé vezetve őt. Volt parókus lelkész, gondozott Bajorországban nyaraló turistákat, s mindig tanul valamit. Nem csoda, hogy minden korosztályhoz hangot talál: „Óvónői szakközépiskolában érettségiztem, később magyar–könyvtár szakos tanári végzettséget szereztem, majd rögtön mentem a teológiára. Szeretek kisgyerekes édesanyákkal és idősekkel is foglalkozni.” ▶

FOTÓ: ADÁMI MÁRIA

Környezettudatosság a teremtés hetén – Bogdányi Mária előadása a győri Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Karán

Sokoldalúságának centrumáról érdeklődünk. „Sűrű életet élek. Sok a teendő úgy az egyetem berkein belül, mint a családban. Négygyermekes édesanya vagyok, köztük egy ikerpáré, az életem középpontja a család. Amellett, hogy több hivatást is magaménak érzek, a feleség- és anyaszerep kimagaslóan áll az élen.”

SZERETETTANKOLÁS

A Széchenyi István Egyetemnek tizenkétezer (egy kisebb városnyi) hallgatója van, beleértve a mosonmagyaróvári élelmiszeripari kart is. Speciális munkáját így jellemzi: „Tizenegy éve szolgálak itt. Uttoró lehettem, az egyetemen nem volt elődöm. Az evangélikus hallgatók körében szerveződött az a kis közösség, ami évente változik. A hallgatók nem évekig vannak egy helyen: bel- és külföldi karok között vándorolnak. Szeptemberben gyakorlatilag a nulláról kell kezdeni a gyülekezetépítést. Van egy kis erős magunk; életkori sajátosságaiknak megfelelően az élet nagy kérdéseire keressük együtt a választ.”

Klasszikus alkalmakat is tartanak: „Az első években havonta volt fiatalok istentisztelete. Ám az idők során ez a közösségi életforma a hallgatók részéről sajnos visszaszorult. Erre következett a Covid. Bár egyáltalán nem volt jelenléti oktatás, ugyanúgy ment tovább a lelkigondozás, immár az online térben. Az akkor elsős evangélikus hallgatók jelezték, hogy online módon is szívesen vennének részt bibliaórán. Minden szerdán találkozunk azóta is.” Vannak időszakos rendezvények a római katolikus és a református egyetemi lelkészséggel: adventi gyertyagyújtás az aulában műsorral, nagy adventi keresztény könyvvásár. „Szívügyem a házasság hete, amit kezdettől az egyetemisták körébe is behoztunk, támogatva a párok kapcsolatát. Ünnepeljük a teremtés hetét: tavaly szőlőtőkét ültettünk az Apá-

czai kar udvarán található iskolakertbe, előtte fügefát” – sorolja.

Mentálhigiénés lelkigondozói feladatvégzéséről a következőket vallja: „Tapasztalatom szerint a legnehezebb az első lépés: hogy a hallgatók átlépjék a küszöböt. Onnantól kezdve, hogy leülnek – nyilván próbálom őket elfogadóan meghallgatni, s talán a tér is olyan –, megnyílnak. Sokszor érzem: igazából nincs, akinek elmondják, mi nyomja a szívüket. Engem az egyetem honlapján is meg lehet találni, rám lehet írni. Pár nap alatt keresünk időpontot. Egy óra áll mindenkinek a rendelkezésére, ami akárhányszor ismételtető. Előny, hogy ide ki-ki önszántából jön, s a saját igényei szerint jár vissza.”

Hangsúlyozza: nem terápiát alkalmaz, hanem meghallgat, és igyekszik kicsit más szemszögből rávilágítani a problémákra. „Sok fiatalnak kérdéses, hogy ki az, aki őszintén figyel rá, és feltölti a kiürült szeretettankját. Ebben is számíthatnak rám. Hozzám motivált emberek jönnek, akik szeretnének tenni azért, hogy jobban legyenek, hogy megértsék a dolgaikat.”

Hívó mentálhigiénés szakemberként tudja: a hitet nem szabad erőszakosan képviselni a beszélgetésekben. Pontosan érzi, mikor milyen rávezető kérdéssel indulhat el ezen a vonalon. Aki hozzá belép, tudja, hogy evangélikus lelkész is: „Nagy ajándéknak tartom, hogy még a nem hívő fiatalok is találkozhatnak valakivel, aki az egyházat képviseli számukra. Sokszor nyílik alkalmam a krisztusi evangéliumot hirdetni. Azt is tudják, hogy szoktam imádkozni a hozzám jövő fiatalokért. Van, akinek ez nagyon sokat jelent.”

UNOKÁBÓL ÉDESANYA

Marcsi az egyetemi lelkészségi szolgálat kezdetén a Semmelweis Egyetemen mentálhigiénés lelkigondozói végzettséget szerzett. Kilenc éve szolgál ezzel a hallgatók között. „Ez nem felekezettfügő: bárki, akinek szüksége van rá, megkereshet magánéleti, tanulmányi, családi problémái okán.”

Felmerül a kérdés: e hivatás alapjaiban más, mint első gyülekezetének gondozása a Diósgyőr-Vasgyári Evangélikus Egyházközségben? „Huszonévesen kerül-

tem oda segédlelkészként, hatvannyolc éves volt a legfiatalabb gyülekezeti tagom. Viccesen szólva, nyugdíjasszakkört vezettem ott. Nagyon szerettem a gyülekezetet, benne két nyugdíjas lelkésszel, ahol én voltam a kisunokája a »nagyszüleimnek«. Csodálatos mestereim lettek. Győrbe már feleségként, anyaként érkeztem. Most, ötvenkét évesen azt gondolom, szinte a hallgatók édesanyáinak életkorába értem. Hálás vagyok, hogy a fiatalok bizalmat szavaznak nekem. Valom: át tudom érezni a gondolatait, örömeiket. Napról napra meg kell újulni, nos, négy kamasz gyerek édesanyjaként elég jó gyakorlatom és tapasztalatom van ebben. Fiatalon tart ez a szolgálat.”

A lelkész az élethosszig tartó tanulásban hisz: „Mentálhigiénés tevékenységem mellett jó szolgálatot tesz a relaxációtanítás. Elvégeztem egy diákreax-vezetői tanfolyamot, most autogéntréning-vezetői képzésre járok [autogén tréning: szorongásenyhítő relaxációs eljárás – a szerk.]. Az egészséges életmód nagy vesszőparipám, így életmód-tanácsadói és életmódterapeuta-végzettségem is van. Ja, és nordic walking oktató is vagyok” – mosolyodik el.

TŰVÉ TEVŐ

Marcsi a táskájából tavaszi színekben játszó textil kollekciót vesz elő. Néhány éve ugyanis olyan hobbit talált, amely öröm neki és egyre több vásárlójának. Kézműves termékeivel a természetes alapanyagoknak a háztartásban való használatát kínálja fel esztétikus formában. Így mesél a kezdetekről: „Isten teremtett világát próbáljuk megőrizni és az utódainknak fenntartható módon megörökíteni. Egész életemben jó tanuló voltam, de nem volt kézügyességem. Édesanyám lebeszélte a varrogatásról. De hát nem lehet mindig csak szellemi tevékenységet végezni! A családunk gyarapodása hozta a fordulatot: először a gyerekek ruhái miatt ültem a varrógép mellé. Majd megtapasztaltam, milyen fél óra alatt egy gombolyag fonalból valamit csinálni. 2019 májusában – épp három éve – Németországban, a nyári lelkézi szolgálatra felkészítő héten indítottam el a webboltomat. Emlékszem az első vásárlómra is.” Hobbija sokat elárul Marcsi innovatív személyiségéről. Környezettudatos textíliákat – szalvétákat, uzsonnászacsokkat, kenyereszacsokkat – varrt, s rácsodálkozott: milyen jó mód-

szor ez arra, hogy ne használjunk nejlonzacsokot, folpackot, alufóliát. „Először a családnak varrtam, aztán a rokonoknak, barátoknak. S az lett a vége, hogy nem tudom abbahagyni. Rájöttem, hogy nekem ez nagyon jó!”

Informatikus férje, Bogdányi Gábor (egyházunk országos irodája informatikai munkacsoportjának korábbi vezetője) ké-

és abba teszi a zöldséget, gyümölcsöt, pékárut, azzal példát mutat. Nem szavakkal, hanem tetteivel prédikál.”

Érdeklődünk, melyik termékére a legbüszkébb. „A férjem szerint és szerintem is a leginnovatívabb a tépőzárás uzsonnacsomagoló. Stabilan egyben tartja a szendvicset, mint az alufólia vagy a folpack. De készíték univerzális

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

Bogdányi Mária lelkész horgolt és varrott szütyői

szította az említett webboltot, ahol megtekinthető és megvásárolható az igényes, hasznos, folyamatosan bővülő áruválogatás. Marcsi azonban ebben is az emberekkel való találkozás lehetőségének, a megszólíthatóságnak örül: „A Tűvé teszemmel havonta egyszer jutok el kézművesvásárba. Bár nem tudják rólam, hogy lelkész vagyok, mégis, ahogy az ember elkezd beszélgetni, kialakul egy kis közösség. Valaki nemrég odajött hozzám az egyik vásárrban, és azt mondta: »De jó, most már tudom, ki készíti a textilszalvétáinkat! Ajándékba kaptuk, és nap mint nap használjuk.« Ez nagy öröm nekem. Ők például azóta nem vesznek nejlonzacsokot.”

Marcsi családja segít: fotózzák a tárgyakat, a házaspár egyik lánya készítette a logót. A név kitalálása pedig magyartanárságának hozománya. „Keresem a megoldásokat, hogyan lehetne jobbá tenni a világot. A boltom neve Tűvé teszem, így a szójáték egyből elárulja, mit készítek: meghorgolom a horgolótümmel, megvarrom a varrótümmel. Az egész számomra egy játék, kikapcsolódás. Tudatosság és üzenet is: vegyük körül magunkat szép dolgokkal, tegyük kellemesebbé a házimunkát. Ha az ember előveszi a boltban a kis szütyőket,

kis cipzáros tartókat: bármit tárolhatunk bennük, amit nem szeretnénk, ha kiszáradna, vagy a táskánkban kifolyna.” A kollekció nyáron közkedvelt elemei a vízhatlan, lélegző béléssel ellátott szütyők a vizes fürdőruhának, kisgyerekek játszótéri váltóruhájának, akár mosható pelenkáknek. A nőknek szintén aranyat érnek piperetermékei: a horgolt sminklemosó korongok és szappanzsok, amelyekkel a bolygónknak és a saját pénztárcánknak is jót teszünk: nem szennyezzük, nem pazarolunk. Ráadásul kék, lila, málnaszínből, csupa szépség mind.

Vidám, változatos, színes, felnőttregyerekekre szabott mintával kérhető minden terméke. Vajon honnan inspirálódik az alkotáskor? „A húgom találta ki a papírsebkeendő-tartót. Ez lehet a kezdet a csomagolt áruk csökkentésének útján: nem tízes nejlonzban vesszük, hanem a százasból kiadagoljuk. A munkában a családom, a sok elégedett vásárló és a természet, Isten teremtett világának szépsége inspirál. A virágok, fák, az állatvilág. Ami körülvesz minket, az mind Isten adománya és ajándéka. No és persze anyukám dicsérete: de gyönyörű, kislányom!”

■ STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA

Gyónás és a cethal

Luther Márton annyira fontosnak tartotta a gyónást, hogy harmadik szentségként meg akarta tartani. Vajon a kiút megtalálásához elegendő-e megosztani valakivel a bűn terhét és fellélegezni, vagy több kell ennél? Népszerű teológia rovatunk mostani írásának teológus szerzője a bűnbánat, a gyónás és a feloldozás témáját járja körül hitvallási irataink alapján, illetve a reformátor mindezekkel kapcsolatos vélekedéseit ismertette.

A játékos cím magyarázatra szorul. A gyónás és Jónás cethala azon a ponton találkozik, ahol a legmélyebb helyről tör fel a bűnt felismerő és megbánó, a menekülés reménységébe kapaszkodó imádság. Az Isten embere a lehető legmélyebbre süllyedt, hiszen szembefordult Teremtőjével, küldetésének adójával, így teljes ki-látástalanságba került. A biztos pusztulás helye azonban Isten kezében még áldássá, a menekülés helyévé is válhat. Erre érzett rá Jónás: „Nyomorúságomban az Úrhoz kiáltottam, és ő meghallgatott engem. A halál torkából kiáltottam segítségért, és te meghallgottad

hangomat.” (Jón 2,3) Jónás az Úrra fogja azt, ami történt vele: „Mélységbe dobtál, a tenger közepébe, és áradat vett körül. [...] Én már azt gondoltam, hogy eltaszítottál magadtól [...]. Már-már életemet fenyegette a víz, mélység és örvény vett körül, hínár fonódott a fejemre. [...] De te kiemelted életemet a sírból [...], Istenem!” (Jón 2,4–7)

Pál szavai erre rímelnek: „Mert amit korábban megírtak, a mi tanításunkra írták meg, hogy az Írásokból türelmet és vigasztalást merítve reménykedjünk.” (Róm 15,4) A tanulság a mindenkori bűnelkövető számára az, hogy a nyomorúságból kiment az Isten, és új lehetőséget ad. Ezt a tapasztalatot fordította az egyház azzá a gyakorlattá, amelyben rávezeti az embert a mélységből való kiútra, hogy tudja: nincs az a mélység, ahova Isten keze le nem érne, és nincs olyan helyzet, amelyből ne lenne kiút. A gyónás és a cethal így függ össze.

NEM CSAK MEGKÖNYEBBÜLÉS

Ahhoz, hogy a gyónás életszakaszt lezáró és új távlatokat kínáló esemény legyen, a gyónónak meg kell találnia azt a gondolkodásmódot, amelyet a farizeusról és a vámszedőről szóló jézusi példázat mutat meg. Míg a farizeus az érdemeit sorolva biztos abban, hogy Isten elfogadja őt, addig a vámszedő a templomban hátul megállva bűnbánóan veri a mellét, és csak ennyit mond: „Istenem, légy irgalmas nekem, bűnösnek!” (Lk 18,13) Ez az a kiindulópont, amely elindíthat egy új életszakaszt. „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj” – veszi át a keresztény liturgia a kapernaumi százados történetének kulcsmondatát (Lk 7,6).

Ósi emberi tradíció lenne csupán az emberi lélek megkönyebbülésének kiforrott technikája? Lélektanilag érthető vágy: megosztani a terhet, elmondani valakinek azt, ami a szívemet nyomja. Együtt viselni azt, amit egyedül elhordozni már nem tudok. Együtt megoldást találni. Ez is fontos, de itt nem csak embertársi segítségről van szó: annál többre van szükség.

KÉNYSZERÍTENI PEDIG NEM KELL

Az *Ágostai hitvallás* szükségzavúan szól a gyónásról. Annyit mindezenre hangsúlyoz, hogy a magánfeloldozást meg kell őrizni a gyülekezetekben – az összes vétek felsorolása nélkül. Bár eltörölve nem lett, a magángyónás szinte kihalt a magyar evangélikus gyakorlatból. Ma több minden hiányzik a gyónás gyakorlatának újraélesztéséhez: az, aki gyónni akar; az, aki gyóntatni tud és akar; a gyónásnak az a kultúrája, amely szinte teljesen eltűnt magyar evangélikus gyakorlatunkból.

Az *Ágostai hitvallás* részletesen ír a bűnbánatról: „...azt tanítják, hogy akik a keresztség után bűnbe estek, bármikor részesülhetnek bűnbocsánatban, ha megtérnek, s az ilyen bűnbánatra tértek az egyház köteles feloldozni. A bűnbánat pedig helyes értelemben e két részből áll: az egyik a töredelem, vagyis az a rettegés, amelyet a bűn megismerése kelt a lelkiismeretben; a másik pedig a hit, amely az evangéliumból vagy feloldozásból fakad, és Krisztusért hiszi a bűnök bocsánatát, megvigasztalja a lelkiismeretet, és megszabadítja a rettegestől. Ezután jó cselekedeteknek kell következniük, amelyek a bűnbánat gyümölcsei.” (CA XII.)

Isten a bűnbocsánat hirdetésével az egyházat bírta meg, ahol Istent az ő elhívott szolgálója vagy a megkeresztelt, hitben

IDŐSEBB LUCÁS CRANACH: REFORMÁCIÓI OLTÁRKÉPESZLET (WITTENBERG, VÁROSI TEMPLOM, 1547–1548) – FOTÓ: EVANGÉLIKUS NAPTÁR 2022

élő keresztény testvér képviseli. Meghallgatja a bűnbánó szavát, s hirdeti Isten bocsánatának evangéliumát. Így rendeződik a kapcsolat Isten és ember közt, ami azután az ember életében gyümölcsöket hoz.

Luther oly fontosnak tartotta a gyónást, hogy harmadik szentségként meg akarta tartani, ahogyan arról a *Kís kátéban* olvashatunk. Reformátorunk a *Schmalkaldeni cikkekben* ír a kulcsokról, a gyónásról. A kulcsok szolgálatát és hatalmát Krisztus ruházta az egyházra: „A feloldozás, vagyis a kulcsok hatalma szintén segít és vigasztal a bűnnel és a rossz lelkiismerettel szemben, mert így rendelte Krisztus az evangéliumban. A gyónást [...] semmi áron sem szabad ezért az egyházban megszüntetni, már csak a rettegő lelkiismeret érdekében [...] sem...” A gyóntató nem bűnbocsátó hatalmat kapott, hanem azt, hogy a bűnbocsánat ígését hirdesse.

A *Nagy kátéban* Luther azt írja: ha keresztények vagyunk, akkor kívánjuk a gyónást, kényszeríteni pedig nem kell. „Aki nem jószántából és a feloldozásért megy gyónni, az hagyja csak abba. Sőt, aki abban a cselekedetében bízva megy oda, hogy egészen tisztára meggyónt, az is maradjon csak távol. De biztatunk arra, hogy gyónj [...] azért, hogy halld azt, amit Isten üzen neked. Mondom: az ígére vagy a feloldozásra kell nézned, azt kell sokra és nagyra becsülnöd [...] és hálával fogadnod, mint valami kitűnő nagy kincset” – olvashatjuk a *Rövid biztatás a gyónásra* című fejezetben. Majd később így folytatja: „Ha pedig megveded, és büszkén élsz gyónás nélkül, akkor azt a következtetést vonjuk le, hogy nem vagy keresztény [...]. Ha keresztény volnál, örülnél neki, és száz mérföldet futnál utána [...], jönnél és kényszerítenél minket [...], hogy prédikáljunk, és kiszolgáltassuk a szentségeket. Ha tehát gyónásra buzdítok, akkor csak arra biztatok mindenkit, hogy legyen keresztény. Ha ráveszek erre, akkor már a gyónáshoz is elvezettelek.”

HIT VAGY NEM HIT, EZ ITT A KÉRDÉS

Luther igehirdetéseinek sora emlegeti a gyónás témáját. Ma is szükségünk van arra, hogy az igehirdetés újra meg újra megszólítson ezekkel a témákkal. Két lutheri igehirdetést különösen is ki kell emelnünk: *Prédikáció Wittenberg népének Reminiscere vasárnapjára a titkos gyónásról* (1522) és *Sermo a bűnbánat szentségéről* (1519).

Az első az emlékezés vasárnapján hangzik el. Vajon emlékezik-e a bűnös ember, mit is követett el? Ez ügyben „szelektív a memóriánk”. De ezen a napon nem a bűnöst emlékeztetik. Isten emlékeztetést hívjuk elő: „Emlékezzél meg, Uram, irgalmadról és kegyelmedről, mert azok öröktől fogva vannak.” (Zsolt 25,6; Károli fordítás)

Beszél a gyónás bibliai alapjairól, a nyilvános bűnök gyülekezeti kezeléséről. Először fedd meg őt – tudniillik a bűnöst – négy szemközt, majd, ha nem hallgat a személyes jelzésre, még két embert végy magad mellé, és testvéri közösségben álljatok elé; ha ez sem segít, vidd a gyülekezet elé az ügyet. Ha eláll bűnétől, akkor imádkozzatok érte, ha pedig nem hallgat rátok, közösiétek ki. Beszél a magánygyónásról is. Luther lelkipásztori attitűddel, vigasztalással, bátorítással, de egyértelmű elhatárolásokkal prédikál.

A másik igehirdetés huszonegy pontban foglalja össze a legfontosabbakat. A prédikációban kétféle megbocsátásról ejt szót: a bűn elengedéséről és a vétek megbocsátásáról. A büntetés elengedése emberi dolog, a megbocsátás Isten ajándéka. A vétek megbocsátása elveszi a szív Istennel szembeni félelmét, könnyűvé

teszi a lelkiismeretet belsőleg, kibékíti az embert Istennel. A bocsánat úgy szólal meg, hogy annak nyomán a bűnök ne marják és ne nyugtalanítsák az embert, hanem boldog bizalom töltse el, hogy azokat Isten mindenkorra és örökké érvényesen megbocsátja. Enélkül senki sem üdvözülhet. A bűnbánatot itt méltó és kegyelemteljes szentségnek nevezi.

A bűnbánat szentségébe három dolog tartozik: a feloldozás (a pap szavai); a kegyelem, azaz a bűnbocsánat és a lelkiismeret békéje; a hit, mely erősen bizonyos abban, hogy a feloldozás és a pap szava igaz Krisztus ezen ígérének ereje által: „Amit feloldasz, oldva lesz! Egyedül ezen a hiten fordul meg minden, mert egyedül ez cselekszi, hogy a szentség azt eredményezze, amit jelent, és hogy mindaz valósággá legyen, amit a pap mond. Mert ahogy hiszed, úgy lesz. E nélkül a hit nélkül minden feloldozás, minden szentség hiábavaló, sőt többet árt, mint használ.”

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: EVANGÉLIKUS NAPTÁR 2022

A bűnbocsánat nem emberi hatalom. A bűnbocsánat egyedül Krisztus ígérében és hitedben van. A hitet az is megingathatja, ha azon kezdünk el gondolkodni, hogy a feloldozást mondó pap helyén van-e, méltó-e arra, hogy ezt a szolgálatot végezze. „Legyen mindegy, hogy egy pap tévelyeg-e, vagy meg van-e kötözve, vagy könnyelműen oldoz-e fel, ha őszintén és hittel elfogadod az ígét, amennyiben tévedéséről vagy megkötözött voltáról nem tudsz, sem le nem nézed, úgy annak ellenére fel vagy oldozva, és a tiéd a szentség teljes egészében. Ahogyan mondtuk: sem nem a paptól, sem nem a cselekedetedtől függ, hanem egészében a hitedtől; amennyit hiszel, annyid van.”

Luther végül ismét visszatér a *sola fide* [egyedül hit által – a szerk.] reformatori alapelvhez: hit vagy nem hit, ez itt a kérdés. Így summáz: aki hisz, annak minden javára válik, semmi sem árt; aki nem hisz, annak minden árt, semmi sem használ.

■ HAFENSCHER KÁROLY

A szerző evangélikus lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Teológia Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára

Az írás a szerző *Gyónás és a cethal...* – A gyónás Luther előtt, nála és utána címmel Révfülpön, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban január 28–30. között megrendezett Luther-konferencián elhangzott előadásának rövidített, szerkesztett változata

Lelkész a rendőrségen

Beszélgetés a misszió határtalanságáról

Öt év lelkési szolgálat után a Luther-kabátot rendőregyenruhára cserélte 2016-ban Domokos Tibor evangélikus lelkész. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Kommunikációs és Megelőzési Osztályának törzsrőmestere vallja: Isten egy teljesen más közegben is bíz rá missziói feladatokat.

– **Miért lett a sepsiszentgyörgyi válogatott sportoló fiatalemberből lelkész?**

– A lelkészem hatására. Tizenegyedikes koromig atletizáltam, tízpróbáztam. Egyszer megkérdezte tőlem egy újságíró, mi szeretnék lenni, én pedig azt válaszoltam, hogy lelkész. Ugyanis azokban az években került a gyülekezetünkbe Zeleának József. A fiatal lelképásztor olyan ifjúsági kört alakított ki, hogy hatan mentünk onnan teológiára. A családom abban az időben „sátoros templombajáró” volt: szinte csak ünnepekkor mentek istentiszteletre. Én lettem egyfajta kapocs a család és az egyház között. Édesapám ma már a gyülekezet felügyelője.

– **Kolozsvárott kezdte a teológiai tanulmányait, Budapesten fejezte be, a lelkézszentelése pedig Nyíregyházán volt.**

– Negyedéves teológusként kerültem a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetemre. Ordinációm előtt egy évet Nyíregyházán szolgáltam az esperes mellett gyülekezeti munkatársként. Lelkészszentelésemkor Kristóf, a kisfiunk két éves

volt. Végül úgy hozta az élet, hogy maradtunk Magyarországon.

– **Nyíregyházán a lelkési szolgálat több területével is megismerkedhetett. Milyen tapasztalatokkal gazdagodott?**

– Eredetileg gyülekezeti lelképásztori feladatokat kellett ellátnom, azonban hamarosan kórházlelkészi, majd börtönmissziós teendőkkel is megbíztak. A kórházi szolgálat eleinte nagyon nehéz volt, de nagyon élveztem. Megkaptam az egyik legnehezebb részt, az addiktológiát. A szenvedélybetegek közül főleg drogosokkal és alkoholistákkal kerültem kapcsolatba. E területen is gyorsan és sok mindent kellett tanulnom. Büszke vagyok arra, hogy azóta többeket azok közül, akikkel ott találkoztam, én eskettem, vagy a gyereküket kereszteltem. Visszagondolva elmondhatom: a kórházi szolgálat a hitem elmélyülését is nagyban segítette.

– **Hogyan?**

– Hetvenkét haldokló mellett voltam életemben, és az első alkalommal megtanultam azt, hogy több az élet, mintsem az

elmúlás. Istent tagadó embert már láttam, de embert Isten nélkül meghalni még nem. Nagyon érdekes, hogy az emberek általában tudják, ha eljön a vég, és azt is tudják, hogy az elmúlás valami újat fog hozni. Tehát nem egyszerűen megszűnik az élet, hanem valami új kezdődik. A haldoklók nagyon őszintékké válnak. Különösen azok, akik lelkészt vagy papot hívnak magukhoz. Az elmenők mellett tanultam meg azt is, hogy a menny és a pokol nem hely, hanem állapot. Ahogy Krisztus mondja: már itt a földön elkezdődik a mennyek országa. Ha az ember ezt megtapasztalja, véleményem szerint akkor beszélhetünk hitről és elhívásról.

– **A börtönmisszió milyen tapasztalatokat adott?**

– Fiatalkorúakhoz jártam be hetente egyszer. Az ott töltött időm vége felé az volt a benyomásom, hogy a fiatalok részéről van nyitottság, hajlandóság az ügy iránt. De ez volt a tapasztalatom a cigánymissziós munkám során is. A nyíregyházi szolgálat után ugyanis Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a fancieska-hernádvécsei egyházközségbe kerültem, ahol a gyülekezeti munka mellett cigánymissziót is végeztem Csenyétén a mélyszegénységben élő családok között. Ez utóbbi szintén nehéz terep volt, sokat tanultam ott is. Emlékezetes pontja volt az ottani szolgálatomnak, amikor sikerült megvenni a csenyétei református templomot. Komoly munkával helyrehoztuk az épületet, amelynek akkor már csak a falai álltak. Több évtized után én lehettem az, aki újra gyerekeket konfirmálhatott ott.

– **Hat évvel ezelőtt, 2016-ban mégis úgy döntött, hogy szögre akasztja a Luther-kabátot. Miért hozta meg ezt a döntést?**

– Én akkor nem a lelkési hivatásról mondtam le, hanem a családom jövője lebegett a szemem előtt. Amikor az ember családot alapít, akkor felelősséget vállal értük, amellyel, hogy lelképásztorként természetesen a gyülekezet is a családja. Azonban egy borsodi kis gyülekezet lelkészeként többször kellett mérlegelnem, hogy a fizetésemet vegyem-e fel, vagy a

gyülekezet rezsijét fizessük-e ki. A sok idegeskedéstől magas lett a vérnyomásom. Mozgásterapeuta feleségemmel akkor már három kisgyereket neveltünk, és rémülten gondoltam arra, hogy ha velem bármi történik, akkor a családomat a szolgálati lakásból kiteszik az utcára. Több nyelven beszélek, így rendszeresen bejártam tolmácsolni az Encsi Rendőrkapitányságra, ezért egy kicsit jobban megismerhettem a rendőri munkát. 2016-ban úgy döntöttem, rendőri állományba lépek. Több mint két év határvadászként dolgoztam, majd átkerültem a miskolci kapitányság közlekedérendészeti osztályára. Járőrként dolgoztam az utcán, majd 2020-ban kerültem abba a státuszba, ahol jelenleg is vagyok a baleset-megelőzés területén.

– Ez elég messzinek tűnik a lelkeszi munkától...

– Úgy gondolom, a kétfajta szolgálat között nincs nagy különbség – mind a kettő nagy hangsúlyt helyez a bűnmegelőzésre. Az egyháztól pedig egyáltalán nem szakadtam el, mert ha szükséges, helyettesíték a miskolci gyülekezetben. Sőt a rendőrség kötelékén belül is hirdethettem már igét.

– Milyen keretek között?

– A bűncselekmények áldozatainak napja alkalmából. Az Európa Tanács 1990. február 22-én tette közzé a bűncselekmények áldozatainak chartáját. Február 22-e azóta számos országban a bűncselekmények áldozatainak napja; Magyarországon 1993-ban vált gyakorlattá. Miskolcon már második éve templomi istentisztelet keretében tartottuk a megemlékezést a hatóságok képviselőinek és az egyházak vezetőinek a részvételével. Az idein a Kossuth

Lajos Evangélikus Gimnázium kórusa is fellépett.

– Kiket tekinthetünk bűncselekmények áldozatainak?

– Egyfelől azokat, akiket egy-egy bűncselekmény során valamilyen testi vagy anyagi sérelem ért. Emellett azokat a hozzátartozókat is, akiknek családtagjai egy bűncselekmény során életüket veszítették. Másfelől az otthoni testi vagy lelki erőszak áldozatait is idesorolhatjuk.

– Lelkészként került a rendőrséghez. Gondolom, ez meglepő volt a kollégáknak.

– Mindenkinél az volt, még saját magamnak is.

– Korábban terepre is járt. A lelkeszi énje nem tiltakozott, amikor például közlekedési bírságot kellett kirónia?

– Nem, mert az a helyzet azt jelezte, hogy az illető olyan szabálysértést követett el a járművével, amellyel nemcsak a saját egészségét veszélyeztette, de adott esetben mások életét is kockára tette. A lelkeszi énem ilyenkor mindig oly módon jelentkezett, hogy megfelelő empátiával és kommunikációval igyekeztem úgy rávilágítani a szabálysértésre, hogy az intézkedés alá vont személy belássa és kimondja: ténylegesen ő felelős a tettéért. Azonban a szankciónál sokkal fontosabb a prevenció, azaz a baleset-megelőzés. A jelenlegi munkám során én is preventív munkát végzek.

– A munkatársai szoktak öntől lelkipásztori beszélgetést kérni?

– Klasszikus értelemben nem. Mivel a rendőrség is olyan, mint egy nagy család – ismerjük egymást, tudunk egymás problémáiról –, ezért inkább a folyosói vagy a kávészüneti spontán beszélgeté-

sek a jellemzők, amikor egy-egy kérdést feltesznek. Ugyanez történhet, amikor együtt ebédelünk.

– Kazuális szolgálatot végez a munkatársai kérésére?

– Igen, többször kereszteltem és eskettem már.

– Ha ezek a kollégák nem tudnák, hogy ön lelkesz is, vajon akkor is kérték volna ezeket az egyházi szolgálatokat?

– Nem tudom. Az egyik kollégám gyerekeit tízévesen kereszteltem. Számukra szükséges volt a személyes kötődés. Az a tapasztalatom, hogy az egyháztól távol élőknek egyáltalán nem könnyű bekerülni a templomfalakon belülre. Nem ismerik az egyházi szokásokat, a szóhasználatot, és mivel nem mozognak otthonosan a hívők között, legtöbbször a lelkeszt sem merik megszólítani vagy felkeresni. A hitet megtapasztalni, megélni azonban csak közösségben lehet, mert ott lehet igazán átélni és megérteni azt, hogy az életünk egy nagy, Isten által teremtett komplexum része. Azt gondolom, az egyház nagyon bezárkózott a falak közé, pedig Krisztus is legtöbbször szabadtéren, domboldalon vagy tóparton tanított. A mai gyakorlat, miszerint felmegyünk egy szószerkre, és onnan szólítjuk meg az embereket, már kevés.

– Hogy hívják a munkatársai?

– Sokszor atyának – ez rajtam maradt... Ugyanakkor jó érzéssel tölt el, mert számomra jelzésértékű, hogy Isten ebben a teljesen más közegben is fel akar használni, amellyel hogy végzem a munkakörömnél fogva rám bízott feladatokat.

■ BODA ZSUZSA

FOTÓK: POLICE.HU

Domokos Tibor (balról a harmadik) a bűncselekmények áldozatainak napja alkalmából tartott istentiszteleti megemlékezésen

A SZERZŐ FELVÉTELE

Hajnal a tengeren, Jézus a fedélzeten

Intenzív hajnalom van. Itt vagyok egy óriási, gyönyörű hajó fedélzetén. Éppen a Finnországhoz tartozó Åland-szigetek „fővárosából”, Mariehamn-ból hajóznak ki, ahol Észtországból Svédország felé haladva kötöttünk ki, hogy néhány tucat autó elhagyja a kétszáztizenkét méter hosszú Baltic Queen-t.

Két napja sincs még, hogy unokatestvéremmel elindultunk otthonról. Budapestről vonattal Bécsbe utaztunk, majd onnan repülővel Tallinnba. Csodálatos repülés volt: lenyűgöző fényekkel, árnyékokkal, felhőkkel, kilátással tengerre, szigetekre, országokra. És ha bárkiben felmerülne a kérdés, hogy vajon úgy hozta-e a hívős, csendes tallinni este, hogy megismerkedünk egy, a Finn-öböl túlsó partján, Helsinkiben tanuló magyar evangélikus teológus-lelkész hallgatóval és a barátjával, akkor a válaszom egyértelműen igen. Az elragadó óváros egyik kocsmájában beszélgettünk, ittunk finom és kevésbé finom helyi vagy majdnem helyi italokat. Amikor pedig a búcsúzáskor Isten áldását kértem újdonsült ismerőseinkre, akiktől egy „erős vár a mi Istenünk”-et is kaptunk vissza, azt érez-

tem, hogy jó itt nekem lenni. Sőt jó egyáltalán lenni és egy ilyen kedves hétköznapi helyzetben megélni Istent mint emberek közti kapcsolatot.

A hajó egyre gyorsabban szeli a vizet az aprócska szigetek között, keleten dereng a horizont a tenger felett. Négy tizenéves fiatal jön-megy-iszik a külső fedélzeten, illetve odabent az előbb bódorgott el mellettem egy velem körülbelül egykorú, ám igencsak ittas fickó. Szegénykém, szépen bejárta széltevében a folyosót. Leült, kornyadozott, felállt, aztán újra elindult. Megkérdeztem, segíthetek-e valamit neki, például ha megmondja a kajütje számát, szívesen odakísérem. Számot nem mondott, érdemben semmilyen információt nem közölt, de többször és nagyon hálásan megköszönte a segítségemet. Amely végül csak szándék maradt.

Órák óta ébren vagyok már. A többi – ezernél is több – utas alszik. Én meg élvezem, hogy nem alszom, sőt a ravaszul a 10. fedélzet külső részén egy sarokban a levegőn hűtött innivalóimat kortyolgatva azon gondolkodom, hogyan lehetek ilyen

szerencsés. Hogyan lehet nekem ilyen jó életem, mit tettem én ezért, miközben egészen biztos, hogy nálam jobb emberek éppen nyomorognak, vagy a háború elől menekülnek. Persze nem akarok átesni a ló túloldalára, valami értelmetlen önosztorozásba sem, ugyanakkor szeretnék is jutni valamire ezen az ihletett, különleges hajnalon. Ez pedig annak a felismerésnek vagy sokkal inkább átélésnek a megfogalmazása, hogy olyan hálát érzek Isten iránt a létezésemért, azért a sok jóért, amiben részesít engem, hogy azt még úgy sem tudom igazán átadni, hogy valójában semmi mást nem tudok, mint érzéseket írott formában átadni.

Ezért megpróbálom: a kegyelem és a felelősség talán egyenes arányban áll egymással. Vagyis azt a sok jót, amiben részem van, úgy tudom elfogadni, a szó legjobb értelmében élvezni, ha közben nem marad bennem hiányérzet amiatt, hogy az életemmel, a teremtésemben kapott képességeimmel tanúságot tegyek mások előtt arról, aki büntelen életét értem is adta: ő Jézus Krisztus.

■ BALCZÓ MÁTYÁS

MÁJUS UTOLSÓ VASÁRNAPJÁRA

Az igazi gyereknap

Gyereknap. Kinek mi jut róla eszébe? Majális, trambulin, ugrálóvár, vattacukor. Egy szép nyári nap, amikor jól érezzük magunkat együtt. Csupa olyan szórakozás, amelyet az én gyerekeim már ismernek. Valamiért mégis gombóc van a torkomban. Nem tudok a gyereknapra rózsaszín ködfelhős, gyerekkacagással teli pillanatként tekinteni. Arra gondolok, hogy míg az én gyerekeimnek ez a felhőtlen öröm természetes, addig más gyerekeknek mindez elérhetetlen álom marad.

Milyen gyereknap az, amelyik nem minden gyereknek hozza el a várva várt gondtalan szórakozást, mert míg az egyiknek a legnagyobb problémája az, hogy kaphat-e vattacukrot, a másiknak a sorsa vérrel és könnyel van megírva? A háború, a papok szexuális visszaélései, a gyermekprostitúció, az iskolai lövöldözések, a szervkereskedelem és a fogyasztói társadalom gyerekekre irányuló marketingstratégiáinak célpontjai között is mind gyerekek vannak.

Jézus azt mondja: engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne tiltsátok el tőlem őket! Szavai ebben a megvilágításban így értelmeződnek: a felnőttek felelőssége, hogy a gyerekek a maguk ártatlanságában Isten oltalmában növekedjenek, és ne a felnőttek brutális világának poklában végezzék. Amíg nem tudunk élni ezzel a felelősségünkkel, addig a gyereknap is képmutatás a részünkről. Mert az igazi gyereknap akkor fog eljönni, amikor felnőtt emberek nem bombáznak olyan épületeket, amelyek elé ki van írva, hogy gyerekek bujkálnak bennük. Akkor, amikor nem fog többé felnőtt szájából elhangozni a mondat, hogy „neked úgysem fog senki hinni, te gyerek vagy”. Akkor, amikor felnőtt emberek a hatalmukat fitogtatva soha többé nem használnak gyerekeket eszközként a saját vágyaik betöltésére. Addig nincs igazi gyereknap, amíg politikusok és reklámszakemberek gyerekeket használnak a kampánycéljaik eléréséhez, hogy több vagyonra vagy hatalomra tegyenek szert. Amíg egyetlen gyereket is szavakkal vagy tettekkel bántalmaznak a szülei, akikben a legjobban bíznak a világon, addig gyereknapon velük együtt kellene sírnunk, hátha a könnyeink az ő fájdalmukat is elmosnák.

Jézus azt is mondja, hogy ha nem leszünk olyanok, mint a kisgyermek, nem megyünk be Isten országába. Ő ezt maradéktalanul megvalósította. Nemcsak annyiban, hogy ártatlan volt, és feltétlenül bízott az Atyában, hanem abban is, hogy ugyanolyan kiszolgáltatott volt, mint egy gyerek. Amikor elfogták, bántalmazták, gúnyolták, lenézték, akkor nem tett semmit, amit egy felnőtt tett volna: nem ütött vissza, nem fenyegetőzött, nem használt „protektíót”, hogy megmeneküljön. Ehelyett úgy viselkedett, ahogyan egy gyerek: tűrte, amit tesznek vele, és minden rossz ellenére továbbra is hitte, hogy bántalmazói a szívük mélyén jók, és nem tudják, hogy mit tesznek. Mindig adott második esélyt azoknak is, akik elhagyták őt. Tudta, hogy jó kezében van, Isten tenyerén, akkor is, amikor a legmélyebb sötétség vette körül. Kiszolgáltatottsága arra int bennünket, hogy mi se vegyük készpénznek a „felnöttes” hatalmunkat,

erőnket, képességeinket. Mindezzel semmire sem megyünk Isten előtt. Az ő színe előtt ugyanis csak az számít, hogy életünk során mennyire tudtunk gyerekek lenni: bízunk-e eléggé benne, megosztottuk-e, amink volt, hálával fogadtuk-e az élet örömeit és ajándékait.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: FREEPIK.COM

A Jézussal való találkozás egy igazi gyereknap lesz, ahol minden felnőtt és gyerek együtt örül majd. Addig azonban május utolsó vasárnapja figyelmeztetés minden felnőtt számára: mit kezdünk a ránk bízott felelősséggel, hogyan bánunk a gyerekekkel.

■ KOVÁCS BARBARA

Mennyei derű

Hadd meséljem el az első találkozásomat a humorról az egyházban! Édesapám nagyon szeretett utazni, világot látni. Hatalmas történelem- és földrajztudása a templomokban, várakban és múzeumokban mutatkozott meg számomra. Amint megérkeztünk valahova, édesapám el-

zelebb hajolnának. Beszélnek a kövek, orgonasípok, gyertyák, virágok. Képzletben felcsendül ezer gregorián dallam, Bach-kantáta. Mintha tömjén illata terjengene az oszlopok között. A zarándok lábából kimegy az erő, és a padba rogyva adja át magát a mindenségnek.

A humor és a nevetés az emberi életünk fontos része. A latin *humor* szó eredetileg nedvet jelent, amelynek – a régi orvosok tanítása szerint – az emberi testben való arányos jelenlététől függött az ember testi és szellemi jóléte. Így a humor szó a jó hangulat értelmét nyerte el. Humor nélkül szomorú és unalmas az élet. Szomorú és unalmas az egyház is. És itt nem egyszerűen a jó hangulatról van szó. Nem is arról, hogy legyünk hepik, tükrözzük mindig a boldogságot, és különben is, csak az vegye le a kezét, aki kér egy kávé. A humor olyan adománya Istennek, olyan adottság, amely képessé tesz túllépni a konkrét szituáción vagy a kedvezőtlen körülményeken is. A humor Isten jele. Megváltozik a nézőpont. A valóságot viszonylagossá tesszük, mert isteni szemszögből nézzük. A humor azonban a valósággal való kibékülést is jelenti. A humor Isten adománya, hogy az élet nehézségeivel és akadályaival vidáman és békével szembesüljünk.

A humor a latin *humus* szóval is összefügg. Vagyis a földdel. Humort csak az tud fakasztani, aki képes leszállni a magas lóról, és el tudja fogadni a maga röghöz kötöttségét. Meg tud békélni azzal a ténnyel, hogy földből véteget és anyagból formáltatott. Akinek van humora, annak nincs mit rejtegetnie. Nem kell azzal foglalkoznia, erejét nem kell arra vesztegetnie, hogy kifelé mindig szép képet mutasson magáról, és jó benyomást keltsen. A humoros ember békében van magával. Elfogadja önmagát olyannak, amilyen. Tud nevetni önmagán. Tudja jól, hogy a legjőzűbben talán akkor tud nevetni, és nevetetheti meg Istent, amikor a terveiről mesél neki.

A humor ellentéte nem a komolyság, hanem a pátosz, amellyel túlságosan komolyan vesszük magunkat. A humor felismeri magán és másokon is a tökéletlent, de nem reagál cinikusan, fölényesen vagy ridegen, hanem szeretettel tükröt tart a tényeknek. Pontosán tudja, hogy a hibák az isteni rendet nem rengetik meg. A humor tud arról, hogy Istentől szeretettek és elfogadottak vagyunk. Ahogy a mi jó Lutherünk mondja: „Ha azt képzelném, hogy az Úristen nem érti a tréfát, nem is akarnék a mennybe jutni!”

■ MAKOVICZKY GYULA

KÉPINK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: RADEK KOZAK / JUNEFLASH.COM

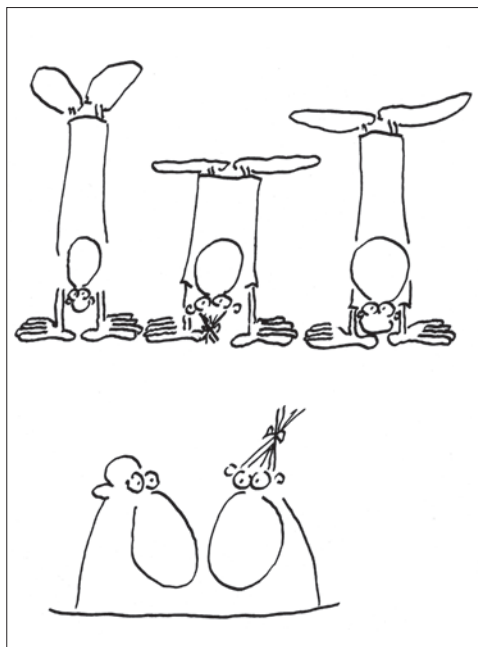
mondott minden fontos dolgot a helyről, annak történetéről. Majd bejártuk az épületet, fotók készültek, és már indulunk is a következő úti cél felé. Már-már veszélyes dózisban kaptam gyermekkoromban az ilyen élményeket.

Egy alkalommal eljutottunk a jáki templomba. Ahogy beléptünk a kapun, hangos, gurgulázó-hahotázó nevetés hallatszott. Nem is tudtam megmondani, hogy honnan szól. Betöltötte az egész teret. A gyönyörű, román kori templom csak úgy zengett tőle. Gyerekként meg voltam róla győződve, hogy Istent értem tetten. Naná, hogy nem látom, hiszen ő az Isten, de ez a jóízű nevetés az övé. Egyszerre felcsillant a szemem. Egyszerre nem a fényképezőgépes turista voltam, hanem a megérkezett zarándok. Ilyenkor pedig csoda történik. Megelevenednek a templom képei. A szobrok is mintha kö-

Édesapám később állította, hogy megtalálta a nevetés forrását, az öreg plébánost, akivel aztán még hosszasan elbeszélgetett. Nekem ezt akkor már ugyan hiába mondta. Én biztos voltam benne, hogy ez a nevetés csak az Istené lehet. És jó volt nekem ez az első élmény a nevető Istenről. Korábban azt gondoltam, hogy az Isten olyan, amilyenek mi vagyunk a templomban. Olyan uborkaorrú, ahogyan az emberek ülnek a templomban. Vagy mint a vasárnapról vasárnapra előttünk ülő, kapitális hajkoronával bíró néni. Róla sokáig azt gondoltam, hogy azért ilyen nagy a konty a fején, mert biztosan így van közelebb Istenhez. Persze jó volt vasárnapról vasárnapra elbújni mögöttem, de amikor hátrafordult, hogy lepisszegje a kuncogásunkat, akkor már tudtam, hogy nem a konty teszi az istenközelséget.

Gyülekezet kézen állva

Egyházi humor

A SEGÉDLELKÉSZ ZAVARA

A fiatal segédlelkész első alkalommal esketett, és nagyon-nagyon izgult a szertartás alatt. Hibát hibára halmozott, ügyetlenkedett, míg végül, amikor az eskü elmondása előtt ezt kellett volna mondania: „Térdeljenek az Úr oltárához, nyújtsátok egymásnak jobb kezeteiket, a gyülekezet pedig fennállva hallgassa meg az eskü szövegét”, ő zavarában ezt mondta:

- Térdeljenek az Úr oltárához, nyújtsátok egymásnak jobb kezeteiket, a gyülekezet pedig kézen állva hallgassa az eskü szövegét.

ŐSZINTESÉG

Felnőttkeresztelesre történő felkészítésnél lelkész és keresztelendő végignézték a gyónási kérdéseket. A lelkész feltette az első kérdést:

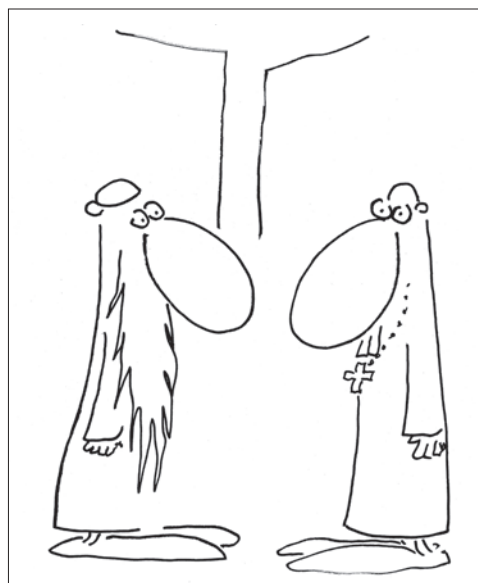
- Vallod-e magadat bűnösnek és ezért kárhozatra méltónak?
- Nem! - hangzott a szinte fölháborodott válasz.
- Na, akkor kezdjük újra a felkészítést! - hangzott a viszontválasz.

SORREND

A püspök és a rabbi élénken társalog egy fogadás alkalmával. Amikor asztalhoz hívják őket, a püspök udvariasan maga elé engedi az ajtónál a rabbit, miközben ezt mondja:

- Először az Ótestamentum jön.

FOGADALOM

Egyszer egy esküvőn a vőlegény a következő esküt tette:

- ...hűséges társasháza leszek...

Szegénynek meg kellett ismételnie a sort, miután mindenki abbahagyta a nevetést - beleértve az eskető lelkészt is.

A közölt anekdoták mindegyike és még sok más humoros történet megtalálható az *Adj, Uram, humorérzékelt!* Egyházi anekdotagyűjtemény című kötetben (Luther Kiadó, Budapest, 2022), amely 2640 Ft-os áron megvásárolható a Luther Kiadó webshopjában és könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.)

Nagy terveidet építsd biztos alapokra!

*Tudományos konferencia
a magyarországi evangélikusok zenéjéről*

Az Evangélikus Országos Gyűjtemény és az Evangélikus Kántorképző és Egyházzenei Intézet rendezésében május 5-én tartották meg A magyarországi evangélikusok zenéje című konferenciát, amelyet ünnepi istentisztelet követett. A találkozó az énekeskönyv megújításában részt vevők áldásával, Fabiny Tamás elnök-püspök és Koczor Tamás lelkész szolgálatával zajlott le.

Mintha valami káprázatos dramaturgiájú színdarab csúcspontja lenne, úgy szólalt meg Finta Gergely orgonaművész előadásában Bach *G-dúr prelúdiuma* május 5-én a Deák téri templomban. Egyszerre érezhettük az előtte zajló konferencia lezárásának és a kezdő Veni Sancte istentisztelet megnyitásának. Hátra is tekinthettünk innen – hálaadással tizenegy érdekes előadásért –, és előre is, kérve a Szentlélek támogatását és Isten áldását a megkezdett énekeskönyv-revíziós munkára.

Ezt a napot ugyanis együtt töltötte az evangélikus énekléssel tudományosan is foglalkozók csapata és jó néhány érdeklődő, hogy az Evangélikus Országos Múzeumban Kertész Botond tudományos főmunkatárs kurátorságával rendezett kiállítás („*Békeidőben a zene uralkodik*” – *A magyarországi evangélikusok zenéje*; 2022. március 3. – június 11.) részeként szervezett előadás-sorozaton részt vehessen. Az egész napos konferencia éppen Bach zenéjének teológiai összefüggéseit felmutató előadással zárult, így – visszatérve a kezdő hasonlathoz – az istentisztelet prelúdiuma jól megalapozva vezetett a katarzishoz juttató utolsó eseményhez, a Szentlélek-hívó istentisztelethez.

ISTENDICSŐÍTŐ EGYSÉG

Fabiny Tamás püspök is említette a hátra- és előretételek egyidejűségét. „In memoriam Trajtler Gábor” – kezdte köszöntőjét, megidézve az egyházzeneészt, aki nemzedékek lelkészeit oktatta egyházzeneire, s aki sok-sok más tevékeny-

sége közben motorja volt ma használt énekeskönyvünk szerkesztésének. De előretételekben szólt a jelen szakembereihez is, biztatva őket, hogy revíziós munkájukban az egész egyház szükségleteit vegyék figyelembe, hadd lehessen majd a megújított énekeskönyv az istentiszteleti élet, a diakóniai munka, az iskolai oktatás számára egyaránt értékes. Mert a zene, az éneklés gyógyító, terápiás szerepe beteg világunkban különösen fontos.

A prédikáció gondolatai, az istentisztelet nemesen egyszerű liturgiája, az elhangzó orgonaművek ezen az estén különleges fényt kaptak, hiszen a nap előadásai itt, a gyakorlatban kaptak megerősítést. Már a konferencia megnyitásakor utalt erre Kende Gusztáv, egyházunk egyházzenei bizottságának elnöke: örömmel, hogy olyan sok részterülete van az egyházi zenének, amint a konferencia szerzőgázó témái jelzik, de elkötelezettségre és egységletásra serkent, hogy mindezek a részterületek eggyé olvadnak össze: az egyházi zene istendicsőítő egységévé.

A GYÜLEKEZETI ÉNEK A PRÉDIKÁCIÓ TÁRSA

Az előadások egy része közvetlenül kapcsolódott az énekeskönyvreform gondolatköréhez: Hubert Gabriella irodalom- és könyvtörténész, az Evangélikus Országos Gyűjtemény igazgatója nagyívűen korszakolta a magyarországi evangélikus énekeskönyveket. Bizonyos, hogy az előadásban megjelenő áttekinthetőségre szükség lesz a revíziós munka során. Ecsedi Zsuzsanna egyházzeneészt,

egyházunk kántorképző intézetének tudományos főmunkatársa (lapunk *Cantate* rovatának vezetője) a szellemi „csúcsteljesítménynek” tekinthető *Új zengedező mennyei kar* című énekeskönyvet vizsgálta, s örömmel bizonyította, hogy mai énekeskönyvünk mily nagy mértékben épít e régi kötetre.

Kinczler Zsuzsanna, a Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Karának főiskolai tanára a szlovák kegyesség jelenlétét értékelte saját gyülekezetének példáján, s jelezte, érdemes mélyebben foglalkozni a szlovák gyökerű hagyománnyal. Ferenci Ilona zenetörténész,

a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet (MTA BTK ZTI) Magyar Zenetörténeti Osztályának nyugalmazott főmunkatársa az 1982-ben megjelent mai énekeskönyvünk szerkesztésének körülményeit elemezte, s felidézte a kilencvenes évekből a kitűnő cikksozrotát, amelyben az énekek egyenkénti vizsgálata mellett a koncepcionálisan átgondolandó kérdések is megjelentek.

Bódiss Tamás, a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala Orszá-

tanítványain, a kántortanítókon keresztül ugyanúgy, mint cikkeivel és az evangélikusságnak komponált műveivel.

Halász-Táborszky Györgyi, az MTA BTK ZTI Régi Zenetörténeti Osztályának kutatója öt kéziratos korálkönyv átvizsgálása után ismertette kutatásának eredményeit, többek közt azt, mennyire érdekes, hogy a német nyelvű soproni evangélikusok nemcsak egyszerűen átvették a német énekeket, hanem önálló dallamváltozatokat használtak, s jelentős a saját alakítású énekeik száma is. Remenár Krisztina egyházzeneész, kutató – Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem – egy 17. századi kántornak, Hlboky Györgynek a felekezeti hovatartozását kutatta példamutató kítartással. Több felekezet kassai anyakönyveit nézte át, míg hitelt érdemlően bizonyítani tudta, hogy a kassai diákok számára készült dallamgyűjtemény összeállítója az ellenreformáció üldöztetései ellenére evangélikus volt és maradt.

Az orgonaépítéssel két előadás foglalkozott. A legnagyobb hatású magyar orgonaépítő, Angster József életrajzát ugyan többen feldolgozták már, de eddig senki nem vizsgálta meg, mely orgonák munkálatain keresztül és kiktől tanulhatott a későbbi cégalapító a franciaországi éveiben. Gálos Miklós művészettörténész, fõmuzeológus – Szépművészeti Múzeum – előadásából kiderült, hogy Angster legnagyobb munkája a vándorévei alatt a Cologny-kastély orgonája összeállításának vezetése volt, s az is, hogy Aristide Cavallé-Collnál tanulva egy intonatőr testvérpár, Gabriel és Felix Reinburg lehetett legnagyobb hatással rá.

Finta Gergely, az Evangélikus Hit tudományi Egyetem Egyházzenei Tanszékének tanszékvezető egyetemi docense a „vándorló orgonáról” tartott előadást. Ugyan az lenne az ideális, ha minden templomba a térnek megfelelő orgonát terveznének, mégis gyakran kerül egy-egy hangszer „új lakóhelyre”. Az előadás hangsúlyozta, hogy nagy körültekintéssel szabad csak végrehajtani efféle költöztetéseket. Példaként a dortmundi Sauer-orgona Gronauba való áttelepítését ismertette, s bemutatott egy hármas cserét is, amely szerint egy fellbachi hangszer kerül Dunaújvárosba s a dunaújvárosi orgona pedig az épülő piliscsabai templomba.

Kamp Salamon karmester, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Doktori Is-

kolája Karmester és Karvezető Tanszékének tanára a záróelőadásában a Bachkorálok teológiai tartalmát állította a középpontba. Johann Sebastian Bach igen erősen kötődött a tiszta tanítást tükröző és az egyéni kegyességet is megszólaltató korálokhoz, s úgy vallotta, hogy a gyülekezeti ének a prédikáció társa az istentiszteleten. Ezzel az igényességgel nyúlt az egyszerűnek tűnő korálletekhez is. Korálharmonizációi nemcsak a dallam rendjéhez igazodnak, hanem különleges jelzésekkel, zenei jelenségekkel értelmezik az éppen elhangzó szöveget is. A *János-passióból* idézett példákon keresztül pillanthattunk bele abba, milyen mélységű összefüggések fedezhetők fel egy-egy „egyszerű” korálban, miként prédikálnak a szólamok és az együtthangzás.

MUNKAFÁZISOK

Ilyen szellemi előzmények után kérhetjük közösen az áldást és a Szentlélek segítségét az induló munkára. Egyházunk vezetése zsinati megerősítéssel Ecsedi Zsuzsannát bízta meg a munka irányításával. Az elvi döntéseket meghozni hivatott szerkesztőbizottság és a gyakorlati munkát magára vállaló előkészítő munkacsoport tagjai között is jelen vannak az egyházkerületek küldöttei, s így remélhetjük, hogy mind szélesebb körből fogalmazódhatnak meg az igények az új énekeskönyv felé. Első lépésként egy minden gyülekezetet érintő felmérés segíti a tájékozódást: mit használ leginkább egy-egy gyülekezet az énekeskönyvből, hol kellene igazítani rajta, miben lehetne erősíteni anyagát. A felmérés eredményeire támaszkodva lehet majd dönteni a megújított énekeskönyv szerkezeti arányairól. A szövegi és dallami bizottságok felállása után pedig elkezdődhet az egyes énekekkel foglalkozó munkafázis is.

Kérjük közösen Isten áldását a megkezdett munkára! Hadd lehessen a gyülekezeti éneklés egyházunk életének középpontjában, hogy a készülő új kötetet sajátjának érezhesse minden gyülekezet és egyházunk egésze.

■ BENCE GÁBOR

.....
A szerző egyházzeneész, a Magyarországi Evangélikus Egyház Kántorképző és Egyházzenei Intézetének igazgatója
.....

A konferencia előadásait szerkesztett változatban nyomtatásban is megjelenteti az Evangélikus Országos Múzeum 2022 végén.

FOTÓ: MACYARI MÁRTON

gos Egyházzenei Irodájának – és a nemrég megjelent *Református énekeskönyv* szerkesztésének – vezetője a református–evangélikus közös énekkönyv jelentős gyarodásáról számolt be, felidézve, hogy egyházzeneész eleink is milyen tudatosan egyeztettek ennek érdekében. Az egyházzene történetét kutató tanulmányok között említhetjük Kocsis-Holper Zoltánnak, a debreceni Kodály kórus vezető karnagyának az előadását Gárdonyi Zoltánról, aki reformátusként az egykori soproni evangélikus tanítóképzőben vállalt vezetői állást, s különleges hatással volt egyházunk zenei életére

Kamatozik a megszerzett tudás

Hálások a képzésért a gyülekezeti munkatársak

Immár második alkalommal hirdetik meg a gyülekezeti munkatársak képzését. Az első kurzus két résztvevőjét kérdeztük tapasztalataikról, illetve arról, miért ajánlják másoknak is a képzést. A budapest-fasori gyülekezethez tartozó Türkösi Éva Lielt és a pilisi Laczkó Levente Bálintot is a lelkesze bátorította a jelentkezésre, és mindketten a gyermekmunka szakirányú képzést végezték el.

FOTO: TÜRKÖSI ÉVA LIEL FACEBOOK-OLDALÁRÓL

FOTO: MAGYARI MÁRTON

– Milyen elképzelésekkel, előzetes várakozásokkal érkeztek a képzésre, és ahhoz képest mit kaptak?

Türkösi Éva Liel: Az elsődleges motivációm az volt, hogy bővebb ismereteket tudjak szerezni a gyermekekkel való együttműködésről, hiszen ez már régóta dédelgetett álmom. Szerettem volna mind pedagógiai, mind pszichológiai oldalról megérteni a kisgyermekkorban jellemző magatartásformákat. A hitemben és a bibliai ismereteimben pedig elmélyülést reméltem. Mindezt megkaptam a képzéstől, sőt még ennél is többet. Havi egy szombat, amikor beléptem a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának kapuján, az a bizonyos „aha”-érzés fogott el. Azt gondoltam magamban, igen, ez az a hely, ahol beteljesíthetem vágyaimat az evangélikus egyházi élettel kapcsolatban. A csoportomban egy olyan összetartó, hitteljes, szeretetteljes és tudásra szomjazó kis közösség jött létre, akik közé még a legfáradságosabb reggeleimen is örömmel tértem be.

Laczkó Levente Bálint: Azzal a céllal jelentkeztem a képzésre, hogy annak

elvégeztével hivatalosan is szolgálhassak gyülekezetemben, és ehhez tudást szerezhsek. Ez a célom teljesült is, hiszen abban a csoportban, ahol tanulhattam, rengeteg tapasztalt munkatárssal, illetve sokéves tapasztalattal találkoztam, és ebből öröm volt meríteni. Sok új praktikkával, módszerrel bővítettem tudásomat.

– **Előtte is aktív szolgálók voltak a gyülekezetükben, vagy a képzés közben után kapcsolódtak be ebbe?**

T. É. L.: A munkatársképzést megelőzően csupán fél éve voltam aktív tagja gyülekezetemnek. A családi istentiszteletek lebonyolításában, egyházi ünnepeink alkalmával közösségépítő programokon ugyan részt vettem, de gyermekek hitoktatásával korábban még nem foglalkoztam, mindez csak jövőbeli tervként élt a fejemben. Mondhatni tehát, hogy tapasztalatlanul érkeztem a tanfolyamra.

L. L. B.: Már a képzés előtt is aktív szolgálója voltam gyülekezetemnek. Az ifjúság aktív tagja voltam és vagyok. A gyülekezeti alkalmakon rendszeresen részt veszek, illetve szolgálattal segítem. A képzés előtt jellemzően még csak segítőként vettem részt, de az oklevél

megszerzése óta már kisebb feladatokat is rám bízna.

– **Hogyan tudják hasznosítani, kamatoztatni a képzésen tanultakat?**

T. É. L.: A képzés elvégeztével, elismerő oklevellel a kezemből már bátran jelentkeztem lelkeszeimnél, hogy készen állok komolyabb és felelősségteljesebb gyülekezeti munkákra is, mint például a kisgyermekkel való foglalkozásra, bibliaórák megtartására. Részt vettem például idén februárban a gyülekezeti farsang szervezésében is. Bizom benne, hogy ezt követően lesz még számtalan módja annak, hogy azt a rengeteg tudást, élményt és tapasztalatot, amelyet itt szereztem, kamatoztathatom.

L. L. B.: A képzésen tanultakat nagyszerűen tudom hasznosítani. A csoportomban hallottakat megosztottam a gyülekezetemben szolgáló többi, szintén gyermekekkel foglalkozó munkatárssal, és az új módszereket beépítettük alkalmazásunkba. Emellett a civil munkában rendezvényszervezőként is hatalmas hasznát tudom venni az új ismereteknek.

– **Miért javasolják a képzésen való részvételt másoknak?**

T. É. L.: Előszóval javasolom minden kedves evangélikus testvéremnek a képzésen való részvételt. A meghitt hangulatot varázsló áhítatok, a szakirány vezetőinek segítőkész hozzáállása és felkészültsége, a csoportmunka dinamikussága, a közösség ereje, a lakató ebéd, valamint egy hitteljes emberek által teremtett atmoszféra várja az újabb, lelkes jelentkezőket, hogy a gyülekezetimunkatárs-képzést egy magasabb, éteri fokon üzhessük.

L. L. B.: Azért ajánlom minden gyülekezetben szolgálónak, hogy részt vegyen a képzésen, mert Gáncs Péter püspök úr gondozásában egy nagyszerű képzés állt össze, ahol nem leadják az anyagot, hanem közös tapasztalatot cserélünk, illetve szerzünk. De nem szabad kihagyni azt sem, hogy a havi alkalmak során hatalmas „lelki fröccsöt” kaptunk, és olyan más gyülekezeti tagokkal találkozhatunk, akik ugyanabban a munkakörben dolgoznak, mint mi.

■ VITÁLIS JUDIT

A jó Pásztor nyomában

Gyülekezeti és közösségi délután Olcsván

„Hosszú évek után újra gyülekezeti alkalom volt Olcsván” – tudatta közösségi oldalán május 1-jén a Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház. A gyülekezeti és közösségi délutánra száznál többen érkeztek Nyíregyházáról és Olcsváról: a faluból és a szegregátumból. Mintha most kezdődne ott valami. Pedig már régóta tart.

Pályakezdő lelkészük, Laborczi Géza vezetésével 1984-től jártak nyaranta táborozni a nyíregyházi ifik Olcsvára, az omladozó, aprócska evangélikus templom árnyékába. Az akkori körülményeknek éppen megfelelt a Szamos-parti, beregi faluban elbújva keresni Isten közelségét, a bőrkabátos igazolatoktól sem elbizonytalanodva.

Az Oltalom Szeretetszolgálat a *Felzárkózó települések program* révén – Nagycserkesz után – az olcsvai hátrányos helyzetű, főleg roma lakosság között is elkezdett még aktívabban jelen lenni. A „fogantatástól a foglalkoztatásig” tartó komplex szociális programjukat hónapokkal ezelőtt kezdték megvalósítani a faluban azok a roma származású szakem-

együttes szolgálatával kezdődött. Csep-
pet sem véletlen, hogy a fuvalás Mezei
Viktóriát „ősolcsvaiként” mutatta be a
kertvárosi gyülekezet és az Oltalom igaz-
gató lelkésze. A szoltárok közös éneklé-
se után izgalmas udvari elfoglaltság vár-
ta a gyerekeket. A liturgiai szolgálatban
valamennyi kertvárosi lelkész – Kovács
Erzsébet, Molnár Erzsébet és Meggyesi
János – közreműködött.

„Jöttünk Olcsvára, és az ajtón szeret-
nénk bejönni a jó Pásztor nyomdokain”
– utalt a nap igéjére (Jn 10,7–18) ige-
hirdetésében Laborczi Géza, majd elma-
gyarázta hallgatóságának, mit jelent „az
ajtón, illetve a tetőn át” közti különbség;
mit jelent, hogy Jézus, a jó Pásztor ismeri
övét, s milyen az ő hangja, mit jelent a
nyájához tartozni.

Az istentisztelet végén a Nagycser-
kesz Band énekszolgálata következett
Lakatos István egykori szakkollégista
vezetésével.

Ezt követően bemutakoztak azok az
újonnan érkezettek, akik munkához látnak
a *Magyar Falu programban* elnyert pályáza-
ti támogatás révén. Ez a legújabb fordulat,
a nyertes pályázat jelenti ugyanis az új
fejlesztést az olcsvai szóróvány szervezé-
sében: két szakembert foglalkoztatnak a
jövőben a helyi közösség megerősítésé-
nek céljából. Deme Dóra szociálpolitikus,
a pályázati projekt kidolgozója először
is személyes példáján keresztül beszélt
a közösséghez tartozás fontosságáról:
milyen tartást, fogódzót, biztonságot ad
az ember életében a valahová tartozás.
Bemutakozott Györéné Csengeri Kata-
lin evangélikus hitoktató is, aki egyebek
mellett a kisgyermek korai fejlesztésé-
ben tevékenykedik majd. A *Magyar Falu
programban* elnyert támogatás eszközök,
könyvek, informatikai és audiovizuális be-
rendezések beszerzésére is lehetőséget
ad, s reményt arra, hogy lassan hitében is
megerősödik a beregi szóróvány.

Az evangélikus központ szomszédsá-
gában élő Huszti József „örökös polgár-
mester”, valamint utódja, a 2019-től falu-
vezető Borbás Judit, továbbá a *Felzárkózó
települések programba* újonnan bevont
Samu Erzsébet – aki hamarosan család-
mentorként kezdi meg tevékenységét a
helyiek között –, sőt a falugondnok is
mind fontos szövetségesek az elterve-
zett munkában, ahogyan a „legkeletibb
végvárbán”, a kölcssei evangélikus gyüle-
kezetben szolgáló Tóth Attila lelkész is.

■ VESZPRÉMI ERZSÉBET

A SZERZŐ FELVÉTELE

A mai nyíregyházi gyülekezetek leg-
elkötelezettebb tagjainak életében meg-
határozó találkozásokat jelentett Olcsva.
Miután eltemették az utolsó evangélikust
is, kicsi templomuk az enyészeté lett,
s ezen a nyíregyháziak kötődése, mind
erősödő felelősségérzete sem tudott vál-
toztatni. Egészen 2011-ig. Addigra több
diakóniai intézmény is felfejlődött any-
nyira Nyíregyháza-Kertvárosban, illetve
a Magyarországi Evangélikus Egyház ál-
tal fenntartott Oltalom Szeretetszolgálat
ernyője alatt, hogy a családok átmeneti
otthonában élők speciális problémáira
fókuszálva – uniós és állami támogatás-
sal – családkohéziós központ építésébe
kezdtek Olcsván. A többfunkciós, korsze-
rű épület 2013-tól újabb lendületet adott
az evangélikusok helyi jelenlétének.

berek, akik nem melleleg az Evangélikus
Roma Szakkollégium kötelékében szerez-
ték első pedagógiai, szociálpedagógiai
diplomájukat a Nyíregyházi Egyetemen, s
a hívó szóra hagytak fel komfortos buda-
pesti életükkel. Vargáné Orgován Vivien
és Varga Ákos az Oltalom munkatársai-
ként apró lépésekben, figyelemmel, jó
szóval építik a bizalmat, a reményt.

A jó Pásztor vasárnapjára meghirde-
tett alkalom érthető izgalommal töltötte
el a szervezőket: gondos az előkészítés, de
vajon a helybeliek elfogadják-e a meghí-
vást? A csillogó szemek örömről és háláról
tanúskodtak, és amikor szűkösnek bizo-
nyultak a nagyterem széksorai, újabb és
újabb padokat állítottak a terem végében.

Az együttlét Laborczi Géza köszön-
tőszavai után a kertvárosi Pásztortűz

A remény erejével válság idején

Keresztény szerzők és kiadók konferenciája a Balaton partján

FOTO: YEW ON CHOO / MEDIA ASSOCIATES INTERNATIONAL

Hazánk adott otthont a LittWorld 2022 nemzetközi konferenciának, amelyet háromévenként hív össze a keresztény könyv- és lapkiadókat és szerzőket tömörítő Media Associates International szervezet. A siófoki Azúr Hotelben április 24–29. között megrendezett szakmai összejövetelre öt kontinensről érkezett több mint százhatvan résztvevő, hogy bővítsék ismereteiket a keresztény könyvkiadás terén, kapcsolatokat építsenek, és megerősödjenek küldetésükben – a konferencia mottójának jegyében: „Együtt erősebbek vagyunk: Reményt publikálni a válság után”.

Philip Yancey, a ma élő egyik legnépszerűbb keresztény szerző is utalt megnyitó előadásában a válságteljes időkre és benne a keresztény kiadók feladatára. A hallgatóság soraiban ülő sajtómunkások között némi meglepődést keltett, amikor azt mondta: „Nem a krízisről kell írunk, mert nem az a szakterületünk, és nem tudjuk megoldani. A mi feladatunk az, hogy reményt kínáljunk.” Példaként John Donne-t, a 16–17. századi angol költőt hozta fel, akinek a betegségről és halálról szóló elmélgedései (*Imák felmerülő alkalmakra*) tudományos szemmel nézve ma már nevetségesek, de az Istennel való birkózás, amelyet ezek az írások megörökítettek, számunkra is ismerős és vigasztaló lehet. Yancey írásai a remény és a kegyelem erejére mutatnak rá; legújabb kötete, az *Ahová a fény vetült* című önéletrajza a gyermekként tanult

„mérgező hitből” való gyógyulását mutatja be. A szerző arra is emlékeztetett, hogy Isten olyan módon is felhasználhatja a szavainkat, amire nem is gondolnánk. Felidézett egy üzenetet, amelyet nemrég kapott Ukrajnából egy olvasójától, aki azt írta: „Eddig csak olvastam az Ön könyveit. Most meg is élem őket.”

A konferencia hat szakterületen kínált előadásokat és kiscsoportos műhelymunkát a kiadóvezetés, a marketing, a digitális és egyéb kiadási formák, a szerkesztői munka, illetve a szépirodalom és az ismeretterjesztő irodalom írása iránt érdeklődők számára. A tudásbővítésen kívül persze a találkozás és a kapcsolatteremtés is lényegi része egy ilyen konferenciának, amit a budapesti csoportos kirándulás és a Ki mit tud? szerű szerda esti program is elősegített. A résztvevők egyikek voltak a háborútól

szenvető ukrán népért elmondott könyörgésekben is.

A Media Associates International (MAI) 1985-ben jött létre azzal a szándékkal, hogy világszerte erősítse a keresztény könyv- és lapkiadásban megjelenő helyi hangokat. Az alapítók felismerték annak fontosságát, hogy a keresztény olvasók a saját nyelvüket beszélő, saját kultúrájukban gyökerező szerzők műveit olvashassák, akik ismerik sajátos élethelyzetüket, világlátásukat, mindennapi problémáikat, mert ezáltal az evangélium üzenetét is hatásosabban tudják közvetíteni az olvasók felé.

Az MAI által szervezett rendszeres képzések, a *Littworld.org* oldalon közzétett bőséges – és ingyenesen elérhető – segédanyag, valamint az 1986-tól megrendezett konferenciák azt a célt szolgálják, hogy a tehetséges szerzők minél jobb műveket adhassanak ki a kezük közül, a keresztény kiadók pedig minél sikeresebben végezzék szolgálatukat. Ahogyan Herjeczki Kornél, a Harmat Kiadó főszerkesztője és a konferencia hazai fő szervezője rámutatott: ehhez a szolgálathoz nemcsak missziói lelkület, hanem szakmai és üzleti tudás is szükséges – e kettőt ötvözte a LittWorld 2022 konferencia.

■ M. Sz. J.

Szakma, közösség, hit

Evangelikus borfesztivál – tizennegyedszer

Minden kezdet nehéz, újrakezdeni még nehezebb. Így tűnt, amikor – a két pandémiás évet kihagyva – elkezdjük szervezni a korábban már tradicionálissá vált országos evangelikus borfesztivált. Időegyeztetési gondok, programütközések, betegségek, sőt gyász is nehezítette az előkészítést. Ha nem lett volna járvány, akkor idén a tizenhatos sorszámot írtuk volna ki. Így azonban „csak a tizennegyedik” borfesztivált rendeztük meg május első teljes hétvégéjén Révfülöpön, az Ordass Lajos Evangelikus Oktatási Központban.

A jelentkezések is nehezen indultak, számos barátunk betegség miatt maradt el; és a nagy veszteségeink: ketten már soha nem jöhetnek közénk, hisz elmentek a minden halandók útján. Végül mégiscsak megtelt a ház, s az érkezésnél besorolásra leadott borminták száma is kilencvenhétre szaporodott.

Kezdődhetett a nagy találkozás: újra együtt vannak az egyházban elkötelezett, szőlőműveléssel vagy borászattal foglalkozó emberek, hogy két és fél napon át lelki, szakmai és közösségi programokon vegyenek részt. Reggel-este mindig áhítatot, vasárnap istentiszteletet. Ezek alkották a program lelki vonulatát. S ezekbe most különösen is beleszövődött a betegekért való kitartó imádság szála.

Péntek este és szombat délután szakmai programok zajlottak: kiváló szakemberek tartottak előadásokat a szőlő és a bor ismeretéről, a velük kapcsolatos feladatokról, kihívásokról. Font Sándor egyházkerületi felügyelő, országgyűlési képviselő szőlész-borász szakemberként szólalt meg. Dr. Brazsil József professor emeritus, aki a kezdetek óta kísérője és

előadója ennek az évről évre megtartott rendezvénynek, most az emberi értékekről beszélt – szinte minden mondatával a Teremtőt dicsérve. Dr. Gyórfyiné

dr. Jahnke Gizella tudományos tanácsadó – Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Szőlészeti és Borászati Intézet Badacsonyi Kutatóállomás – a szőlőfajták származásáról tartott kivülálló számára is izgalmas előadást. Filus János kiskőrösi

Lucza János kiskőrösi borász „Aletta” nevet viselő bora kapott.

A hazafelé vezető úton többen meglátogatták a betegeknek, s ez is annak az erősen összetartozó testvéri közösségnek a jele, amely évek alatt kialakult, megszilárdult, és példaértékű minden más, egyházi vagy világi közösség számára. Áldással indultunk hazafelé, tudva a lutheri gondolatot: a hivatásunk – adott esetben a mezőgazdaság e területe – istentisztelettel válhat, ha tudással, szeretettel s közben másokért is dolgozva végezzük.

Ha Isten engedi, és élünk, jövőre folytatjuk: 2023. április 21-től 23-ig. Addig meg marad az imádság világhálója, a sok baráti látogatás, a szakmai tanácskérő-tanácsadó telefonok és az örömteli találkozások a szakma más fórumain. Őszetartozunk, mondták, mert a hitünk, a szakmánk és a közösségünk összetart minket.

■ *Lejegyezte a házigazda: H. K.*

FOTÓ: BELENÉSSY ÉVA

BBEMUTATKOZIK A PILISI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

Háromszáz éve Isten szolgálatában

A gyülekezet alapítási éve 1722, így éppen ebben az évben ünnepli fennállásának háromszázadik évfordulóját. A templomuk 1758-tól 1787-ig épült, ebben nagy segítségére volt a gyülekezetnek gróf Beleznay Miklós, aki megteremtette az építkezés anyagi hátterét. A templom azóta is az eredeti állapotot tükrözi, csak a második világháború végén a németek által felrobbantott torony épült újonnan. Az elmúlt években a teljes templomot műemléki igényességgel újították fel.

A gyülekezet lelkészei közül kiemelkedik Sárkány Sámuel püspök, akinek 1848-tól 1908-ig tartó szolgálata idején, 1890 és 1905 között püspöki székhely volt Pilis.

1958-tól harminchét éven keresztül itt szolgált D. Keveházi László országosan is ismert lelkész-esperes és felesége, Keveháziné Czégényi Klára. A házaspár lelkiismeretes szolgálata alatt a legnehezebb időkben is épült a közösség.

A gyülekezet hozzávetőlegesen háromezer tagot számlál, ezzel a város legnagyobb és az ország egyik legnépesebb evangélikus gyülekezete. Főbb munka-

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

területe a gyermekekkel, ifjúsággal való foglalkozás. Több gyermek- és ifjúsági csoport, konfirmandus-, gyermek- és ifjúsági tábor színesíti a közösség életét.

A gyülekezetnek mindig fontos volt az idősek, rászorulóknak megsegítése. 2012-ben intézményi keretek között kezdte meg munkáját a Pilisi Evangélikus Szeretetszolgálat. Jelenleg több területen – támogatott lakhatás, házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása, szociális és népkönyha, bölcsődei gondozás – végeznek áldozatos munkát.

Június 6-án, pünkösd második napján 10.04-től istentiszteletet közvetít a Kossuth rádió a pilisi evangélikus templomból. Igét hirdet Fabiny Tamás püspök.

A Pilisi Evangélikusok Erős Vár Alapítványa minden évben jelentős kulturális és missziói programokat szervez. A tavalyi évben alapítványi és közösségi összefogásból megépült a Petyusz játszótér, ahol igényes környezetben tudnak együtt játszani a gyülekezeti és a városi gyermekek egyaránt.

A pandémia idején „Villanypásztor”-bejelentkezésekkel zajlott a kapcsolattartás a gyülekezettel. Az istentiszteletek minden alkalommal felkerülnek a gyülekezet YouTube-csatornájára. A háromszáz éves évfordulóhoz kapcsolódva egész évben a 300 év, 300 lépés programsorozat alkalmaira hívják és várják az érdeklődőket. A gyülekezet lelkészei 2017 óta Kárnyáczki Eszter és Szöllősi István Sándor – 2019 óta megválasztott parókus lelkészek.

A pünkösdhétfői istentiszteleten Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke prédikál, a liturgia szolgálatát Szöllősi István Sándor végzi. Az istentiszteleten a Pilisi Zenész Egyesület zenél, a gyülekezeti énekeket Keveházi Márta kántor kíséri.

■ K. E.

FOTÓK: PRINZ MIHÁLY

Emléksorok

Dedinszky Tamás lelkésről

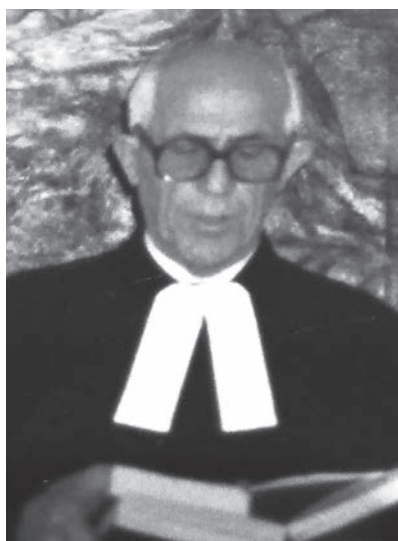
(1933–2022)

Több mint hat évtized is eltelt már azóta, hogy 1960 júliusának egyik vasárnap estéjén Budapesten, a Deák téri templomban öt végzett teológus lelkészé avatásának ünnepe volt. Fellettünk a szolgálat vállalására vonatkozó kérdésekre, és elmondtuk a lelkészi esküt. Hatodikként leány évfolyamtársunk is mellettünk állt. Mivel akkor egyházunk még nem ismerte el a nők lelkészi szolgálatát, ő lelkészi munkatársi feladatokra kapott megbízást. Az ünnepi istentiszteleten elhangzott prédikációban Káldy Zoltán püspök a lelkészi szolgálatban kapott küldetést helyezte a szívünkre: „Egész szolgálókat, minden szavakat és cselekedeteket süsse át az Istentől kapott szeretet tüze. Szeressétek a rátok bízott gyülekezeteket, hogy a gyülekezet tagjai a ti szereteteken keresztül megérezzék a Jó Pásztor szeretetét. De szeressétek a gyülekezeten kívül valókat is...”

Az egykori évfolyamból Barcza Béla, Dorn Vilmos, Kozma Éva és Szirmai Zoltán már korábban az örökévalóságba távozott. Utolsó előttiként most Dedinszky Tamás (Győr, 1933. július 3. – Baja, 2022. április 18.) lelkész testvérünket veszítettük el, akit felesége, fia és családja, négy unokája, egy dédunokája, testvérbátyja és családja gyászol.

Egy alkalommal Dedinszky Tamás a *Bajai Hírlapnak* adott nyilatkozatában meghurcolt emberként jellemezte magát. 1951-ben tett érettségi vizsgát Békéscsabán, ahol édesapja a gyülekezet megbecsült lelkésze volt. Származása miatt több sikeres felvételi vizsga után sem vették fel egyetemre, ezért MÁV-pályamunkásként, kocsikísérőként és segédmunkásként dolgozott. Majd mégis felvételt nyert az agrár egyetemre, ahol mindössze fél évig tanulhatott, mert az első vizsgaidőszak végén a rektori hivatal eljárást indított

ellene. Rákosi Mátyás szidalmazása miatt előző munkahelyének párttitkára jelentette fel, az állam- és kormányfő megsértéséért az ország összes egyeteméről kitiltották. Ezek után

jelentkezett az Evangélikus Teológiai Akadémiára, ahol politikai bűnére való tekintettel püspökétől egyéves próbaidőt kapott azzal a feltétellel, hogy nem politizál, különben nem vállalnak érte felelősséget. Meghurcolt múltjára lelkészként úgy emlékezett vissza, hogy az Úristen azért zárt el előtte minden más lehetőséget, hogy megmutassa, itt van a helye. Ezt a múltat az említett újságcikkben megbocsátással zárta le: „Ha a keresztények sem tudnak feleltetni és megbocsátani, akkor ki tudjon?”

Lelkészé avatása után egy évig Soltvadkerten, egy évig Kecskeméten volt segédlelkész. Itt ismerkedett meg feleségével, Tamási Katalinnal, majd püspöke a Békés megyei Magyarbányesre küldte, ahol gyermekeik, Zsuzsa és Tamás születtek. 1967 elején a Nógrád megyei Lucfalva választotta meg lelkészének, ahonnan 1974-ben Bajára került. Itt a templom felújításának nagy feladata is várta. A roskatag épület első tatarozása 1978-ra, a má-

sodik 1995-re fejeződött be az ő fizikai munkájának jelentős hányadával is.

A kis gyülekezet lelkészi tisztségével anyagi gondjaik miatt más megélhetés után is kellett néznie. Két évig segédmunkásként, majd egy tetőfedő ácsmester mellett dolgozott. Tíz évig a kórház volt a munkahelye, ahol a munkaügyön, a műszaki raktárban és két évig a laborban dolgozott. Állami nyugdíjba a családsegítő központban eltöltött három és fél év munka után ment el. A halmozott nehézségek ellenére sem „menekült el” Bajáról, példát adva ezzel sok szolgatársának is.

Egészsége 1994-ben roppant meg, rákos lett. Műtétje után a szegedi klinika professzora két hónapot jósolt neki. Nem adta fel. Alig egy hét után már prédikált, s tovább, még egy évtizeden át, a 2004-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig, miközben nyom nélkül eltűnt a rákos daganata is. Három évtizedes áldozatos bajai szolgálatát szeretett városa a Pro Urbe kitüntetéssel köszönte meg.

Éveken át tartó súlyos betegség után húsvéthétfőn hajnalban elment közülünk. Május 4-i temetésén Kis János kecskeméti lelkész prédikált. Utalt Dedinszky Tamás egyik úrvacsorai előkészítő igehirdetésére, amelyben lelkésztársai előtt arról tett vallomást, hogy életében és szívében egyre több a félelem. Sokszor döbben rá arra – amit nem szégyell lelkésztársai előtt bevallani –, hogy kicsi és gyenge a hite, ami bizonyára okozója túlzott félelmeinek. Ezért mind többször menekül *Ézsaiás könyvének* általa nagyon megszeretett csodálatos ígéretéhez, amely mindig megerősíti: „*Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!*” (Ézs 43,1)

Urunk megváltottjaként most már odaát van, ahol mindnyájunk számára megszűnik minden félelem.

■ ZÁSZKALICZKY PÉTER

Könyvgrafikai siker

Beválogatták az idén megjelenő Magyar tervezőgrafika című szakkönyvbe Gáncs Tamás *Negyvenkét életjel* című könyvét. Az evangélikus lelkésznek a Luther Kiadó gondozásában napvilágot látott kötetét Pete Dóra grafikus tervezte.

A Magyar tervezőgrafika pályázat célja, hogy összegyűjtse és bemutassa a magyar alkotók által készített kiemelkedő színvonalú tervezőgrafikai munkákat egy hiánypótló kiadványban. A beérkezett több mint félezer alkotás közül nemzetközi bírálóbizottság választotta

ki a legjobbakat, köztük Gáncs Tamás *Negyvenkét életjel* című könyvét. A kézszerű, Magyar tervezőgrafika című kötetbe Pete Dóra további három munkáját – a kőszegi Harangtorony Szálló arculat-terveit, a Lift! ökumenikus zenekar *Csak ezt ne* című albumának borítóját, valamint saját logóját – is beválogatták.

„Gáncs Tamás könyvének borítóján először a szívhangot akartuk valamiképpen ábrázolni, de ezt végül elvetettük, mert elcsépelet ötletnek tűnt. A szerzővel a közös gondolkodás során végül a morzejelre esett a választásunk, mert az is egyfajta életjel. De nem csak látványelemnek szántuk: a címlapon a kötet egyik írását tettük ily módon is közzé” – osztotta meg szerkesztőségünkkel Pete Dóra.

■ – VITÁLIS –

ORATIO OECUMENICA

Mennybemenetel ünnepe

Mennei Atyánk, Jézus ígéreteibe kapaszkodva hozzád fordulunk. Arra nézünk, ami körülöttünk van, de közben abban reménykedünk, amit Fiad kijelentett tanítványainak. Jézushoz ragaszkodva hisszük, hogy sokkal több az életünk mindannál, mint amit látunk, vagy amit el tudunk képzelni. Te örök távlatokban gondolkodsz, erre segíts mindannyiunkat. Jézus Krisztusért kérünk...

Mennei Atyánk, Fiad feltámadása után negyven napig sokaknak megjelent, erősítve hitüket. És amikor visszament a mennybe, akkor sem hagyott magára senkit, hiszen mindannyian örökösökké váltunk, már rólunk is előre gondoskodott. Köszönjük, hogy ma ennek az ünneplésére hívsz minket. Segítsd ezt a világot s benne mindannyiunkat, hogy újra megtanuljunk együtt ünnepelni. Ne engedd, hogy a túlhajzoltság vagy a közöny legyen úrrá rajtunk. Jézus Krisztusért kérünk...

Mennei Atyánk, te többször is segítettél újratervezni Jézus első követőinek életét. Erőt, vigasztalást és bátorságot adtál sokaknak. Így kérünk most mindazokért, akiknek mindennapjait magánéleti krízis, betegség, a külső biztonság hiánya vagy egzisztenciális gondok határozzák meg. Kérünk bölcsességért is, hogy meg tudjuk különböztetni a vélt nyomorúságainkat a valóságos nehézségektől, és hogy mások életében irgalmasan és nagylelkűen tudjunk jelen lenni, felismerve embertársaink szükségleteit. Jézus Krisztusért kérünk...

Mennei Atyánk, Jézus már nem volt többé a tanítványokkal, s az öröm mégsem hagyta el őket. Segítsd meg, kérünk, evangélikus gyülekezteinket az országban és határainkon túl is, hogy az örömhír hordozóiként tudjanak jelen lenni környezetükben, és felelősségteljesen éljenek. Jézus Krisztusért kérünk, Urunk, hallgass meg minket. Ámen.

MENNYBEMENETEL ÜNNEPE – 2KIR 2,1-12

Út az égbe

Hová ment a nagypapa? – kérdezte az ötéves Áron szüleitől a temetés után. A beszélgetés során kiderült, hogy nem a hely leírása érdekelte, hanem az, kivel találkozik, játszik most ott. Tudjuk, hogy a túlvilág elképzelésére sokféle leírás született a különböző valóságokban. Ezek többnyire az emberi fantázia alkotásai. A Biblia azonban érdekes módon nem ad részletes beszámolót a mennyről. A hívő ember számára valószínűleg az igazán fontos nem az, milyen lesz odaát, hanem az, hogy kivel találkozunk az örök életben. Ki vár ránk a túlparton?

Egy történet vége. Amikor Jézus elbúcsúzott a követőitől, és végleg eltávozott, nem arról beszélt, hová megy, hanem hogy kihez tér vissza: „Felmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, az én Istenemhez és a ti Istenetekhez.” (Jn 20,17) Az első keresztyének már a korai hitvallásaikban is megfogalmazták: Jézust felmagasztalta Isten mindenek fölé, az Atya jobbán ül, átvette a hatalmat, és előtte fog minden térd meghajolni (Fil 2,10).

A mennybemenetel ünnepe, ez a legkésőbb kialakult egyházi ünnep pontosan ezt a meggyőződést fejezi ki: ahogy a feltámadt Jézus távozott az Atyához, úgy fog visszajönni és ítélni és uralkodni mindeneken (ApCsel 1,11). Ez az ünnep egy történet vége és valami újnak a kezdete. Jézus nincs már látható módon jelen köztünk. Eljött az egyház ideje, amikor Ura a Lelke által vezetni követőit, és így építi országát.

Illés története. A mai napra kijelölt igében olvassuk, hogy Illés próféta elvégezte a küldetését, és kijelölte utódját Elizeusban. Most a mennybe hívó szóra vár.

A hozzá hűségesen ragaszkodó Elizeus az Illésben munkálkodó Lélekből kér búcsúajándékot szolgálata számára. Illés válasza: ha látsz engem, miközben elragadtatom, megkapod. A tüzes lovak által húzott harci kocsin távozó próféta nem hal meg, élete felvitetik Isten jelenlétébe. A döbönt Elizeus Istent dicsőíti a hatalmáért. Felveszi Illés köpenyét, és folytatja a próféta szolgálatot.

Az Ószövetséget olvasó keresztyén gyülekezet felismeri a párhuzamot Illés személyével kapcsolatban. Ahogyan őt magához ragadta az Úr, úgy vitte fel Jézust is jobbára, hogy uralkodjon Isten Fiaként. A kortárs zsidóság vallotta, hogy Illés visszajövetelével kezdődik el Isten országa a földön. Ezt jelképezi máig az üres szék a széderasztalnál [széder: családi asztali szertartás a kovásztalan kenyér zsidó ünnepének első két estjén – a szerk.]. Mi tudjuk, hogy Jézus személyében már elérkezett Isten országa közeink, és halála, feltámadása által munkálkodik bennünk. Jézus mennybemenetelével befejeződött az ő földi története, de valami sokkal csodálatosabb kezdődött.

”

Egy új történet kezdete. Nekünk is azt üzeni Illés története, hogy ami egykor kivételes esemény volt, megmagyarázhatatlan, az most Jézus távozásával új értelmet nyert. Jézus földi működése véget ért, de Istennél főpapként közbenjár értünk. Elé viszi nevében kimondott kéréseinket, és segít nekünk gyengeségeinkben. Szépen vall erről a szolgálatról a *Zsidókhöz írt levél* (4,14–16; 9,27–28).

Jézus távozása az Atyához kijelöli számunkra is az utat és a célt, ahová tart az életünk. Nem hagy minket földi vándorlásunk során sem: Lelkét küldi, aki

PIETER SYMONSZ POTTER: ILLÉS FELVITETETT A MENNYBE TÜZES SZEKÉREN

által közösségbe, szolgálatba állít bennünket. A Szentlélek által megvalósul az ígélet: „...Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig. (Mt 28,20) Ha lejár az időnk itt, tudjuk, kihez megyünk, ki vár ránk odaát. Ezért nem kell félnünk a haláltól. Feltámadt Urunk dicsőségben vár ránk. Készüljünk erre a találkozóra, a színről színre látásra, ahová Jézus a kereszttel megnyitotta az utat. Hadd legyen a hódolat, az imádat alkalma ez az ünnep, amikor rácsodálkozunk: hatalmas Istenünk van, aki minket így szeret.

■ GERŐFINÉ DR. BREBOVSZKY ÉVA

Imádkozzunk! Urunk, köszönjük, hogy emberré lettél értünk, felvállaltad nyomorúságainkat, szerettél minket mindhalálig. Visszavertél dicsőségedbe, és ott sem feledkezel meg rólunk, Lelkeddal bátorítasz, vigasztalsz, és nem hagyasz minket árván. Segíts, hogy építsük a béke és a szeretet országát, és készen várjunk téged. Emeld fel tekintetünket a mélyből, hogy lássuk a hozzád vezető utat. Tied a dicsőség és a hatalom mindörökké. Ámen.

Elindult a regisztráció és a jegyvásárlás a Szélrózsára!

Ismét vár minden érdeklődőt a Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozój. A július 13. és 17. között Gyulán megrendezendő fesztiválra május 12-től június 19-ig lehet elővételben jegyet vásárolni.

Ismerve vagy (még) ismeretlenül, egyedül vagy barátokkal, akárhogyan is, itt az újabb evangélikus találkozó, ahol megismerkedhetünk, mit jelentenek Jézus szavai: „...az Isten országa közöttetek van!” (Lk 17,21)

Részvételi díjak (az árak megjelölésénél: * = a 2022. július 13-án a negyedik életévét még be nem töltött gyerekek számára a belépés ingyenes, de regisztrációköteles; ** = aki 2022. július 13-án már betöltötte a tizennegyedik életévét, de még nem múlt el tizennyolc éves): a június 19-ig

tartó online regisztrációs időszakban a napi gyermekjegy (4–14 éves korig)* ára 2500 Ft; a középiskolások jegye (14–18 éves korig)** ára 3000 Ft; a felnőttjegy (18 éves kor felett) ára 4000 Ft. A heti gyermekjegy (4–14 éves korig)* ára 8000 Ft; a középiskolások jegye (14–18 éves korig)** 11 000 Ft; a felnőttjegy (18 éves kor felett) ára 14 000 Ft. (Az online regisztrációs felület és minden további információ a SzelrozsaTalalkozo.hu oldalon érhető el.)

A Szélrózsa találkozó a Magyarországi Evangélikus Egyház ifjúsági fesztiválja, sokak számára minden második évben a nyár fénypontja. Ha voltál már Szélrózsán, tudod, mit jelent, ha pedig még nem, akkor bátorítunk, hogy adj egy esélyt a találkozónak. Várunk július közepén Gyulán!

EvÉlet-infó

Harang eladó! Új öntésű, 725 kg, G hangú, füles. Érdeklődni: (06) 30/728-8161; www.harangontes.hu.

EVANGÉLIKUS Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja
Megjelenik kéthetente

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet online: evangelikusélet.hu • Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
• Előfizetés: kiado@lutheran.hu • Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.ball@lutheran.hu)
• Főszerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu) • Hírszerkesztő: VITÁLIS JUDIT (judit.vitalis@lutheran.hu) • Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
• Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com) • Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu) • Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.ball@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu), HEGEDŰS ATTILA – Ifjúság (attila.hegedus@lutheran.hu), TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu), DR. ECSI SÁNDOR – Cantate (ezsu@lutheran.hu), KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus (eleonora.kovacs@lutheran.hu), BODA ZSUZSA – Népszerű teológia, Evangélikus arcképcsarnok (bodaszuzsalutherkiado@gmail.com) • Kiadja a Luther Kiadó (kiado.lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518 • Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó igazgatója (balint.antal@lutheran.hu) • Nyomdai előállítás: *MondAt Kft.* (2600 Vác, Nádas utca 2.) www.mondat.hu; Felelős vezető: NAGY LÁSZLÓ • Árusítja a kiadó. • Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302 (nyomtatott), ISSN 1787-0313 (online)
• Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft, egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft. A lap digitálisan is előfizethető a Luther Kiadó webáruházában. • Digitális előfizetés negyedévre 1950 Ft, fél évre 3900 Ft, egy évre 7800 Ft. Egy digitális lapszám ára: 450 Ft. • Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokot tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. • Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.
• Címlapfotó: MAGYARI MÁRTON

ORATIO OECUMENICA

Liturgus: Mindenható Istenünk! Tudjuk, hogy te mindig meghallgatsz minket. Ebben bízva visszük eléd mindazt, ami bennünk van.

Liturgus: Irgalmas Urunk! Nemcsak kegyelmed, de hallásod is minden értelmet meghalad. Tudjuk, hogy te meghallgatsz a kimondott és a ki nem mondott imádságokat is. Így most is Jézus Krisztusért kérünk,

Gyülekezet: Urunk, hallgass meg minket!

Liturgus: Urunk, sokszor kevésnek érezzük azt, amit meg tudunk fogalmazni. Akár szépen csendülnek a szavak, akár erőteljesen, egyformán fontosak a számadra. Te odafigyelsz ránk, és végtelen kegyelmedből reménységet adsz, hogy megadod mindazt, ami üdvösséges. Jézus Krisztusért kérünk,

Gyülekezet: Urunk, hallgass meg...

Liturgus: Urunk, ne rejtőzz el előlünk. Nélküled egyházad elveszik! Mutasd meg nekünk magadat, hogy követhessük akaratodat. Jézus Krisztusért kérünk,

Gyülekezet: Urunk, hallgass meg...

Liturgus: Mutasd meg magadat, Urunk, a teremtett világ csodáiban! Add, hogy észrevegyük benne a te hatalmas kreativitásodat és azt, hogy szépnek és jónak alkottál mindent. Segíts bennünket abban, hogy mindezt megőrizhessük, hogy a jövő nemzedékei számára is utat nyithasson hozzád. Jézus Krisztusért kérünk,

Gyülekezet: Urunk, hallgass meg...

Liturgus: Urunk, mutasd meg magadat a történelem hömpölygő folyamában. A te kegyelmed újra és újra az emberiség reménye. Teremts békét és adj igazságot. Jézus Krisztusért kérünk,

Gyülekezet: Urunk, hallgass meg...

Liturgus: Istenünk, leginkább a te igéd által szólítasz meg minket. Add, hogy szavadat meg ne vessük, hanem arra figyelve, abból táplálkozva legyünk követeid a világban.

Gyülekezet: Urunk, hallgass meg...

Liturgus: Istenünk, köszönjük, hogy ma is meghallgattál minket! Ámen.

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 6. VASÁRNAP (EXAUDI) – JÓZS 23,14–16

Mögöttem az élet,
előttem az élet

Évike. Egy szeretetotthon demensrészelegének társalgójában nyolcan-tízen ülnek körben. „Évike, te vezeted a tornát!” – szól a nővér kérése. Egy idős, de korát meghazudtolóan sportos alkatú hölgy mosolyogva kihúzza magát, és azonnal egymást követik az utasítások helyes tartásról, légzéstechnikáról, meghatározott mozgássorozatok ismétlésszámáról. A többiek nehézkesen, csetebotán igyekeznek követni őt. Minden szaván érződnek a jó szakember ismertetőjegyei: precíz, pontos, segítő, szigorú, maximalista.

Amikor vége a tornának, és feláll, indul a szobájába; már más ember. Rosszabb napjain térben és időben nem orientált, alig van tudatában a környezetének. Fájdalmas kimondani: nincs jelene. Csak az, amit magával hozott, ami meghatározta, ami éltette, de abból nem vett el egy szó sem. Családja nem volt, a hivatásának élt, gyógytestnevelő volt. Ami régen is teljessé tette az életét, és megmaradt, az jelenti most is az életet, attól élet a szürke mindennapoknak a kívülálló számára értelmetlennek tűnő sora, amikor minden fakul, gyengül benne és körülötte; amikor minden – az érzések, a gondolatok, a tudás – elvész, elfogy.

Izrael. Józsué az élete vége felé jár. Összehívja a népet, annak véneit. Visszatekint a megtett hosszú útra, és szembesíti népét azzal, hogy Isten minden korábbi ígérete valósággá lett életükben. Az egyiptomi fogságból megmenekülve, a pusztai vándorlás viszontagságai után bejutottak az ígért földjére, ellenségeiken felülkerekedtek, minden törzs területet, otthont kapott. Visszatekint, és intelmeket ad a jövőre nézve. Azt mondja, hogy Isten múltban beteljesült ígéretei – amelyekből egy szó sem vett el – jelentenek garanciát a jövőre. Amit magukkal, magukon hoztak, Isten rajtuk beteljesült ígéretei jelentik az életet. Amennyiben ebben megmaradnak. De nagyon élesen, fenyegetően fogalmazza meg, hogy mi lesz, ha letérnek arról az útról, amelyet Istenük adott eléjük. Veszteség, pusztulás, vég, halál.

Én. Félelmetes ezeket a szavakat olvasni, mert csak arról szól, hogy mi történik akkor, ha elvész, amit kaptak, amit rajtuk és velük cselekedett a szabadító Isten; ha megszegik az Úr és az ő népe közti hűségsvövetséget. Nem mondja, de mi mindenképpen oda szeretnénk hallani és érteni azt is, hogy mindig van egy másik út is, mindig két út van Isten népe előtt. És ha nem térünk el, ha megmaradunk abban, amit kaptunk, ami az isteni ígéretekkel teljes lett a mi életünkben is, akkor az nyereség, győzelem, élet.

”

Jézus Krisztus húsvét utáni gyülekezetének efelől már nem lehet kétsége. Ha viszem tovább azt, ami beteljesedett, amit kaptam, ami életet és meghatároz, ha az minden körülmények között megmarad, ha az vezet, ha attól nem térek el, akkor élet lesz a részem. Akkor is, ha körülöttem minden megrendül, változik.

Ha sok minden bizonytalanná válik, elfogy, megszűnik. Mert a múltban is hűséges Isten hűséges akar maradni az emberhez. Segít, hogy ne csak hátrafelé nézve láthassak életet, hanem előrenézve is világos legyen, melyik út vezet életre, és az lehesse az én utam.

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ – FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Ha a Szentlélek Isten arra indít, hogy nem csak a húsvét utáni vasárnapokig tudom magammal vinni nagypéntek és húsvét evangéliumát, hogy Jézus Krisztus értem halt meg és támadt fel. Ha meg tudok gyökerezni ebben a hitben. Ha ez lesz életem, gondolataim és tetteim mozgatórugója. Ha hűségesen követem az Úr parancsolatait, ha nem veszik el belőlük egy szó sem. Ha hűséges maradok elhívásomhoz és Elhívómhoz. Ha mindig látom Uram múltban beteljesült ígéreteit. Akkor bátor szívvel hihetem, hogy be fog teljesedni a mennybe ment Jézus ígérete: „...veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Mt 28,20) És akkor történhet bármi, ez már élet. Akkor nemcsak mögöttem van élet, hanem előttem is.

■ DORN RÉKA

Imádkozzunk! Istenem, köszönöm, hogy életemet hűségedre és ígéreteidre építhetem. Add, hogy mindig éljek is ezzel az életre hívó és szóló lehetőséggel. Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (május 29.) *Istent soha senki nem látta: ha szeretjük egymást, Isten lakik bennünk, és az ő szeretete lett teljessé bennünk.* 1Jn 4,12 (1Kir 8,27b; Jn 16,5–15; Ef 3,14–21; Zsolt 68,20–36) Isten valóságos jelenléte megemésztő tűz lenne az ember számára. Nem láthatja őt emberi szem. Ezért is beszélünk *Deus absconditus*ról, a rejtőzködő Istenről (Ézs 45,15). Az ószövetségi történetekben Ábrahámot, Jákóbot és Mózeszt Isten küldöttei, az angyalok látogatják meg, és jelenlétük adta azt a biztonságot, hogy Isten nem hagyja árván az embert. Hányszor küldött hozzánk is követeket! Lehet, hogy egy barát biztató szavában vagy ígérében, hogy reményt adjon szorultságunkban. Istennek szívügye az ember boldogsága. Legyen nekünk is azáltal, hogy egymást becsüljük és tiszteljük úgy, mint akiket az Úr is szeret.

Hétfő (május 30.) *Elesett és szegény vagyok, de gondol rám az Úr!* Zsolt 40,18a (Róm 5,5; Ez 11,14–20; Gal 4,1–7) Milyen fájdalmas és nehéz elesettségünkből felállni! Van, amikor úgy érezzük: ebből a nyomorúságos helyzetemből képtelen vagyok megmozdulni is. Családi tragédiák, egyedüllét, munka elvesztése: mennyi-mennyi földre teperő erő! Ilyenkor úgy érezzük magunkat, mint akikre a mennyei Atyának sincs gondja. Testvéreinek kegyetlenségével szemben mit tehetett József a kút mélyén? Mint valami fürkésző teleszkópban, csak felfelé, az ég felé tudott tekinteni, reménykedni Istenben. Bízunk magunkat mi is mennyei Atyánkra, mert ő a mi szabadítónk!

Kedd (május 31.) *A kegyelem pedig mindegyikünknek Krisztus ajándékának mértéke szerint adatott.* Ef 4,7 (Zsolt 106,4; Ézs 41,8–14[17–20]; Gal 4,8–20) Ajándékozó Istenünk van. Nekünk teremtette ezt a csodálatos világot. Szabadításunkra küldte Jézus Krisztust. A kegyelem nem alanyi jogon jár az adósnak, az elítéltnak, hanem egy felsőbb hatalom szándékából, könyörületéből fakad. „Ó érthetetlen kegyelem, / Mely rég utánam jár, / Ki tévelygőn, vakon bolyongtam utamon, / Egyszer csak rám talált!” – írta John Newton, az egykori rabszolga-kereskedő. Fedezzük fel Istentől kapott ajándékainkat, ne ássuk el, mint a haszontalan szolga tette a talentummal, hanem kamatoztassuk és adjuk tovább azzal a szeretettel, amellyel Isten jóságát személyes életünkben is megtapasztaltuk.

Szerda (június 1.) *Az Úr ítéletet tart a népek fölött.* Zsolt 7,9a (2Kor 5,10; Ézs 32,11–18; Gal 4,21–31) Az ige figyelmeztet: lesz számadás Krisztus ítélőszéke előtt. Teljes átvilágítás, lehetetlen a takargatás, a mást mutató álarc, a szépítő smink, a

rejtett gondolat. Lehull a lepel. Egy reménységünk van, hogy a bírói székben az a Krisztus ül, aki magára vette bűneink büntetését, aki közénk és Isten ítélő haragjának villámai közé állt, és saját testével felfogta azokat. A nagy találkozásra készülünk már most! Örömmel tegyük a jót, és kerüljük a gonoszt!

Csütörtök (június 2.) *Mid van, amit nem kaptál?* 1Kor 4,7b (Zsolt 115,12a; ApCsel 1,12–26; Gal 5,1–15) Mi a célja életünknek? Mi végre vagyunk a világon? A Biblia arra tanít, hogy sáfárai vagyunk az Isten által ránk bízott kincseknek. Életünknek, családunknak, tehetségünknek, erőnknek. Mennyei Urunktól kaptuk mindezt, hogy gazdálkodjunk vele. A kapott ajándék hála kötelez. Egy díjnyertes futó nyilatkozta: „Isten dicsőségére és az emberek örömeire futottam.” Mondjuk mi is: Isten dicsőségére s emberek örömeire akarom használni mindazt, amivel az Úr megajándékozott ebben a földi életben.

Péntek (június 3.) *Gyökerezetek meg és épüljete fel őbenne [Krisztus Jézusban], erősödjete meg a hit által, amint tanultátok, és hálaadásotok legyen egyre bőségesebb.* Kol 2,7 (Zsolt 50,23; Jn 19,25–27; Gal 5,16–26) A bőséges termés egyik feltétele, hogy a gyökerek jó mélyen hatoljanak a talajba. Különösen a szőlőnél tapasztaljuk, hogy tíz-tizenöt méterre is a földbe ereszkednek. Segítik a növényt a rögzítésben, másrészt a tápanyag felvételét biztosítják számára. A gyökér láthatatlanul megbújik a talajban, de a szőlő gazdag termésében felismerhető lesz munkája. Ilyen a Krisztusban gyökerező élet is. Kapaszkodó életünk viharaiiban, hitünk pedig erőt ad, segít, hogy keresztyén életünk megteremje a hála gyümölcseit. Ne csak a lelkünkben szeressük egymást, hanem legyen a cselekedeteink által láthatóvá, hogy ki életünk forrása.

Szombat (június 4.) *Az Úr pedig előttük ment nappal felhős-lopban, hogy vezesse őket az úton, éjjel meg tűzoszlopban, hogy világitson nekik...* 2Móz 13,21 (Róm 15,4; Zak 4,1–14; Gal 6,1–18) Isten népe a rabszolgaságból elindul az új élet útján. Ez az út azonban sivatagon, megpróbáltatásokon át vezet. Mindezt kibírni isteni iránymutatásra van szükségük. Tűzoszlop és felhőszlop vezeti őket. Isten nem hagy magunkra, amikor életünk eddigi rabszolgaságából kilépünk, és elhatározzuk, hogy a nekünk szánt hazába tartunk. Bennünket az vezet, aki azt mondta magáról: „Én vagyok a világ világossága.” (Jn 8,12) Szentlelke pedig felhőként jár előttünk, hogy el ne tévedjünk. Ne féljünk hát odaadni magunkat az ő ortalma és vezetése alá. Amit Isten mutat és ad, az a szabadság ajándéka.

MEGHÍVÓ

STA____
____DI
ON____

EZ AZ A NAP! 2022

BUDAPEST _____
PUSKÁS ARÉNA _____
2022. JÚLIUS 23.

BETHEL MUSIC / PLANETSHAKERS
MICHAEL W. SMITH / TIM HUGHES / MARTIN SMITH
NOEL RICHARDS / GRAHAM KENDRICK / NOEL ROBINSON
LONDON COMMUNITY GOSPEL CHOIR
CAMEL / PINTÉR BÉLA / CSISZÉR LÁSZLÓ / MEZŐ MISI
PRAZSÁK LÁSZLÓ / GÁVEL ANDRÁS ÉS GELLÉRT
PZM / DICS-SULI BAND / CRUX

ÉS MÉG SOKAN MASOK

A 2020-as rendezvényre megvásárolt jegyek érvényesek idén is!

JEGYEK, INFÓK: EZAZANAP.HU

A Luther Kiadó a missziói napokon

*Könyvakciókkal és kézműves termékekkel várunk
minden kedves érdeklődőt
a Luther Kiadó standjainál
az egyházkerületek missziói napjain.*

2022. május 28., szombat

Nyugat (Dunántúl) –
Balatonboglár,
Urányi János Sport- és
Szabadidőközpont

Észak –
Óbuda,
Fő tér

Dél – Paks,
Energetikai
Technikum és
Kollégium